

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāte
Finanšu un grāmatvedības nodaļa

Uzņēmuma “SIA Lāči” finanšu analīze
Financial analysis of the company “SIA Lāči”

Bakalaura darbs

Darba autors: Edgars Lukjanovičs
Stud. apl. nr. e117096

Darba vadītājs: Dr.oec, prof. Ramona Rupeika Apoga

Rīga 2020

ANOTĀCIJA

Bakalaura darba tēma ir Uzņēmuma SIA "Lāči" finanšu analīze.

Bakalaura darba mērķis, pamatojoties uz teorētiskajām finanšu analīzes nostādnēm, izvērtēt maizes ražošanas nozares finanšu rādītājus un veikt SIA "Lāči" finanšu analīzi, izstrādājot priekšlikumus tā darbības pilnveidošanai.

Bakalaura darbs sastāv no trīs nodaļām. Pirmajā nodaļā tiek apskatītas finanšu analīzes teorētiskie aspekti, otrajā nodaļā tiek izpētīts uzņēmums SIA "Lāči", kā arī to konkurenti un nozares finanšu rādītāji, trešajā nodaļā tiek veikta SIA "Lāči" finanšu analīze, kā arī noslēgumā pievienoti secinājumi un priekšlikumi

Darbs sastāv no 71 lapām. Darba izstrādei izmantota mācību literatūra, interneta resursi, Centrālās Statistikas pārvaldes dati un SIA "Lāči" finanšu pārskati.

Atslēgvārdi: finanšu analīze, likviditāte, rentabilitāte, līdzekļu aprīte, kapitāla struktūra.

ANNOTATION

The theme of this thesis is financial analysis of limited liability company “Lāči”

The aim of this thesis, based on the theoretical principles of financial analysis, evaluate the financial indicators of the bread industry and to perform the financial analysis of SIA “Lāči” to develop proposals for improvements of its operations.

Thesis consists of three chapters. The first chapter is about theoretical aspects of the financial analysis. Second chapter is about limited liability company “Lāči” general description as well as their competitors and industry financial analysis, the third chapter is limited liability company “Lāči” financial analysis, and also at the end of work attached conclusions and motions.

The work consists of 71 pages. Thesis is based on economic literature, Internet resources, the Central Statistical Bureau’s data and limited liability company “Lāči” financial statements.

Keywords: financial analysis, liquidity, profitability, cash flow, capital structure.

SATURS

Ievads	5
1. Finanšu analīze no teorētiskā aspekta	7
1.1 Finanšu analīzes jēdziens un būtība	7
1.2 Uzņēmuma finanšu pārskata nozīme	9
1.3 Finanšu analīzes metodes	13
1.3.1 Horizontālā finanšu analīzes metode	15
1.3.2 Vertikālā finanšu analīzes metode	16
1.3.3 Finanšu koeficienti	17
2. UZŅĒMUMA RAKSTUROJUMS, KONKURENTU UN NOZARES ANALĪZE.....	26
2.1 SIA “Lāči” saimnieciskās darbības raksturojums.....	26
2.2 SIA “Lāči” konkurentu analīze.....	27
2.3 Maizes ražošanas nozares raksturojums un statistika	33
3. SIA “LĀČI” FINANŠU ANALĪZE	42
3.1 SIA “Lāči” Horizontālā analīze.....	42
3.2 SIA “Lāči” Vertikālā analīze.....	49
3.3 SIA “Lāči” Likviditātes analīze.....	53
3.4 SIA “Lāči” Rentabilitātes analīze	57
3.5 SIA “Lāči” Kapitāla struktūras analīze	59
3.6 SIA “Lāči” Līdzekļu aprites rādītāju analīze.....	61
Secinājumi	67
Priekšlikumi.....	69
Izmantotā literatūra.....	70
Pielikumi.....	72
1. pielikums SIA “Lāči” 2016. gada bilances aktīvu daļa	73
2. pielikums SIA “Lāči” 2016. gada bilances pasīva daļa	74
3. Pielikums SIA “Lāči” 2016. gada PZA aprēķins	75
4. pielikums SIA “Lāči” 2017. gada bilances aktīvu daļa	76
5. pielikums SIA “Lāči” 2017. gada bilances pasīva daļa	76
6. pielikums SIA “Lāči” 2017. gada peļņas vai zaudējumu pārskats	77
7. pielikums SIA “Lāči” 2018. gada bilances aktīva daļa.....	78
8. pielikums SIA “Lāči” 2018. gada bilances pasīva daļa	78
9. pielikums SIA “Lāči” 2018. gada peļņas vai zaudējumu pārskats	79
10. pielikums Maizes ražošana nozares vidējie rādītāji.....	79

IEVADS

Katram uzņēmumam ir svarīgi, lai tas darbotos pēc iespējas efektīvāk ar saviem resursiem. Lai uzņēmums spētu darboties efektīvi un produktīvi ir būtiski nepieciešams, ka uzņēmuma vadītāji spētu pieņemt pareizos lēmumus tālākajai rīcībai. Toties, lai varētu pieņemt pareizos lēmumus un veikt šādas svarīgas izmaiņas uzņēmumos ir nepieciešams zināt, kas ir jāmaina. Lai būtu iespēja pieņemt pareizos lēmumus ir nepieciešama finanšu analīzes palīdzība.

Finanšu analīze dod iespēju izvērtēt uzņēmuma rezultātus, kā arī dod ieskatu tajās lietās, kuras vajadzētu uzlabot un mainīt tālākajā darbībā. Šis rīks ir svarīgs uzņēmuma tālākajai attīstībai, jo bez zināšanām, kas notiek uzņēmumā, nebūtu iespējams turpināt darbību efektīvi un ar pozitīviem rezultātiem.

Pētījuma objekts ir uzņēmums SIA "Lāči"

Pētījuma priekšmets ir uzņēmuma SIA "Lāči" finanšu rādītāji par periodu no 2016. gada līdz 2018. gadam izmantojot publiski pieejamos datus.

Bakalaura darba mērķis, pamatojoties uz teorētiskajām finanšu analīzes nostādnēm, izvērtēt maizes ražošanas nozares finanšu rādītājus un veikt SIA "Lāči" finanšu analīzi, izstrādājot priekšlikumus tā darbības pilnveidošanai.

Darba mērķa sasniegšanai ir izvirzīti šādi uzdevumi :

- Izpētīt finanšu analīzes būtību, kā arī finanšu pārskata metodes
- Pēc teorētiskajām metodēm veikt uzņēmuma lielāko konkurentu finanšu analīzi
- Veikt maizes ražošanas nozares vidējo finanšu rādītāju analīzi.
- Veikt SIA Lāči finanšu pārskatu analīzi pēc teorētiskajām metodēm
- Analizēt nozares vidējos rādītājus un
- Izdarīt secinājumus un izstrādāt priekšlikumus SIA Lāči finanšu rādītāju uzlabošanai

Bakalaura darbā izmantotās pētnieciskās metodes : Teorētiskā pētīšanas metode, grafiskā pētīšanas metode, datu apstrādēs metode, horizontālā un vertikālā finanšu analīzes metode.

Bakalaura darbs sastāv no trīs daļām.

Pirmajā daļā teorētiskā daļā, kurā tiek izpētīta literatūra par finanšu analīzes teorētiskie aspekti, horizontālā un vertikālā analīze, finanšu koeficienti, naudas plūsmas koeficienti, lai būtu iespējams izvērtēt uzņēmuma finanšu rādītājus.

Otrajā daļā tiks apskatīta uzņēmuma saimnieciskā darbība, kurā būs raksturots uzņēmums, lai varētu iepazīties ar uzņēmumu un uzzināt ar ko uzņēmums nodarbojas. Kā arī analizēti uzņēmuma lielākie konkurenti un šajā pašā nodaļā tiks atspoguļoti vidējie finanšu rādītāji nozarē, kurā darbojas uzņēmums.

Trešajā nodaļā tiks analizēts uzņēmums SIA "Lāči" un balstoties uz teorētiskajiem aspektiem, tiek veikta uzņēmuma analīze pēc horizontālās un vertikālās analīzes metodēm, likviditātes rādītājiem, rentabilitātes rādītājiem, kapitāla struktūras rādītājiem, līdzekļu aprites rādītājiem.

Bakalaura darbā tiek skatīts laika periods no 2016. gada līdz 2018. gadam, jo tie ir jaunākie pieejamie dati par uzņēmumu SIA "Lāči" un autors uzskata, ka trīs gadu periods ir pietiekams uzņēmuma finanšu analīzes pētniecībai.

Literatūras un avotu grupu uzskaitījumi: interneta avoti, statistikas dati, mācību literatūra, Centrālās Statistikas pārvaldes dati, SIA "Lāči" finanšu pārskati.

1. FINANŠU ANALĪZE NO TEORĒTISKĀ ASPEKTA

1.1 Finanšu analīzes jēdziens un būtība

Lai uzņēmuma vadītājiem būtu iespēja pieņemt lēmumus par uzņēmuma tālāko rīcību ir nepieciešams zināt, kas ir bijis pozitīvs un arī negatīvs uzņēmuma darbībā. Šādus lēmumus ir vieglāk pieņemt ar uzņēmuma finanšu analīzes palīdzību.

Analizējot uzņēmuma finanšu pārskatus, iespējams secināt tā finansiālo stāvokli un to, kā tas ir darbojies periodos, kuriem tiek veikta analīze, un kādas ir šī uzņēmuma nākotnes tendences.¹

Finanšu analīze ir pakalpojums, kas dod iespēju, pamatojoties uz gada pārskatu reģistrā apkopoto informāciju izvērtēt attiecīgā uzņēmuma likviditātes, aktivitātes, kapitāla struktūras un ienesīguma rādītājus. Finanšu analīzes pārskatā redzams uzņēmuma finanšu rādītāju novērtējums, salīdzinot tos ar citu uzņēmumu rādītājiem.²

Pēc Maritas Rurānes grāmatas rakstītā, finanšu analīze ir uzņēmuma saimnieciskās darbības analīzes sastāvdaļa, kas sastāv no divām savstarpēji cieši saistītām daļām : finanšu un vadības analīzes.³

M. Rurānes grāmatā "Finanšu menedžments" finanšu analīze, kas balstīta tikai uz publiskajiem grāmatvedības pārskatiem, ir ārējā analīze, tas ir, analīze, kas tiek veikta ārpus uzņēmuma. Šajā analīzē tiek izmantota ierobežota informācija, kas nesniedz vispusīgu ieskatu par uzņēmuma darbību.⁴

Kā arī finanšu analīze ir uzņēmuma pārbaude no dažādiem aspektiem, lai pilnībā izprastu lielāku finansiālo stāvokli un noteiktu, kā vislabāk stiprināt uzņēmējdarbību. Finanšu analīzē apskatīti daudzi uzņēmējdarbības aspekti, sākot no tā rentabilitātes un stabilitātes līdz maksātspējai un likviditāte. Piemēram, šie elementi parasti tiek pārskatīti finanšu analīzē:

Rentabilitāte: uzņēmumam ir jāpārskata pašreizējās un iepriekšējās rentabilitātes līmeņi un jāizlemj, kas viņiem jādara, lai nākotnē palielinātu rentabilitāti.

Maksātspēja: Uzņēmumi rūpējas arī par to, lai tie netiktu salocīti, jo ir parādi. Finanšu analīze parādīs parādus, kas viņiem pienākas, un palīdzēs izveidot izmaksas plānu.

Likviditāte: uzņēmumam ir jāsaprot sava naudas pozīcija un jāpārlicinās, ka tam ir iespējas uzturēt pozitīvu naudas plūsmu, vienlaikus spējot nekavējoties samaksāt par nepieciešamo.

¹ Petrit Hasanaj., Beke Kuqi, 2019, Analysis of Financial Statements : The importance of Financial Indicators in Enterprise, Ideas Spread, 18 lpp.

² <https://www.lursoft.lv/lv/finansu-analizes-piemers>

³ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 244. lpp.

⁴ Turpat 244. lpp.

Stabilitāte: Uzņēmums vēlas arī pārliecināties, ka tas ir finansiāli stabils un vai tajā nav komponentu, kas varētu izraisīt tā saliekšanu. Viņi ilgstoši domā par uzņēmuma nākotni.⁵

Ārējo finanšu analīzi veic esošie un potenciālie investori, piegādātāji, kontrolējošās organizācijas, izmantojot publicētos finanšu pārskatus ar mērķi identificēt iespējas ieguldīt līdzekļus ienesīgajā projektā, kontrolēt aprēķināto nodokļu summas, pārliecināties par sadarbības partnera finansiālo stabilitāti.⁶

Galveno ārējās finanšu analīzes saturu, ko veic uzņēmuma partneri pēc publiskajiem finanšu pārskatiem, veido šādas sastāvdaļas:

- Peļņas absolūto rādītāju analīze
- Rentabilitātes relatīvo rādītāju analīze
- Uzņēmuma finansiālā stāvokļa, finansiālās stabilitātes, bilances likviditātes, uzņēmuma maksātspējas analīze
- Pašu un aizņemta kapitāla izmantošanas efektivitātes analīze
- Uzņēmuma finansiālā stāvokļa ekonomiskā diagnostika⁷

Toties iekšējā analīze ir kompleksa ekonomiska analīze, kuras uzdevums ir dot nepieciešamo analītisko materiālu uzņēmumu vadītājiem vadīšanas lēmumu pieņemšanai.⁸

Uzņēmuma iekšējā analīze tiek veikta pēc šādiem rādītājiem :

- Peļņas iegūšana no produkcijas pārdošanas
- Visas uzņēmumā ražotās un pārdotās produkcijas pašizmaksa
- Atsevišķu produkcijas veidu pašizmaksa
- Cenu un izmaksu novirzes no plānotajām un to iemesli
- Amatpersonu atbildības raksturs par budžeta ievērošanas attiecībā pret izdevumiem⁹

Parasti analīzes mērķi nosaka kāda konkrēta problēma, kuras izpētei ir nepieciešams veikt analīzi. Šādas problēmas var saistīties ar :

- Peļņas un ienesīguma kritumu
- Likviditātes un finansiālās drošības pazemināšanos
- Naudas līdzekļu trūkumu u.c. problēmām.¹⁰

⁵ <https://www.yourdictionary.com/financial-analysis>

⁶ Dūdele A., Korsaka T. Finanšu vadības pamati, Rīga, Banku augstskola, 2001, 67. lpp.

⁷ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 244. lpp.

⁸ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 245. lpp.

⁹ Turpat 245. lpp.

¹⁰ Turpat 245. lpp.

Pēc savas būtības un satura finanšu analīze ir finansiāla rakstura informācijas uzkrāšana un izmantošana nolūkā :

- Novērtēt uzņēmuma esošo un perspektīvo stāvokli;
- Novērtēt uzņēmuma līdzekļu stāvokli
- Novērtēt uzņēmuma kapitāla pietiekamību un attīstības iespējas, raugoties no finansiālā nodrošinājuma pozīcijām;
- Noskaidrot papildu finansēšanas avotu pieejamības iespējas un mērķtiecību
- Novērtēt uzņēmuma darbības efektivitāti un pašu kapitāla palielināšanas iespējas
- Novērtēt aizņemtā kapitāla izmantošanas racionalitāti.¹¹

Trīs galvenie finanšu pārskata saturi:

- 1) bilance, kura galvenokārt pasaka informāciju par to, kādi uzņēmuma aktīvi un pasīvi dotajā brīdī.
- 2) peļņas vai zaudējuma pārskati, kas norāda uzņēmuma peļņu vai zaudējumus noteiktā laika posmā.
- 3) naudas plūsmas pārskats, kas norāda, cik daudz naudas uzņēmums ir saņēmis noteiktā laika plūsmā, cik daudz naudas tas ir samaksājis un cik daudz naudas ir palicis bankā.¹²

Pēc dotās informācijas, autors secina, kad finanšu analīze ir nepieciešama, lai būtu iespējams izvērtēt uzņēmuma saimnieciskās darbības rezultātus. Arējā finanšu analīze ir pieejama virspusējā izskatā, salīdzinājumā ar iekšējo finanšu analīzi. Ar arējās finanšu analīzes palīdzību ir iespējams novērtēt uzņēmuma darbības rezultātus, kā arī cik efektīvi tas ir darbojies pārskata gada laikā, toties iekšēja analīze ir pieejama tikai uzņēmuma vadībai un to nav iespējams publiski izvērtēt. Finanšu analīze ir svarīga informācija, kura palīdz izvērtēt uzņēmuma līdzekļu stāvokli, darbības efektivitāti ar saviem resursiem, kā arī aizņemtā kapitāla pielietošanu u.c. informāciju. Bez finanšu analīzes uzņēmumu darbība būtu neiespējama.

1.2 Uzņēmuma finanšu pārskata nozīme

Finanšu pārskati ir ļoti svarīgi, jo tie precīzi atspoguļo uzņēmuma darbības rādītājus un uzņēmuma finansiālo stāvokli. Turklāt tas palīdz visām ieinteresētajām personām, ieskaitot vadību, investorus, finanšu analītiķiem u.t.t. novērtēt un pieņemt piemērotākos ekonomiskos

¹¹ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 245-246. lpp.

¹² <https://towardsdatascience.com/guide-to-financial-statement-analysis-for-beginners-835d551b8e29>

lēmumus, salīdzinot iepriekšējo un pašreizējo sniegumu, un tādējādi prognozējot uzņēmuma turpmāko darbību un izaugsmi.¹³

Finanšu pārskata lietotāji ir daudz un tos iedalās divās lielās grupās - iekšējā un ārējā : Iekšējie pārskatu lietotāji ir saistīti ar uzņēmumu pārvaldīšanu, par kuriem tiek meklēta informācijas apkopošana un apsekošana. Piemēram: direktori, vai partneri, vadītāji un virsnieki.

Ārējo pārskatu lietotāji sastāv no vairākām grupām – investori, aizdevēji, piegādātāji, klienti, valdības aģentūras, sabiedrība un darbiniekiem.¹⁴

Uzņēmuma vadīšana ir pārvaldības funkciju realizēšanas process. Tā saistās ar neskaitāmu saimniecisko operāciju veikšanu, kas kopumā veido uzņēmuma saimniecisko darbību. Saimnieciskās darbības analīze tiek veikta pirms svarīgu lēmumu pieņemšanas, tā pamato vadītāju lēmumus un rīcību un ir zinātnisks pamatojums uzņēmuma vadīšanā, kā arī nodrošina pieņemto lēmumu objektivitāti un efektivitāti¹⁵

Vadītājs nedrīkst balstīties tikai uz savu intuīciju. Vadības lēmumiem un rīcībai jābūt pamatotiem ar precīziem aprēķiniem un visaptverošu ekonomisko analīzi.¹⁶

Saimnieciskās darbības analīzes saturu veido :

- 1) Vadības lēmumu izpilde, kā arī resursu efektīva izmantošana;
- 2) Efektivitātes paaugstināšanas iekšējo rezervju meklēšana;
- 3) Rekomendāciju izstrādāšanas rezervju izmantošanai¹⁷

Uzņēmuma saimnieciskās darbības analīze ir svarīga loma uzņēmuma vadīšanā. Analīzes uzdevums, no vienas puses, ir noteikt uzņēmuma darbības efektivitāti pārskata periodā un noteikt mērķu sasniegšanu, bet , no otras puses noteikt uzņēmuma darbības attīstības iespējamus virzienus esošajā un perspektīvajā periodā.¹⁸

Svetlana Saksonovas grāmatā “Uzņēmumu finanšu vadības praktiskās metodes” finanšu uzskaites informācijas galvenais mērķis ir sniegt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma līdzekļiem un saistībām, uzņēmuma finansiālo stāvokli, peļņu vai zaudējumiem pārskata periodā ¹⁹

Pēc S. Saksonovas grāmatas finanšu uzskaites uzdevumi ir :

- Nodrošināt uzņēmuma vadību ar informāciju saimnieciska rakstura lēmumu pieņemšanai,

¹³ <https://www.wallstreetmojo.com/importance-of-financial-statements/>

¹⁴ Mohammed Hanif, Amitabha Mukherjee, Financial Accounting – I, Revised Fourth Edition 1.6 lpp

¹⁵ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 242. lpp.

¹⁶ Turpat 242. lpp.

¹⁷ Turpat 242. lpp.

¹⁸ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 243. lpp.

¹⁹ Saksonova S. Uzņēmumu finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 10. lpp.

- Nodrošināt uzņēmuma materiālo, darbaspēka un finanšu resursu izmantošanas un īpašuma saglabāšanas kontroli,
- Nodrošināt finanšu pārskatu lietotājus ar patiesu un pilnīgu informāciju par uzņēmuma saistībām, saimnieciskās darbības rezultātiem un finanšu stāvokli
- Nodrošināt pareizu nodokļu aprēķināšanu
- Paredzēt un kontrolēt naudas plūsmu: daudzumu, laika periodu un risku
- Novērtēt uzņēmuma vadības darbību
- Izvērtēt uzņēmuma vadības atbildību uzņēmuma apsaimniekošanā,
- Ievērot Latvijas Republikas likumdošanu ²⁰

Uzņēmumos finanšu analīzi pirmām kārtām saprot kā bilances analīzi. Lai uzņēmums varētu pastāvēt un normāli attīstīties, tam ir nepieciešams ne tikai saglabāt esošos finansiālos resursus, bet arvien tos atjaunot un papildināt. Finansiālie resursi un to veidošanas avoti nepārtraukti atrodas uzņēmējdarbības vadības uzmanības centrā, tāpēc šos momentus nereti uzskata kā finanšu analīzes priekšmetu.²¹

Finanšu pārskati mērķis ir nodrošināt to lietotājus ar informāciju par uzņēmuma finansiālo stāvokli, darbības rezultātiem un naudas plūsmu, kas ir noderīga saimnieciska rakstura lēmumu pieņemšanā. Finanšu pārskati parāda, cik efektīvi uzņēmuma vadība pārvalda tai uzticētos resursus. Finanšu pārskati sniedz informāciju par uzņēmuma aktīviem, saistībām, pašu kapitālu, ienākumiem un izdevumiem, tajā skaitā peļņu un zaudējumiem, naudas plūsmu. Finanšu pārskati ietver bilanci, peļņas vai zaudējumu aprēķinu, pārskatu, kas parāda visas izmaiņas pašu kapitālā, naudas plūsmas pārskatu, grāmatvedības politikas aprakstu un pielikumus.²²

Balstoties uz finanšu pārskatiem un dažādiem pielikumiem, kā arī papildu informāciju tiek veikta uzņēmuma finanšu analīze, kuras mērķis ir

- Vērtēt uzņēmuma pašreizējo finansiālo stāvokli salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem;
- Vērtēt uzņēmumam vēlamos un reālos attīstības tempus, ņemot vērā finansiālo nodrošinājumu
- Meklēt, atrast un izvērtēt jaunus finansēšanas avotus;
- Vērtēt un prognozēt uzņēmuma stāvokli kapitāla tirgū.²³

²⁰ Saksonova S. Uzņēmumu finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 10. lpp.

²¹ Kālis I. Finanšu menedžments, Latvijas Universitāte, 2004, 143. lpp.

²² <http://rokasgramata.lv/vadiba/finansu-parskati/>

²³ Turpat 143. lpp.

Galvenie uzņēmuma finanšu un saimnieciskās darbības analīzes informācijas avoti ir uzņēmuma grāmatvedības (finanšu) pārskati. Pārskats ir uzņēmuma saimnieciskās darbības faktisko ekonomisko rādītāju apraksts par iepriekšējo laika periodu.²⁴

Likumi regulē grāmatvedības bilances tā, lai:

- 1) Uzņēmums nevarētu pieņemt tādus lēmumus, uz kuru pamata kāda personu grupa varētu gūt labumu uz citu grupu interešu rēķina (piemēram, nepamatoti lielu dividendu izmaksa var paaugstināt kreditoru risku);
- 2) Bilancē nebūtu nepareizas informācijas, uz kuras pamata pieņem lēmumus, kā rezultātā rodas zaudējumi.²⁵

Pēc Finanšu pārskata sagatavošanas vispārējiem nosacījuma likuma 4. nodaļas 13. panta 2 punkta, finanšu pārskatam ir jāsniedz paties un skaidrs priekšstats par sabiedrības līdzekļiem (aktīviem), saistībām, finansiālo stāvokli un peļņu vai zaudējumiem, bet vidējās sabiedrības un lielās sabiedrības gada pārskatam – arī par naudas plūsmu.²⁶

Finanšu pārskatus sagatavo pēc noteiktām regulām, kas palīdz izvērtēt katra uzņēmuma finanšu pārskatus skaidri un saprotami. Tiem ir jāatbilst likumā norādītām normām un jādod priekšstats par uzņēmuma darbību pēdējā gada laikā.

Lai informācija, kas iekļauta pārskatos, būtu noderīga, tai jāatbilst noteiktiem principiem. Informācijai jābūt savlaicīgai, patiesai, neitrālai, saprotamai, salīdzināmai. Svarīgākie pārskati ir bilance, peļņas un zaudējumu aprēķins. Uz to analīzes pamata veidota uzņēmuma statistika un dinamikas skatījumā novērtēts uzņēmuma finansiālais stāvoklis.²⁷

Finanšu analīzes vērtība ir arī tāda, ka tā ļauj finanšu analītiķim novērtēt uzņēmuma pašreizējo finanšu stāvokli un gūt noderīgas atziņas nākotnes rezultātu prognozēšanai. Finanšu analīzes iegūtie rādītāji sniedz ieskatu par:

- mikroekonomiskajām attiecībām uzņēmumā, kas palīdz analītiķiem prognozēt ieņēmumus un brīvās naudas plūsmas;
- uzņēmuma finansiālo elastību vai spēju iegūt augšanai nepieciešamos naudas līdzekļus un izpildīt savas saistības, pat ja rodas neparedzēti apstākļi;
- uzņēmuma vadības spējām;
- izmaiņas uzņēmumā, kā arī nozares izmaiņas laika gaitā.
- salīdzināmība ar līdzīgiem uzņēmumiem vai attiecīgajām nozarēm.²⁸

²⁴ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 252. lpp.

²⁵ Bednarskis L., Paupa V., Vaikulis J. Finanšu pārskati analīze, Latvijas Universitāte , 9. lpp.

²⁶ LR likums, Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskata likums, 2015.

²⁷ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 252. lpp.

²⁸ <https://www.cfainstitute.org/-/media/documents/support/programs/cfa/2019-L1V3R26-footnotes.pdf>

1.3 Finanšu analīzes metodes

Veicot finanšu analīzi, var izmantot vairākas analīzes metodes :

- a) Attīstības tendenču analīze;
- b) Pārskatu lasīšana
- c) Horizontālā analīze
- d) Vertikālā analīze
- e) Finanšu koeficientu analīze
- f) Faktoru analīze ²⁹

Attīstības tendenču analīzes uzdevums ir noteikt uzņēmuma ekonomiskās izaugsmes rādītāju izmaiņas pēdējo gadu laikā. Uzņēmuma ekonomiskā izaugsme tiek vērtēta pēc pārdošanas apjomu, peļņas, aktīvu vērtības un pašu kapitāla izmaiņām. Ilgtermiņā analīze ļauj noskaidrot izmaiņu dinamiku uz labo vai sliktu pusi, noskaidrot galvenās problēmas un prognozēt uzņēmuma attīstības stratēģiju. ³⁰

Pārskatu lasīšana ir pārskatos esošo absolūto rādītāju pētīšana. Pārskatu lasīšanā svarīga katra pārskatu posteņa satura izpratne, tā novērtēšana saistībā ar lomu, uzņēmuma darbību un citiem posteņiem, posteņu izmaiņu raksturu un šo izmaiņu ietekmi uz uzņēmuma ekonomiku.

Pārskatu lasīšanā ir jāizprot bilances savstarpējās sakarības, no kurām galvenās ir šādas :

1. Bilances aktīvu visu sadaļu summa ir vienāda ar pasīvu sadaļu summu

$$A (1 + 2) = P (1 + 2 + 3)$$

Šī vienādība kvantitatīvi atspoguļo galveno bilances ideju: viena un tā pati uzņēmuma līdzekļu summa ir parādīta divējādi:

- pēc līdzekļu sastāva un izvietojuma (aktīvs);
- pēc to veidošanas avotiem (pasīvs).

2. Pašu kapitāla summa pārsniedz ilgtermiņa ieguldījumu summu:

$$A (1) < P (1 + 2)$$

Šī nevienādība kopumā raksturo pašu kapitāla izmantošanu: lielākā pašu kapitāla daļa tiek izmantota ilgtermiņa ieguldījumu veidošanai, bet atlikusī daļa – apgrozāmo līdzekļu finansēšanai.

Ja uzņēmums izmanto ilgtermiņa kredītu, tad nevienādība transformējas šādā veidā:

²⁹ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 249. lpp.

³⁰ Turpat, 249. lpp.

$A(1) < P(1+2+3)$ (ilgtermiņa kredīts))

3. Apgrozāmo līdzekļu summa ir lielāka par īstermiņa saistībām:

$A(2) > P(3)$ (īstermiņa saistības)

Šī nevienādība paredz, ka, normāli funkcionējot, uzņēmums ievērojamu apgrozāmo līdzekļu daļu finansē no pašu kapitāla.³¹

Lietojot pārskatu lasīšanas metodi, ir jāņem vērā vairāki ierobežojumi :

- Bilance atspoguļo uzņēmuma aktīvu un pasīvu stāvokli noteiktā datumā, bet nesniedz atbildi uz jautājumu par to, kāpēc ir izveidojies šāds stāvoklis;
- Bilances rādītāju interpretācija ir iespējama, tikai piesaistot tam apgrozījuma vai pārdošanas apjomu datus. Izdarīt secinājumu par to, cik lielas vai mazas ir katras bilances posteņa summas, var tikai pēc to salīdzināšanas ar atbilstošām apgrozījuma summām;
- Pēc bilances rādītājiem var aprēķināt visdažādākos rādītājus, bet to novērtēšanai ir nepieciešami salīdzinājumi ar nozares vidējiem rādītājiem.³²

Finanšu pārskatu lasīšana jāveic noteiktā secībā:

- 1) Bilances posteņu, pielikumu un to atbilstības pētīšana;
- 2) “kritiskāko” posteņu noskaidrošana (zaudējumi, laikā nenokārtotas saistības, augsts debitoru parādu līmenis attiecībā pret aktīviem, augsts saistību līmenis salīdzinājumā ar debitoru līmeni);
- 3) Bilances un peļņas pārskata atbilstības pārbaude (pēc nesadalītās peļņas, rezervju veidošanas summām);
- 4) Peļņas pārskata posteņu pētīšana un salīdzināšana ar pielikumiem³³

Horizontālā analīze ļauj noskaidrot dažādu pārskatu posteņu absolūtās un relatīvas novirzes salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu.³⁴

Vertikālā analīze tiek veikta ar mērķi noskaidrot atsevišķu pārskatu posteņu īpatsvaru kopējā rādītājā, kas tiek pieņemts par 100 procentiem, piemēram, aktīvu posteņu īpatsvaru.³⁵

Finanšu koeficienti parāda absolūto finanšu rādītāju proporcijas starp dažādiem pārskatu posteņiem. Finanšu koeficientu pozitīvā nozīme ir to vienkāršs aprēķins. Metodes būtība izpaužas attiecīgā rādītāja aprēķināšanā un tā salīdzināšanā ar kādu bāzi, piemēram:

³¹ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 250. lpp.

³² Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 250-251. lpp.

³³ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 251. lpp.

³⁴ Turpat, 251. lpp.

³⁵ Turpat, 251. lpp.

- Vispārpieņemtie parametri
- Nozares vidējie rādītāji
- Pagājušo gadu analogiskie rādītāji
- Konkurējošu uzņēmumu rādītāji
- Kādi citi analizējamā aprēķina rādītāji³⁶

Lai varētu izpētīt uzņēmumu SIA "Lāči" darba autors dziļāk izpētīs horizontālo, vertikālo un finanšu koeficientu analīzes metodes.

1.3.1 Horizontālā finanšu analīzes metode

Horizontālās analīzes gaitā tiek noteiktas dažādu pārskatu posteņu relatīvās un absolūtās izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu. Analīzei nepieciešami dati par vairākiem periodiem (vismaz diviem). Analizējot informāciju par vairākiem periodiem, ir iespējams noteikt uzņēmuma attīstības tendences.³⁷

Horizontālās jeb dinamiskās analīzes būtība ir pētāmo rādītāju lielumu analizējamā periodā salīdzināšana ar to pašu rādītāju lielumu iepriekšējā periodā (bāzes gadā) vai ar budžetā paredzēto rādītāju. Horizontālā analīze :

- Sniedz priekšstatu par uzņēmuma izaugsmes tempiem, par uzņēmuma ienākumu un izdevumu pieauguma tempu proporciju;
- Ļauj noskaidrot uzņēmuma attīstības tendences un to cikliskumu, iekšējo un ārējo faktoru ietekmi uz uzņēmuma darbības rezultātiem.;
- Ļauj novērtēt uzņēmuma apgrozījuma pieauguma efektivitāti attiecībā uz viņa finansiālo stabilitāti.³⁸

Bilances zelta likums paredz uzņēmuma ieguldījumu racionālās finansēšanas noteikumus, izmantojot aizņemto kapitālu: īstermiņa vai ilgtermiņā saistības.³⁹

Par horizontālo sauc tādu bilances analīzi, kas pamatojas uz bilances zelta likumiem. Tos izšķir trīs bilances zelta likums.⁴⁰

Pirmais likums nosaka, kad ilgtermiņa ieguldījumi jāsedz ar pašu kapitālu, t.i., ar pašu kapitālu jāfinansē ilgtermiņa ieguldījumi. To var aprēķināt pēc formulas (1.1):

$$\text{Pašu kapitāls} - \text{Ilgtermiņa ieguldījumi} = \text{Novirze (1.1)} \quad ^{41}$$

³⁶ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 251. lpp.

³⁷ Dūdele A., Korsaka T. Finanšu vadības pamati, Rīga, Banku augstskola, 2001, 69. lpp.

³⁸ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 262. lpp.

³⁹ Rurāne M. Uzņēmuma finanšu vadība, SIA Turības mācību centrs, Rīga, 1997, 23. lpp.

⁴⁰ Bednarskis L., Paupa V., Vaikulis J. Finanšu pārskati analīze, Latvijas Universitāte, 15. lpp.

⁴¹ Bednarskis L., Paupa V., Vaikulis J. Finanšu pārskati analīze, Latvijas Universitāte, 16. lpp.

Otrais likums nosaka, kad ilgtermiņa ieguldījumi jāsedz ar pašu kapitālu un ilgtermiņa saistībām. Ilgtermiņa saistības ir jādzēš pēc viena gada un ilgāk, tāpēc tās var izmantot ilgtermiņa ieguldījumu finansēšanai.

$$(\text{Pašu kapitāls} + \text{Ilgtermiņa saistības}) - \text{Ilgtermiņa ieguldījumi} = \text{Novirze} (+ -) \quad (1.2)^{42}$$

Trešais likums nosaka, kad apgrozāmie līdzekļi jāsedz ar īstermiņa saistībām.

$$\text{Īstermiņa saistības} - \text{Apgrozāmie līdzekļi} = \text{Novirze} \quad (1.3)^{43}$$

Horizontālai analīzei ir savas priekšrocības un trūkumi:

Ja visa finanšu analīze tiek veikta vienlaikus, tad redzama uzņēmuma darbības pilnīga ietekme uz uzņēmuma finansiālā stāvokļa pārskata periodā. Šī ir nepārprotama horizontālās analīzes izmantošanas priekšrocība, jo uzņēmums var pārskatīt savu darbību salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem un novērtēt, kā tas darbojas, pamatojoties uz iepriekšējiem rezultātiem.

Toties horizontālās analīzes trūkums ir tāds, ka finanšu pārskatos izteiktā apkopotā informācija var būt laika gaitā ir mainījusies, un tāpēc, salīdzinot kontu atlikumus dažādos periodos, var veidoties novirzes. Horizontālo analīzi var arī izmantot, lai maldinātu rezultātus. To var manipulēt, lai parādītu dažādu periodu salīdzinājumus, kas uzņēmumam parādītu labus rezultātus.⁴⁴

1.3.2 Vertikālā finanšu analīzes metode

Vertikālā jeb struktūras analīze dod iespēju analizēt pētījuma objekta struktūras pārmaiņas laika periodā, kā arī salīdzinājumā ar budžetu. Vertikālās analīzes nozīme ir šāda :

- Sniedz priekšstatu par grāmatvedības pārskatiem – relatīvo lielumu viedā, kas raksturo bilances un peļņas – zaudējumu aprēķina struktūru
- Ļauj novērtēt uzņēmuma gada pārskata ticamību un tā sastādīšanas pareizību
- Norāda uz “problemātiskajām” vietām uzņēmuma darbā un ļauj sastādīt turpmākā darba plānu.⁴⁵

Pēc Steven M. Braga grāmatas, vertikālā analīze ir finanšu pārskata proporcionāla analīze, kurā katrs finanšu pārskata rindas postenis ir norādīts kā cita posteņa procents. Parasti tas nozīmē, ka katru ienākuma pārskata rindu norāda procentos no bruto pārdošanas, savukārt katru bilances posteni norāda kā kopējo aktīvu procentuālo daļu. Visbiežāk vertikālā analīze tiek izmantota finanšu pārskatā par vienu laika periodu, lai redzētu konta atlikumu relatīvās

⁴² Turpat 16. lpp.

⁴³ Bednarskis L., Paupa V., Vaikulis J. Finanšu pārskati analīze, Latvijas Universitāte, 17. lpp.

⁴⁴ Almary, Saoud & Mashkour, Saoud. Analysis of financial statements, 15. lpp.

⁴⁵ Rurāne M. Finanšu menedžments, Rīga : Rīgas starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006, 260. lpp.

proporcijas. Veidojot bilances vertikālu analīzi, galvenais jautājums ir tas, ko izmantot kā saucēju procentu aprēķinā.⁴⁶

1.3.3 Finanšu koeficienti

Investori un analītiķi izmanto finanšu koeficientu analīzi, lai novērtētu uzņēmumu finansiālo stāvokli, pārbaudot iepriekšējos un pašreizējos finanšu pārskatus. Salīdzinošie dati var parādīt uzņēmuma darbības rādītājus laika gaitā, un tos var izmantot, lai novērtētu iespējamās darbības rezultātus nākotnē. Šie dati var arī salīdzināt uzņēmuma finansiālo stāvokli ar nozares vidējiem rādītājiem, vienlaikus novērtējot, kā uzņēmums konkurē ar citiem tās pašas nozares uzņēmumiem.⁴⁷

Finanšu koeficientu analīzei ir savas plusi:

- finanšu koeficientu rādītāju analīze vienkāršo uzņēmuma finanšu pārskatus un ļauj mums izvērtēt kritiskās rentabilitātes un finansiālā stāvokļa informāciju tikai ar dažiem cipariem. Koeficientu analīze palīdz nonākt pie finanšu rādītājiem, kā piemēram, rentabilitātes rādītājiem, nepārskatot uzņēmuma ienākumu pārskatus;
- palīdz izvērtēt dažāda lieluma uzņēmumus savā starpā;
- tā arī palīdz tendenču analīzē, kas ietver viena uzņēmuma salīdzināšanu laika posmā;
- izceļ svarīgāko informāciju, lai būtu iespējams ātri izvērtēt uzņēmumu neejot cauri visiem uzņēmuma finanšu pārskatiem.⁴⁸

Kā arī finanšu koeficientu analīzei ir savi mīnusi

- netiek ņemts vērā uzņēmuma lielums;
- neņem vērā iespējamās saistības. Vel viena koeficienta analīzes ierobežojums ir tas, ka netiek ņemts vērā iespējamās saistības. Šādas saistības ir atkarīgas no ārējiem faktoriem, kas var vai arī nevar notikt. Šādi notikumi būtiski ietekmē uzņēmuma finanšu stāvokli, taču koeficientu analīzē tas netiek ņemts vērā;
- nevar izmantot lai salīdzinātu dažādas nozares;
- neapsver inflācijas ietekmi. Finanšu koeficientu analīzē nav iekļauta cenu pieauguma ietekme, piemēram, inflācija. Ja pārdošanas apjoma pieaugums notiek tikai inflācijas dēļ; Ja pārdošanas apjoma pieaugums notiek tikai inflācijas dēļ; Var likties, ka uzņēmuma ieņēmumi ir palielinājušiem salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, kad faktiski ieņēmumi palikuši nemainīgi;

⁴⁶ Steven M. Bragg, Financial analysis, AccountingTools, 2014, 52. lpp.

⁴⁷ <https://www.investopedia.com/terms/r/ratioanalysis.asp>

⁴⁸ <https://xplains.com/425487/advantages-limitations>

- neņem vērā tirgus apstākļu ietekmi. Nav iekļauta tirgus apstākļu ietekme uz uzņēmējdarbības rezultātiem;
- neņem vērā sezonālās izmaiņas ietekmes uz uzņēmumiem. Daudzus uzņēmumus ietekmē sezonālas izmaiņas un koeficientu analīze to neaprēķina, kā rezultātā šādi finanšu koeficienta analīzes rezultāti netiek pareizi interpretēti.⁴⁹

Kopumā finanšu analīzes koeficientus var iedalīt četrās galvenajās kategorijās

- 1) rentabilitāte vai ieguldījumu atdeve
- 2) likviditāte
- 3) aizņemto līdzekļu īpatsvars
- 4) efektivitātes rādītāji, jeb aprites rādītāji.⁵⁰

Kā zināms uzņēmuma likviditāte attiecas uz tā spēju nokārtot īstermiņa saistības, kad tās rodas. Tātad likviditāte ir spēja konvertēt darbības naudā vai nopelnīt naudu citā veidā, piemēram, izmantojot finansējumu.⁵¹

Kopējā likviditāte ir apgrozāmo aktīvu attiecība pret īstermiņa saistībām. Koeficienta robežas ir starp 1 un 2. Ja šis koeficients ir zemāks par 1, uzņēmumam ir kritisks finansiālais stāvoklis, tas darbojas liela riska apstākļos. Ja apgrozāmie aktīvi ir lielāki par īstermiņa pasīviem, uzņēmumu var uzskatīt par veiksmīgi funkcionējošu. Kopējais likviditātes rādītājs rāda relatīvu pārsnieguma apmēru. Rādītājs var ievērojami atšķirties atsevišķās nozarēs un darbības veidos, bet tā samērīgs pieaugums parasti ir uzskatāms par labvēlīgu tendenci. Ja koeficients ir pārāk liels (>3), tas norāda, ka uzņēmumam ir aktīvu vadības problēma un apgrozāmie līdzekļi netiek efektīvi izmantoti.

Kopējo likviditāti aprēķina pēc formulas (1.4) :

$$\text{Kopējā likviditāte} = \frac{\text{Apgrozāmie aktīvi}}{\text{Īstermiņa saistības}} \quad (1.4)^{52}$$

Starpseguma likviditātes rādītājs ir saistīts ar uzņēmuma saimnieciskajā darbība iesaistīto aktīvo kapitālu. To ir nepieciešams aprēķināt, jo atsevišķi apgrozāmie līdzekļi nav vienādi likvidi. Ja, piemēram, naudas līdzekļi ir tiešie saistību dzēšanas avoti, tad krājumi var tikt izmantoti šim mērķim tikai pēc to realizācijas. To zemākā robeža ir 0,8 – 1,0.

Starpseguma likviditāti aprēķina pēc šīs formulas (1.5) :

$$\text{Starpseguma likviditāte} = \frac{(\text{Naudas līdzekļi} + \text{īstermiņa vērstpapīri} + \text{debitoru parādi})}{\text{Īstermiņa saistības}}, \quad (1.5)^{53}$$

⁴⁹ <https://www.wallstreetmojo.com/ratio-analysis-limitations/>

⁵⁰ <https://www.inc.com/encyclopedia/financial-ratios.html>

⁵¹ Petrit Hasanaj., Beke Kuqi, 2019, Analysis of Financial Statements : The importance of Financial Indicators in Enterprise, Ideas Spread, 22 lpp.

⁵² Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 45. lpp.

⁵³ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 46. lpp.

Absolūtās likviditātes koeficients rāda, kādu īstermiņa saistību daļu uzņēmums var dzēst vistuvākajā laikā.

Absolūto likviditāti aprēķina pēc formulas (1.6):

$$\text{Absolūtā likviditāte} = \frac{\text{Naudas līdzekļi} + \text{Īstermiņa vērtspapīri}}{\text{Īstermiņa saistības}}, (1.6.)^{54}$$

Rentabilitāte ir uzņēmuma darbības efektivitātes rādītājs. Rentabilitāti nosaka, uzņēmuma neto peļņu dalot ar neto apgrozījumu, ar uzņēmuma kopējo vai pašu kapitālu vai ar aktīvu kopsummu. Šie rādītāji atspoguļo patērētos līdzekļus vai realizētās produkcijas apjomu. Rentabilitātes vērtēšanai nav noteiktu kritēriju. Rentabilitāti izsaka procentos – jo augstāks procentu līmenis, jo uzņēmuma darbība ir efektīvāka. Zems rentabilitātes līmenis liecina par uzņēmuma neveiksmi- ja to laikus nenovērš, sagaidāma uzņēmuma darbības krīze. Lai uzņēmuma darbība būtu veiksmīga, tam nepieciešams :

- Saglabāt likviditāti
- Paaugstināt rentabilitāti⁵⁵

Rentabilitāti iedala šādi :

- Komerčiāla rentabilitāte – rāda, cik daudz peļņas uzņēmums iegūvis uz neto apgrozījuma vienību
- Ekonomiskā rentabilitāte – rāda , cik peļņas iegūts, rēķinot uz uzņēmuma aktīvu vienību.
- Finansiālā (pašu kapitāla) rentabilitāte – rāda, cik daudz peļņas ieguvuši uzņēmuma īpašnieki, rēķinot uz ieguldītā kapitāla vienību.⁵⁶

Komerčiālā rentabilitāte sevī iekļauj vairākus rentabilitātes rādītājus.

Realizācijas rentabilitāte ROS (Return on sales) ir finansiālā rezultāta attiecība pret apjoma rādītāju jeb – cik peļņas dod katra neto apgrozījuma vienība.

Realizācijas rentabilitāti aprēķina pēc formulas (1.7):

$$\text{Realizācijas rentabilitāte} = \frac{\text{pārskata perioda tīrā peļņa}}{\text{neto apgrozījums}} * 100, (1.7.)^{57}$$

Bruto peļņas rentabilitātes rādītājs dod iespēju aprēķināt, kādā mērā neto apgrozījuma pārmaiņas ietekmē bruto peļņas lielumu.

Bruto peļņas rentabilitāti aprēķina pēc formulas (1.8):

$$\text{Bruto peļņas rentabilitāte} = \frac{\text{bruto peļņa}}{\text{neto apgrozījums}} * 100, (1.8.)^{58}$$

⁵⁴ L. Bednarskis, V. Paupa, J. Vaikulis, Finanšu pārskatu analīze, Rīga, Latvijas Universitāte, 2005, 20. lpp.

⁵⁵ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 47-48. lpp.

⁵⁶ L. Bednarskis, V. Paupa, J. Vaikulis, Finanšu pārskatu analīze, Rīga, Latvijas Universitāte, 2005, 34. lpp.

⁵⁷ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 48. lpp.

⁵⁸ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 49. lpp.

Ekonomiskā rentabilitāte ROA raksturo, cik efektīvi peļņas radīšanā tiek izmantoti aktīvi.

Ekonomisko rentabilitāti, jeb ROA aprēķina pēc formulas (1.9.)

$$\text{Ekonomiskā rentabilitāte} = \frac{\text{pārskata perioda peļņa pirms nodokļu un procentu samaksas}}{\text{aktīvu vidējā vērtība}} * 100, \quad (1.9.)^{59}$$

Lai precīzi varētu novērtēt, kādai ir jābūt ekonomiskajai rentabilitātei, jāizvērtē nozare, kurā uzņēmums darbojas. Ražošanas nozarē šī rādītāja līmenis ir ievērojami atšķirīgs: tas ir augstāks nekā vidējais uzņēmumos, kuri izmanto darbietilpīgus procesus, bet zems uzņēmumos, kuri ir kapitālietilpīgi. Rādītājs atkarīgs arī no uzņēmuma finansēšanas struktūras un finansēšanas izmaksām, kā arī no uzņēmuma darījumu riska. Jo lielāks risks, jo augstākai jābūt rentabilitātei.⁶⁰

Pašu kapitāla rentabilitāte ROE (Return on Equity) no īpašnieku viedokļa, šis rādītājs ir pats svarīgākais rentabilitātes rādītājs; tas rāda, cik daudz peļņas iegūts uz īpašnieku uzņēmumā ieguldīto katru naudas vienību.

Pašu kapitāla rentabilitāti aprēķina pēc formulas (1.10):

$$\text{Pašu kapitāla rentabilitāte} = \frac{\text{gada peļņa}}{\text{pašu kapitāla gada vidējā summa}} * 100, \quad (1.10.)^{61}$$

Kapitāla struktūras analīze apskata uzņēmuma kapitāla struktūru un indicē cik lielas papildus saistības uzņēmums ir spējīgs uzņemt. Pārmērīgs parāds var izraisīt bankrotu un nespēj iegūt nepieciešamos līdzekļus kritiskās situācijās.⁶²

Kapitāla struktūras rādītāji:

Aizņemto un pašu līdzekļu attiecības koeficients rādītājs raksturo kreditoriem un naudas ieguldītājiem to interešu aizsardzības pakāpi. Šo rādītāju vēl sauc par īpašuma jeb neatkarības, jeb autonomijas koeficientu.⁶³

Aizņemto un pašu līdzekļu attiecības koeficientu, jeb autonomijas koeficientu aprēķina pēc formulas (1.11):

$$\text{Autonomijas koeficients} = \frac{\text{Pašu kapitāls}}{\text{Aktīvu kopsumma}} \quad (1.11)^{64}$$

Šis rādītājs raksturo pašu kapitāla īpatsvaru kopējā kapitāla struktūrā, tātad uzņēmuma īpašnieku un kreditoru interešu attiecību. Koeficientam jābūt pietiekami augstam, kas raksturo stabilu uzņēmuma finanšu līdzekļu struktūru. Šādai struktūrai dod priekšroku kreditori,

⁵⁹ Turpat 49. lpp

⁶⁰ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 49-50. lpp.

⁶¹ L. Bednarskis, V. Paupa, J. Vaikulis, Finanšu pārskatu analīze, Rīga, Latvijas Universitāte, 2005, 41. lpp.

⁶² <https://www.lursoft.lv/lv/finansu-analizes-piemers>

⁶³ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 43. lpp

⁶⁴ Turpat 43. lpp.

pieņemot lēmumu par kredīta piešķiršanu uzņēmumam. Ja aizņemto līdzekļu īpatsvars nav augsts, tas rada aizsardzību pret zudumiem aktivitātes pazemināšanas periodos, kā arī garantiju kredītu saņemšanai. Koeficienta vēlamās robežas: $0,5 < \text{Autonomijas koeficients} < 1$. Pārsniegums par 0,5 norāda uz finanšu neatkarības pastiprināšanu no ārējiem līdzekļiem.⁶⁵

Saistību īpatsvars bilancē rāda aizņemto līdzekļu īpatsvaru kopējā kapitālā. Jo šis rādītājs ir zemāks, jo labprātāk kreditori izsniegs kredītu. Normālā līmenī šis rādītājs ir ap 0,4 – 0,8.⁶⁶

Saistību īpatsvaru bilancē aprēķina pēc formulas (1.12):

$$\text{Saistību īpatsvars bilancē} = \frac{\text{Saistību kopsumma}}{\text{Aktīvu kopsumma}} \quad (1.12)^{67}$$

Saistību attiecība pret kapitālu, izmanto, lai spriestu par uzņēmuma finansiālo autonomiju (neakarību). Augsts šī koeficienta līmenis > 1 rāda, ka liela daļa finansējums ir saistības un uzņēmums daudz izmanto aizņemtos līdzekļus. Kreditori parasti dod priekšroku zemākam šī koeficienta līmenim, jo tas ir saistīts ar mazāku risku.

Saistību attiecību pret kapitālu, jeb finanšu sviru aprēķina pēc formulas (1.13)

$$\text{Finanšu svira} = \frac{\text{Saistību kopsumma}}{\text{Pašu kapitāls}} \quad (1.13)^{68}$$

Manevrēšanas koeficients rāda pašu līdzekļu izmantošanas mobilitāti (elastīgumu), tas ir kāda pašu kapitāla daļa nav nostiprināta imobila rakstura vērtībās un dod iespēju manevrēt ar uzņēmuma līdzekļiem.⁶⁹

Manevrēšanas koeficientu aprēķina pēc formulas (1.14)

$$\text{Manevrēšanas koeficients} = \frac{\text{Tīrie apgrozāmie līdzekļi}}{\text{Pašu kapitāls}} \quad (1.14)^{70}$$

Manevrēšanas koeficients rāda, cik pašu apgrozāmo līdzekļu pienācās uz 1 pašu kapitāla naudas vienību. Šis rādītājs pēc būtības ir tuvs likviditātes rādītājiem. Augsts manevrēšanas koeficients pozitīvi raksturo uzņēmuma finansiālo stāvokli, kā arī pārlicina, ka uzņēmuma vadītāji izrāda pietiekamu elastību, izmantojot pašu līdzekļus. Finansisti uzskata, ka šī koeficienta optimālais lielums ir 0,2 – 0,5. Jo tuvāk augstākajai robežai (0,5) ir rādītājs, jo uzņēmumam ir vairāk iespēju finanšu manevram. Tomēr manevrēšanas koeficienta līmenis ir atkarīgs no uzņēmuma darbības rakstura. No finanšu viedokļa, jo augstāks manevrēšanas koeficients, jo labāks ir uzņēmuma finansiālais stāvoklis.⁷¹

⁶⁵ Turpat 43. lpp.

⁶⁶ Turpat 43. lpp.

⁶⁷ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 44. lpp.

⁶⁸ L. Bednarskis, V. Paupa, J. Vaikulis, Finanšu pārskatu analīze, Rīga, Latvijas Universitāte, 2005, 25. lpp.

⁶⁹ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 44. lpp.

⁷⁰ Turpat 44. lpp.

⁷¹ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 44. lpp.

Uzņēmuma līdzekļu aprites rādītāji raksturo uzņēmuma līdzekļu izmantošanas efektivitāti. Šiem rādītājiem ir liela nozīme, jo līdzekļu aprites ātrums ir ātrums, kādā līdzekļi tiek pārvērsti naudas formā, kas tieši ietekmē uzņēmuma maksātspēju. Ja uzņēmums atsevišķos ražošanas krājumos ir ieguldījis vairāk līdzekļu, nekā tas ir nepieciešams, to vienlaikus var trūkt citur, kā arī var nepietikt citu mērķi finansēšanai. Ir divas pieejas aprites rādītāju aprēķināšanai:

- Novērtēt uzņēmuma darbību kādā laika periodā
- Novērtēt, kādā attiecībā ir atsevišķo aktīvu veidu krājumi noteiktā datumā.⁷²

Kopējais uzņēmuma līdzekļu aprites koeficients raksturo visu uzņēmuma rīcība esošo resursu izmantošanas efektivitāti neatkarīgi no to rašanās avotiem un rāda, cik reizes notiek pilna aprite noteiktā laika periodā, kas uzņēmumam dod zināmu peļņu vai zaudējumus. Daži ekonomisti uzskata, ka tam vajadzētu būt ne mazākam par 3.⁷³

Kopējo līdzekļu aprites koeficientu aprēķina pēc formulas (1.15):

$$\text{Kopējo līdzekļu aprites koeficients} = \frac{\text{neto apgrozījums}}{\text{visi aktīvi}} (1.15)^{74}$$

Krājumu aprites koeficients rāda, cik reizes gadā ir apritējuši ražošanas krājumos ieguldītie līdzekļi (kapitāls).

Krājumu aprites koeficientu aprēķina pēc formulas (1.16):

$$\text{Krājumu aprites koeficients} = \frac{\text{neto apgrozījums}}{\text{krājumu vidējais atlikums}} (1.16)^{75}$$

Ražošanas krājumu koeficients būtiski ietekmē uzņēmuma likviditāti un maksātspēju. Lai šo koeficientu izteiktu dienās, 360 vai 365 gada dienas daļa ar aprites koeficientu, un tā var uzzināt, cik dienas ir nepieciešams ražošanas krājumu pārdošanai vai atjaunošanai.⁷⁶

$$\text{Krājumu aprites periods (dienas)} = \frac{365}{\text{krājumu aprites koeficients}} (1.17)^{77}$$

Debitoru parādu aprites koeficients spriež, cik reižu vidēji gada laikā debitoru parādi pārvērtušies naudas līdzekļos. Koeficientu aprēķina pēc formulas (1.18) un debitoru parādu apriti dienās pēc formulas (1.19):

$$\text{Debitoru parādu aprites koeficients} = \frac{\text{neto apgrozījums}}{\text{vidējā debitoru parādu summa}} (1.18)$$

$$\text{Debitoru parādu aprites dienu skaits} = \frac{365}{\text{debitoru parādu aprites koeficients}} (1.19)^{78}$$

⁷² Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 50. lpp.

⁷³ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 51. lpp.

⁷⁴ Turpat 51. lpp.

⁷⁵ Paupa V., Šneidere R. Uzdevumu krājums finanšu analīzē, Rīga, Baltimoras konsultāciju centrs, 2008, 9. lpp.

⁷⁶ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 51. lpp.

⁷⁷ Paupa V., Šneidere R. Uzdevumu krājums finanšu analīzē, Rīga, Baltimoras konsultāciju centrs, 2008, 9. lpp.

⁷⁸ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 51. lpp.

Kreditoru aprites koeficients rāda, cik aprites reizes uzņēmumam būs nepieciešams, lai samaksātu savus rēķinus. Kreditoru saistību apjomu nosaka piegādātāju piešķirto kredītu lielums, kas pagarināts uz laika periodu, kurā parādi jānomaksā. Šo periodu sauc par maksājumu veikšanas periodu.⁷⁹

Kreditoru aprites koeficientu aprēķina pēc formulas (1.20):

$$\text{Kreditoru aprites koeficients} = \frac{\text{Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas}}{\text{Kreditoru vidējais atlikums}} (1.20)^{80}$$

Krājumu aprite dienās aprēķina pēc formulas (1.21):

$$\text{Kreditoru aprites perioda ilgums (dienas)} = \frac{365}{\text{Kreditoru aprites koeficients}} (1.21)^{81}$$

Aprites rādītāji ir cieši saistīti ar finanšu ciklu. Savukārt finanšu cikls ir saistīts ar operāciju ciklu. Operāciju cikls raksturo uzņēmuma apgrozāmo naudas līdzekļu kopējās summas aprites periodu. Tā kā uzņēmums parasti apmaksā piegādātāju rēķinus ar kavējumu laikā, finanšu cikls ir īsāks nekā operāciju cikls par vidējo kreditoru parādu aprites periodu. Finanšu cikls sākas pēc materiālu apmaksas piegādātājiem (kreditoru parādu dzēšanai) un beidzas, kad pircējs samaksā par iegādātajām precēm (debitoru parādu dzēšana). Finanšu ciklu var noteikt pēc formulas (1.22):

Finanšu cikls = Krājumu aprites periods + debitoru parādu aprites periods – kreditoru parādu aprites periods (1.22)⁸²

Finanšu cikla saīsinājumu var panākt ar:

- Krājumu aprites paātrināšanu (lieko ražošanas krājumu atlikumu izpārdošana). Krājuma apjoma samazināšana jāveic saprātīgi, jo, ja preču krājumu apjoms būs pārāk mazs, uzņēmums var zaudēt klientus, jo nespēs piegādāt viņiem izdevīgā laikā tieši tās preces, kuras nepieciešamas. Tādēļ lai produkcijas ražošanas un realizācijas procesi norietētu normālā tempā, krājumiem jābūt optimālā daudzumā.
- Debitoru aprite paātrināšanu (nepārtrauktā pircēju parādu termiņu izpildes kontrole, operatīvais darbs ar tiem debitoriem, kur aizkavē parādu atmaksas termiņus u.t.t.) atlaižu sistēmas paplašināšana, lai stimulētu pircējus maksāt ātrāk

⁷⁹ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 52. lpp.

⁸⁰ Paupa V., Šneidere R. Uzdevumu krājums finanšu analīzē, Rīga, Baltimoras konsultāciju centrs, 2008, 10. lpp.

⁸¹ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 53. lpp.

⁸² Turpat 53. lpp.

- Kreditoru parādu aprites palēnināšanu – izvēlēties tādas piegādātājus, kuri piedāvā izdevīgākus norēķinu nosacījumus. Bet ja šāda situācija nesanāk, tad var mēģināt aizkavēt kreditoru parādu atmaksu, bet nedrīkst ar to aizrauties.⁸³

Ieņēmumi uz vienu darbinieku ir svarīgs finanšu rādītājs, kuru izmanto lai noteiktu vai uzņēmumā ir pārāk daudz darbinieku. Neproduktīvi darbinieki palielina uzņēmuma izmaksas. Katrai nozarei ieņēmumu līmenis atšķirsies uz vienu darbinieku.

Ieņēmumus uz vienu darbinieku aprēķina pēc formulas (1.23):

$$\text{Ieņēmumi uz vienu darbinieku} = \frac{\text{Ieņēmumi}}{\text{Darbinieku skaits}}^{84}$$

Svarīgs rādītājs, kuru iespējams pielietot ražošanas uzņēmumu analīzei ir Altman Z kredīta izturības tests. Ar šī testa palīdzību ir iespējams novērtēt ražošanas uzņēmumu bankrota iespējamību. Altman Z vērtējums ir balstīts uz pieciem finanšu rādītājiem, kurus var aprēķināt pēc datiem, kas atrodami gada pārkaista. Tas izmanto rentabilitāti, piesaistītos līdzekļus, likviditāti, maksāspēju un darbību, lai prognozētu, vai uzņēmumam ir liela varbūtība kļūt maksātnespējīgam.

Šo rādītāju aprēķina pēc formulas (1.24):

$$\text{Altman Z vērtējums} = 1.2A + 1.4B + 3.3C + 0.6D + 1.0E^{85}, \text{kur}$$

A – Apgrozāmais kapitāls / kopējiem aktīviem

B – nesadalītā peļņa / kopējie aktīvi

C – ienākumi pirms procentiem un nodokļiem / kopējiem aktīviem

D – pašu kapitāls / kopējo saistību tirgus vērtība

E – pārdošanas apjomi / aktīvi kopumā

Ja rādītājs ir zemāks par 1,8, tas nozīmē, ka, iespējams, uzņēmums tiek pakļauts bankrotam, savukārt uzņēmumi, kuru rādītājs ir lielāks par 3, bankrotēs.⁸⁶

Aktīvu apgrozījums koeficients, mēra efektivitāti, ar kādu uzņēmums izmanto savus aktīvus pārdošanas radīšanai. Uzņēmumi ar augstu aktīvu apgrozījuma koeficientu darbojas efektīvāk, salīdzinot ar konkurentiem ar zemāku koeficientu.

⁸³ Saksonova S. Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes, Rīga, Merkūrijs Lat, 2006, 53-54. lpp.

⁸⁴ David E. Vance. Financial Analysis And Decision Making : Tools and Techniques to Solve Financial Problems and Make Effective Business Decisions, McGraw-Hill Companies, 2003. 24. lpp.

⁸⁵ <https://www.investopedia.com/terms/a/altman.asp>

⁸⁶ <https://www.investopedia.com/terms/a/altman.asp>

Aktīvu apgrozījumu aprēķina pēc formulas (1.25):

$$\text{Aktīvu apgrozījuma koeficients} = \frac{\text{Neto Apgrozījums}}{\text{vidējie aktīvi}}^{87}$$

⁸⁷ <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/asset-turnover-ratio/>

2. UZŅĒMUMA RAKSTUROJUMS, KONKURENTI UN NOZARES RAKSTUROJUMS

2.1 SIA “Lāči” saimnieciskās darbības raksturojums

Uzņēmums SIA “Lāči” dibināts 1995. gada 11. aprīlī. Pēc NACE 2. redakcijas klasifikatorā uzņēmums atbilst klasei “maizes ražošana”; svaigi ceptu mīklas izstrādājumu un kūku ražošana”.

SIA “Lāči” vīzija ir “pieaugot spēkā un meistarībā, ieviest jaunus maizes, konditorejas izstrādājumus un attīstīt jaunus biznesa virzienus Latvijas un eksporta tirgū”. Savukārt “Lāču” misija ir “cept dabīgu un augstvērtīgu maizi un oriģinālus konditorejas izstrādājumus, turot godā, kopjot un attīstot gadsimtiem senās meistarū tradīcijas”⁸⁸

Tāpat uzņēmums balstās uz vairākām vērtībām:

- Senas un unikālas cepšanas tradīcijas;
- Rūpīgs darbs;
- Godīgums, taisnīgums;
- Attīstība un inovācija
- Meistarība un zināšanas.⁸⁹

SIA “Lāči” dibināja Normunds Skauģis, un uzņēmuma pirmsākumi meklējami vēl 1993. gadā. Sākotnēji tika ražota tikai rupjmaize un saldskābmaize, bet 20. gadsimta beigās sāka cept arī augļu un valriekstu maizes.

1998. gadā starptautiskajā pārtikas izstādē “Rīga food” SIA “Lāči” produkts “Īsta rupjmaize” saņēma “Grand Prix” par augstu kvalitāti, bet “Īsta saldskābmaize” ieguva sudraba medaļu par augstu kvalitāti. Savu sortimentu “Lāči” paplašināja praktiski ar katru nākamo gadu un nozīmīgs gad bija 2004., kad Latvijas Tirgotāju asociācijas rīkotajā aptaujā “Īsta rupjmaize” tiek atzīta par “Gada preci 2004”. Iepriekšminētie apbalvojumi bija pirmie, ko pastāvīgas vēsturē ieguva uzņēmums.

Lāču maize atrodama gandrīz visos lielveikalos Latvijā, bet pašam uzņēmuma ir savi mazumtirdzniecības veikali, kas piedāvā oriģinālus ceptuves konditorejas produktus – cepumus, kūkus, tortes, kūkas, grauzdīņus un pat izsmalcinātas šokolādes konfektes.⁹⁰

Svarīgs bija 2007. gads – uzņēmums izveidoja interneta veikalu un, kā uzskata pašā uzņēmumā, tas, iespējams, bija pirmais interneta veikals, kurā maizi var iegādāties un piegādāt uz vairāk nekā 200 valstīm. Tāpat 2007. gadā tika pabeigta jaunās maizes ceptuves būvniecība, kurā arī uzsāka maizes cepšanu

⁸⁸ <https://www.laci.lv/lv/par-mums/>

⁸⁹ <https://www.laci.lv/lv/par-mums/>

⁹⁰ <http://www.flla.lv/maize-kas-stiprina-garu-valsti-un-latvijas-telu/>

2009. gadā notika aptauja “Latvijas mīlētākais zīmolis” un SIA ”Lāči” saņēma balvu kā “Unikālākais zīmolis Latvijā”, savukārt pēc “DDB Consulting” apkopotās informācijas “Lāči” tika atzīti kā otrs ietekmīgākais zīmolis Latvijā, kurš ietekmē apkārtējo viedokļus. Arī 2012. gadā mīlētāko zīmolu aptaujā SIA “Lāči” atzina par “Unikālāko zīmolu Latvijā”, bet 2016. gadā uzņēmums ieņēma pirmo vietu “Uzņēmumu reputācijas topā”.

Šobrīd uzņēmuma maīzu sortiments ir ļoti plašs – rupjmaize, saldskābmaize, burkānmaize, ķirbjumaize, biešumaize, valriekstu maize, baltmaize, tostermaize, maizes ar sēklām un rīvmaizes.

Uzņēmums arī ražo čipsus, kā piemēram, rudzu čipsus ar valriekstiem, rudzu čipsus ar dzērvenēm, rudzu čipsus ar augļiem un arī rudzu čipsus ar sēklām un burkāniem.

Arī pieejami ir dažādu veidu grauzdiņi ar dažādām garšām – grauzdiņi ar kaltētiem tomātiem, ķiplokiem, siera, krējuma un sīpola, saldskābmaizes grauzdiņi.

No saldumu puses uzņēmums “Lāči” arī piedāvā cepumus – mandeļu-šokolādes cepumi, medus-mandeļu cepumi, valriekstu cepumus, ķirbju sēklas cepumus, proteīna cepumus ar medu, pilngraudu cepumus ar sēklām un tā tālāk.

Maizes ražotājam, arī pieejamajā sortimentā ir tortes izvēles – valriekstu tortes, rudzu šokolādes tortes, jogurta tortes, zemeņu – siera kūku tortes, burkān kūkas, medus tortes, karameļu kūkas u.t.t.

Kēksu piedāvājumā uzņēmumam ir vairāki varianti – kēksi ar rozīnēm, ar riekstiem un augļiem, karameļu kēkss, marcipāna kēkss, pilngraudu kēkss u.t.t.

Saldumu kategorijā uzņēmums ir plašs, ražojot dažādus saldumus, kā piemēram, šokolādes konfektes, marmelādes konfektes, kā arī dažādus ievārījumus.

2017. gadā piedalījās arī izstādē “Riga Food 2017” un ieguva zelta diplomu par savu ražoto rudzu-kviešu maizi “Spinātmaize”. Arī “Lāči” ieguva sudraba diplomu par rudzu maizi “Burkānmaize”.⁹¹

Uzņēmums arī aktīvi veido konkursus internetā, kurā tiek dotas iespējas cilvēkiem izbaudīt savu saražoto produkciju. Konkursi ir dažādi un balvas arī atšķirīgas, kā uzņēmums arī aktīvi publicē savus jaunus izstrādātos produktus. SIA “Lāči” bieži publicē savus jaunumus portāla interneta facebook un izmanto šo platformu, lai iepazīstinātu cilvēkus ar saviem jaunumiem.

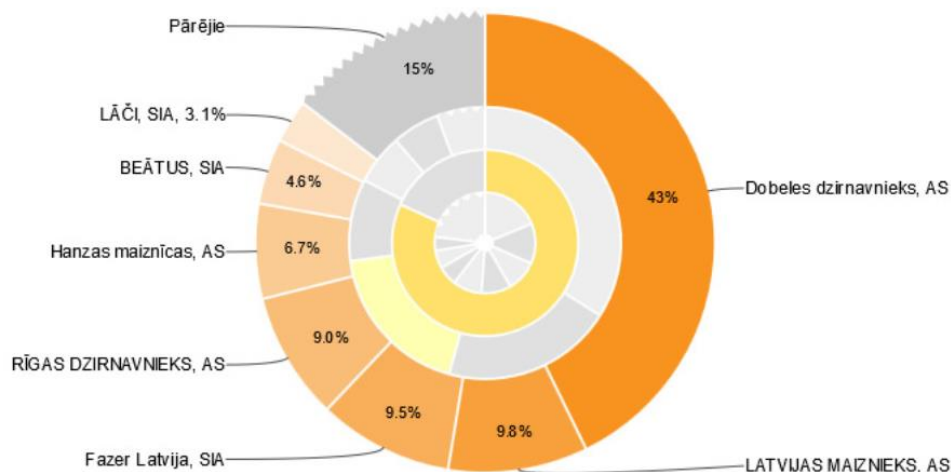
2.2 SIA “Lāči” konkurentu analīze

⁹¹ <https://jauns.lv/raksts/maja-un-darzs/253061-konkursa-noskaidrots-kuras-latvijas-maizes-ir-vislabakas>

Uzņēmumi, kuri nodarbojās ar maizes ražošanu ir daudzi un dažādi. Ieejot veikalā maizes izvēlēs ir plašas un ar lielu konkurenci.

 Pārtikas un dzērienu ražošana / Pārtikas ražošana / Maizes un miltu izstrādājumu ražošana, pārtika

2017. gada neto apgrozījuma īpatsvars. Maizes un miltu izstrādājumu ražošana, pārtika

Attēls 2. 1 2017. gada neto apgrozījuma īpatsvars. Maizes un miltu izstrādājumu ražošana, pārtika.⁹²

Kā redzams attēlā 2.1. SIA “Lāči” neto apgrozījuma īpatsvarā ieņem tikai 3,1%. Maizes ražošanas nozarē ir liela konkurence un daudz uzņēmumi. Lielākie uzņēmumi pēc neto apgrozījuma ir AS “Dobeles dzirnavnieks”, AS “LATVIJAS MAIZNIEKS”, SIA “Fazer Latvija” un AS “RĪGAS DZIRNAVNIKS”, AS “Hanzas maiznīca”, SIA “BEĀTUS”, SIA “LĀČI” un pārējie. Tālāk darba autors veiks analīzi par lielāko maizes ražotāju peļņas rādītājiem, neto apgrozījumu, rentabilitātes rādītājiem, kā arī darbinieku skaita dažādības šiem pieciem lielākajiem ražotājiem.

2. tabula

Lielāko maizes ražotāju uzņēmumu tops pēc neto apgrozījuma 2017. gadā.⁹³

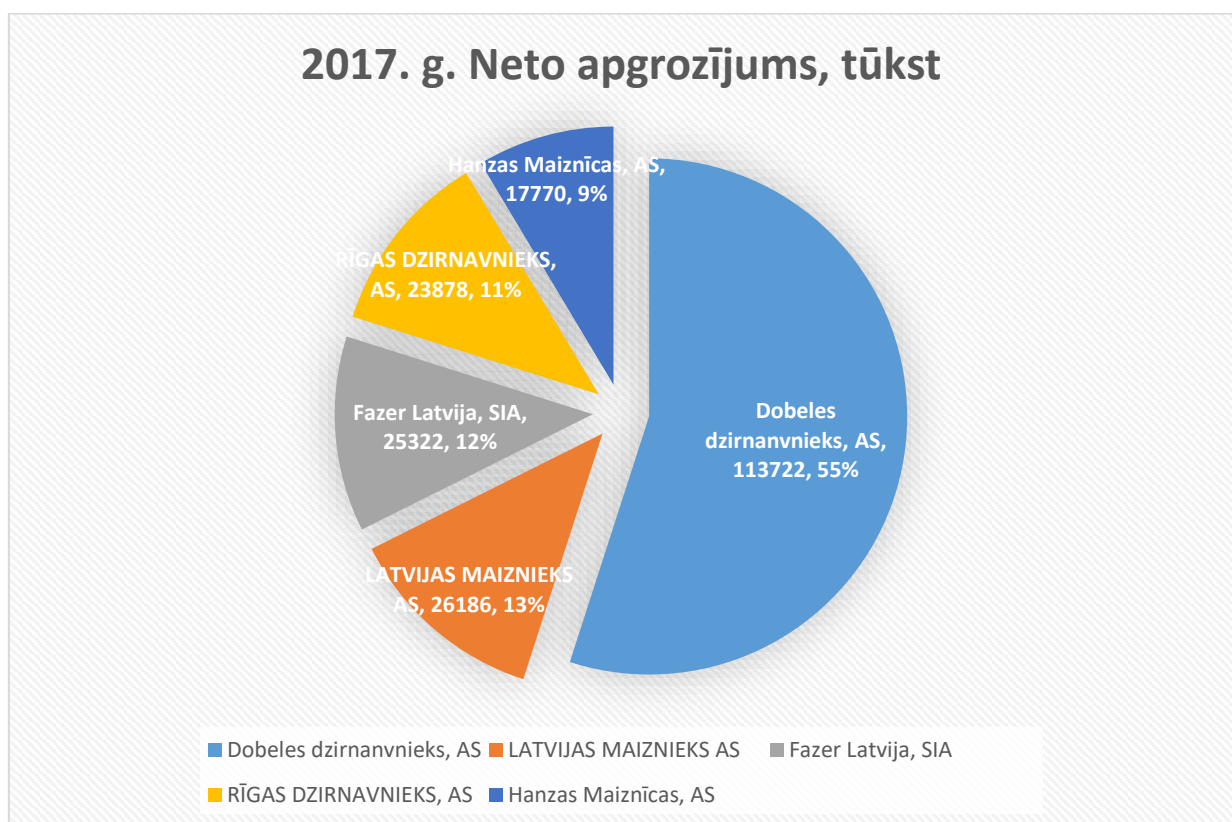
No.	Nosaukums	2017. g. Neto apgrozījums, tūkst. EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2016. g., %	2017. g. Peļņa, tūkst. EUR	Rentabilitāte	Darbinieku skaits
1	Dobeles dzirnavnieks, AS	113722	26.68	4174	3.67%	272

⁹² <https://www.firmas.lv/lbgpp/2018/raksti/maizes-un-miltu-izstradajumu-razosana-partika>

⁹³ <https://www.firmas.lv/lbgpp/2018/raksti/maizes-un-miltu-izstradajumu-razosana-partika>

2	LATVIJAS MAIZNIEKS AS	26186	4.6	469	1.79%	252
3	Fazer Latvija, SIA	25322	4.58	801	3.16%	317
4	RĪGAS DZIRNAVNIKS , AS	23878	2.37	727	3.04%	113
5	Hanzas Maiznīcas, AS	17770	10.42	-1093	-6.15%	188

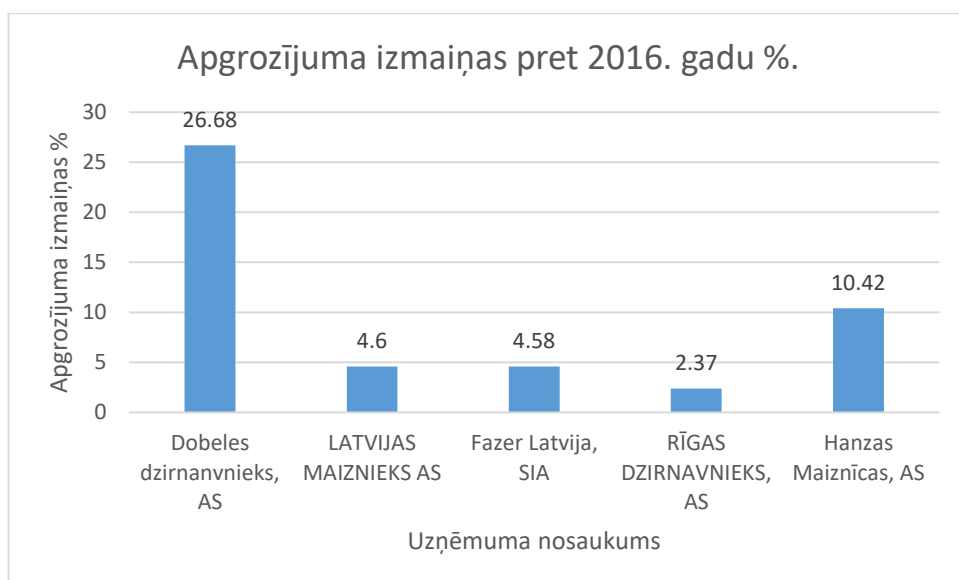
Pēc tabulas 2.1. pieejamajiem datiem par lielākajiem maizes ražotājiem pēc neto apgrozījuma, darba autors izvērtēs 5 lielākos konkurentus SIA “Lāči” uzņēmumam.

*Attēls 2. 2. Pieci lielākie maizes ražotāji 2017. gadā pēc neto apgrozījuma*⁹⁴

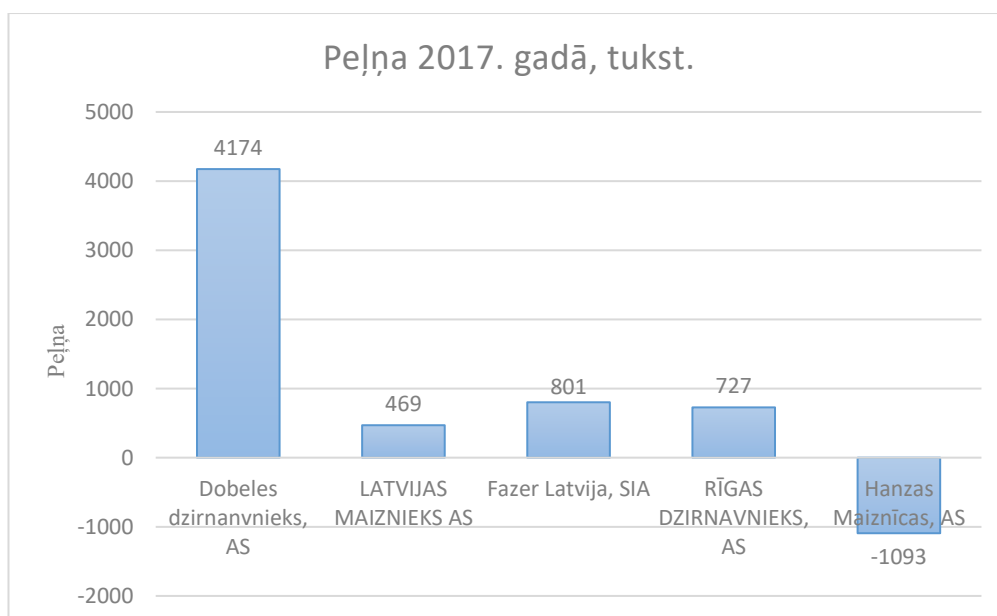
Pēc attēla 2.2.. darba autors secina, ka lielāko apjomu maizes ražošanas nozarē saražo AS “Dobeles dzirnavnieks”, kas sastāda 55% no piecu lielāko uzņēmumu kopējā neto apgrozījuma. Otrais lielākais uzņēmums pēc neto apgrozījuma ir AS “LATVIJAS MAIZNIEKS” ar 13% lielu neto apgrozījuma īpatsvaru starp pieciem lielākajiem uzņēmumiem. Tālu no “Latvijas MAIZNIEKA” neatpaliek SIA “Fazer Latvija” ar 12% lielu neto apgrozījuma īpatsvaru. “RĪGAS DZIRNAVNIKS” veido 11% no šo piecu lielāko uzņēmumu neto apgrozījuma, bet piekto vietu ieņem “Hanzas maiznīcas” ar 9% lielu neto apgrozījumu.

⁹⁴ Autora veidots attēls, izmantojot 2.1. tabulu

Attēls 2.3. Pieci lielākie maizes ražotāji 2017. gadā pēc neto apgrozījuma⁹⁵

Izvērtējot attēlā 2.3. iegūtos rezultātus, darba autors secina, ka lielākais apgrozījuma pieaugums 2017. gadā salīdzinot ar 2016. gadu ir bijis AS "Dobeles dzirnavnieks" ar iespaidīgu 26,68% pieaugumu. Arī ar augstu pieaugumu otrajā vietā ierindojas AS "Hanzas Maiznīcas" – 10,42%. Trešais lielākais apgrozījuma pieaugums ir AS "LATVIJAS MAIZNIEKS" 4,6%, tālu neatpaliek SIA "Fazer Latvija" ar 4,58% lielu apgrozījuma pieaugumu, bet ar vismazāko pieaugumu piekto vietu ieņem AS "RĪGAS DZIRNAVNIKS" – 2,37% apgrozījuma pieaugums.

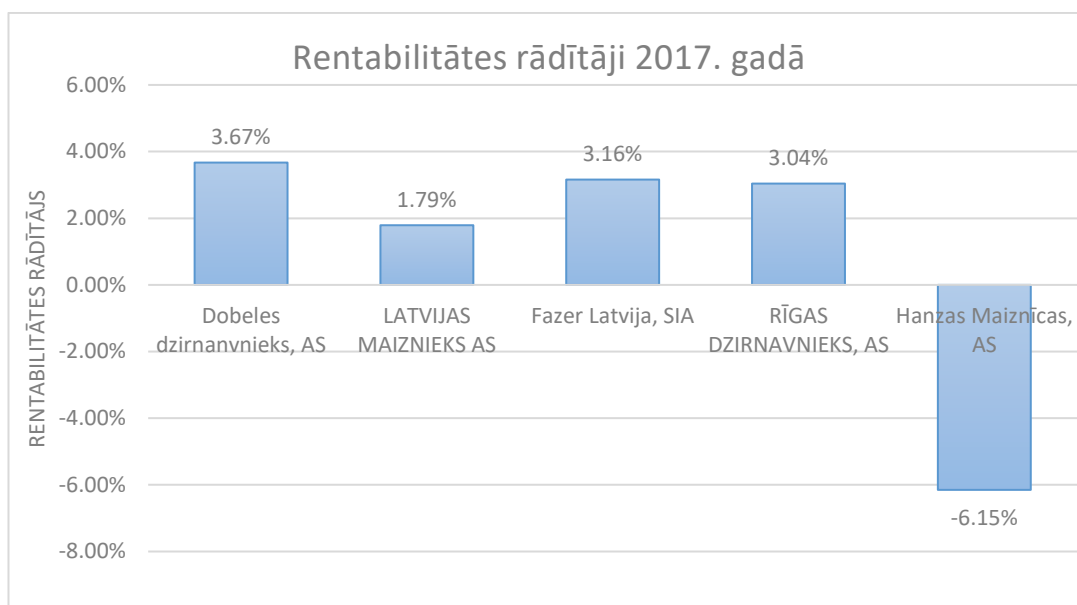

Attēls 2.4. peļņas rādītāji lielākajiem maizes ražošanas uzņēmumiem 2017. gadā⁹⁶

⁹⁵ Autora veidots attēls, izmantojot 2.1. tabulu

⁹⁶ Autora veidots attēls, izmantojot 2..1 tabulu

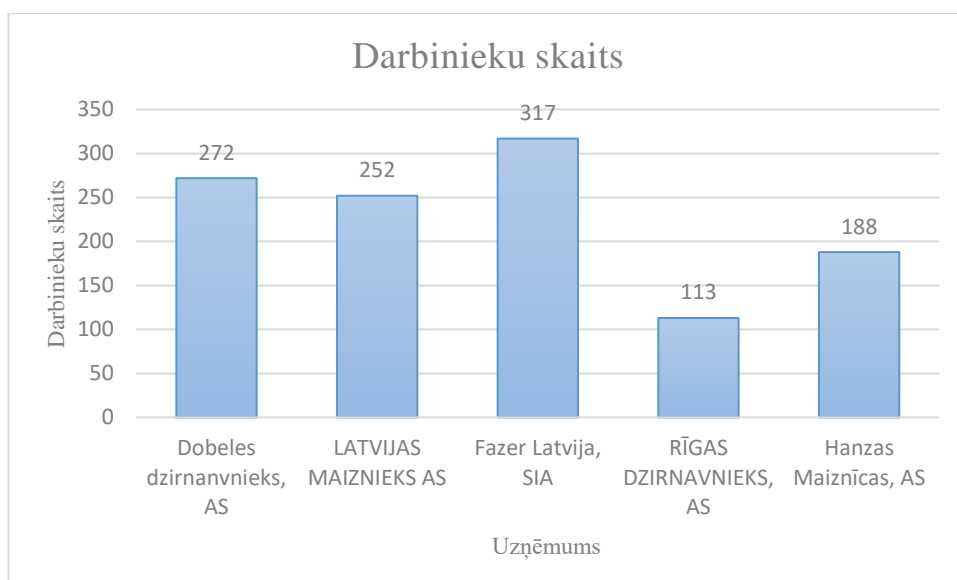
Pēc attēla 2.4. darba autors secina, ka vislielākā peļņa ir bijusi AS "Dobeles dzirnavnieks" – 4174 tūkstoši Eur. SIA "Fazer Latvija" ir bijusi otra lielākā peļņa starp šiem pieciem uzņēmumiem ar 801 tūkstošu Eur lielu peļņu, trešajā vietā ierindojās AS "RĪGAS DZIRNAVNIKS" ar 727 tūkstošu Eur lielu peļņu, bet ceturtajā vietā AS "LATVIJAS MAIZNIEKS", kuram bijusi 469 tūkstošu liela peļņa 2017. gadā. Visneveiksmīgāk gājis AS "Hanzas Maiznīcas", kura piedzīvojusi -1093 tūkstošu Eur lielus zaudējumus.

Attēls 2.5.. rentabilitātes rādītāji lielākajiem maizes ražošanas uzņēmumiem 2017. gadā⁹⁷

Pēc attēla 2.5.. darba autors secina, ka visaugstākā rentabilitāte ir uzņēmumam AS "Dobeles dzirnavnieks" ar 3,67 procentpunktiem. Pētām augstākie rādītāji ir uzņēmumiem SIA "Fazer Latvija" ar 3,16% un AS "RĪGAS DZIRNAVNIKS" ar 3,04%. Zemāks rentabilitātes rādītājs ir AS "LATVIJAS MAIZNIEKS" ar 1,79 procentiem, bet vissliktāk ir gājis AS "Hanzas Maiznīcas", kurai rentabilitātes rādītājs ir negatīvs -6,15%. Pēc autora viedokļa, zemā rentabilitāte "Hanzas Maiznīca" liecina par to, ka uzņēmumam 2017. gadā ir bijuši zaudējumi un šo apgalvojumu arī apstiprina negatīvie peļņas rādītāji uzņēmumam "Hanzas Maiznīcas".

⁹⁷ Autora veidots attēls, izmantojot 2..1 tabulu

Attēls 2.6.. darbinieku skaita rādītāji lielākajiem maizes ražošanas uzņēmumiem 2017. gadā⁹⁸

Izvērtējot attēlu 2.6.. darba autors secina, ka lielākais darbinieku skaits ir uzņēmumam SIA “Fazer Latvija” ar 317 darbiniekiem, pēc tam ierindojas AS ”Dobeles dzirnavnieks” ar 272 darbiniekiem. Trešais augstākais darbinieku skaits ir uzņēmumam AS “LATVIJAS MAIZNIEKS” ar 252 darbiniekiem, bet ceturtajā vietā ir AS ”Hanzas Maiznīcas” ar 188 darbiniekiem. Viszemākais darbinieku skaits ir AS “RĪGAS DZIRNAVNIKS”, kurai ir tikai 113 darbinieki.

Izvērtējot SIA “LĀČI” konkurentus, darba autors ir nonācis pie secinājumiem:

- Vislielākais uzņēmums maizes ražošanas nozarē ir AS ”Dobeles dzirnavnieks”, kurš sastāda 55% no piecu lielāko maizes ražošanas uzņēmumu neto apgrozījuma. Pārējie lielie maizes ražošanas uzņēmumi sastāda tikai 45% no kopējā neto apgrozījuma.
- Visaugstāko peļņa 2017. gadā arī bijusi AS ”Dobeles dzirnavnieks” ar 4174 tūkstošu Eur lielu peļņu. Pārējiem lielajiem uzņēmumiem arī ir gājis veiksmīgi, jo ir pozitīvi peļņas rādītāji, vienīgi AS ”Hanzas Maiznīcas” piedzīvojusi lielus zaudējumus 2017. gadā.
- Rentabilitātes rādītāji visaugstākie ir AS ”Dobeles dzirnavnieks”, bet gandrīz visiem uzņēmumiem ir pozitīvi rentabilitātes rādītāji. Vissliktākā rentabilitāte 2017. gadā bijusi uzņēmumam AS ”Hanzas Maiznīcas”.

⁹⁸ Autora veidots attēls, izmantojot 2.1 tabulu

- Darbinieku skaita ziņa vislielākais darbinieku skaits ir uzņēmumam SIA “Fazer Latvija”, bet viszemākais skaits AS “RĪGAS DZIRNAVNIKS”.
- Gandrīz visiem lielajiem maizes ražotājiem 2017. gads bijis pozitīvs. Vissliktāk gājis AS ”Hanzas Maiznīcas”, kurš piedzīvojis lielus zaudējumus 2017. gadā.

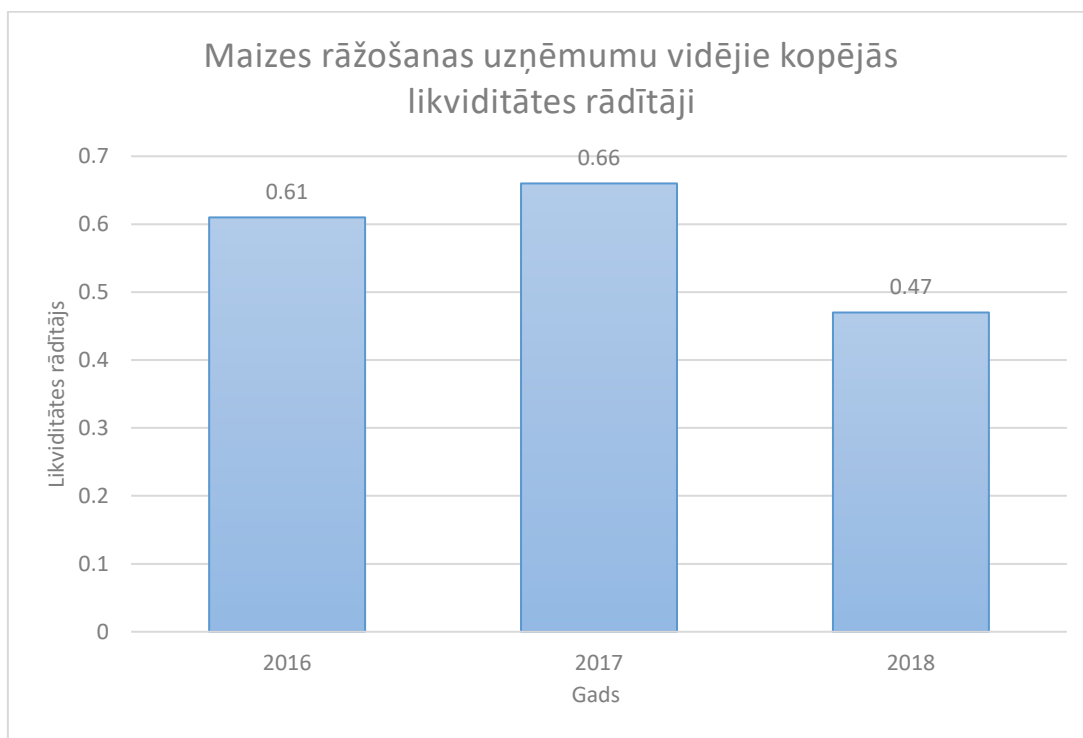
2.3 Maizes ražošanas nozares raksturojums un statistika

Latvijā, maizes tradīcijas ir jau senas un bagātīgas. Maizes veidi ir daudzi un dažādi, katrai gaumei ir pieejama sava izvēle.

Pirmsākumos maizi cepa mājās, tikai pēc laika parādījās pirmās maizes ceptuves pilsētās, kurās strādāja tikai vīrieši. Viss mainījās 1940. g., kad padomju vara ienāca Latvijā. Maizi sāka ražot rūpnīcās, kvalitātei bija maza nozīme, uzsvars tika likts tikai uz iedzīvotāju pabarošanu. 1980 gadā tika atjaunotas tradicionālās maizes cepšanas tradīcijas. Sāka cept kolhoza maizi.⁹⁹

Mūsdienās maize ir pieejama visos veikalos, kurā tiek tirgotas pārtikas preces un izvēles arī ir plašas.

Darba autors, lai izpētīt maizes ražošanas nozari, izmantos pieejamos datus, no Lursoft mājaslapas par vidējiem maizes ražošanas nozares finanšu analīzes rādītāju datiem. Skatīt (10. pielikumu)

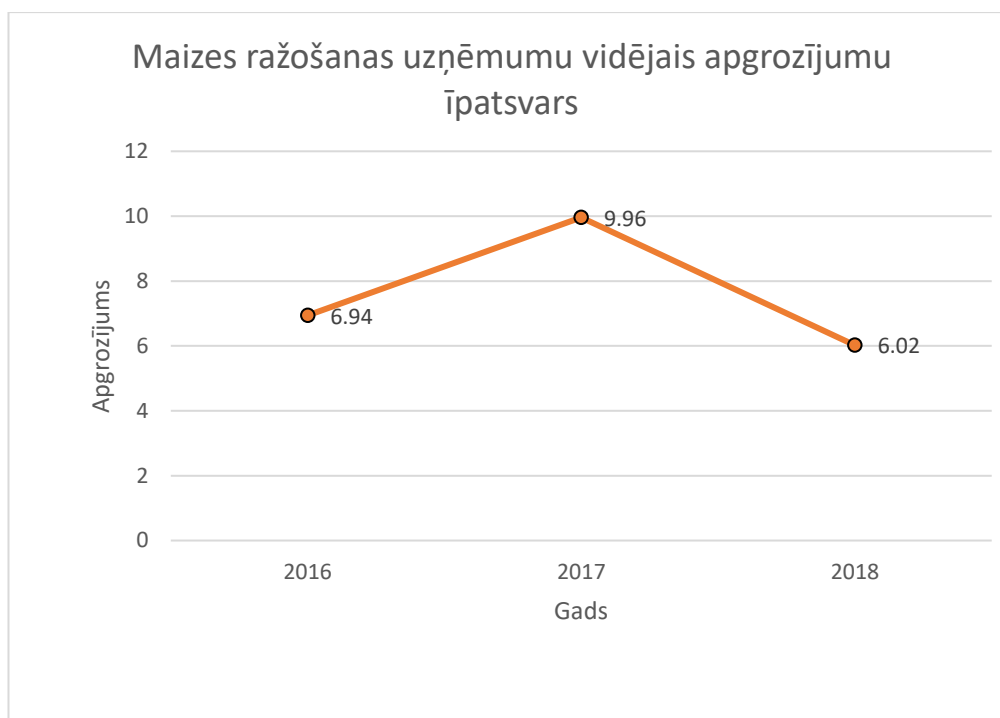

Attēls 2.7. Maizes ražošanas uzņēmumu vidējie kopējās likviditātes rādītāji¹⁰⁰

⁹⁹ <https://www.laci.lv/lv/par-maizi/maizes-vesture-latvija-un-pasaule/>

¹⁰⁰ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

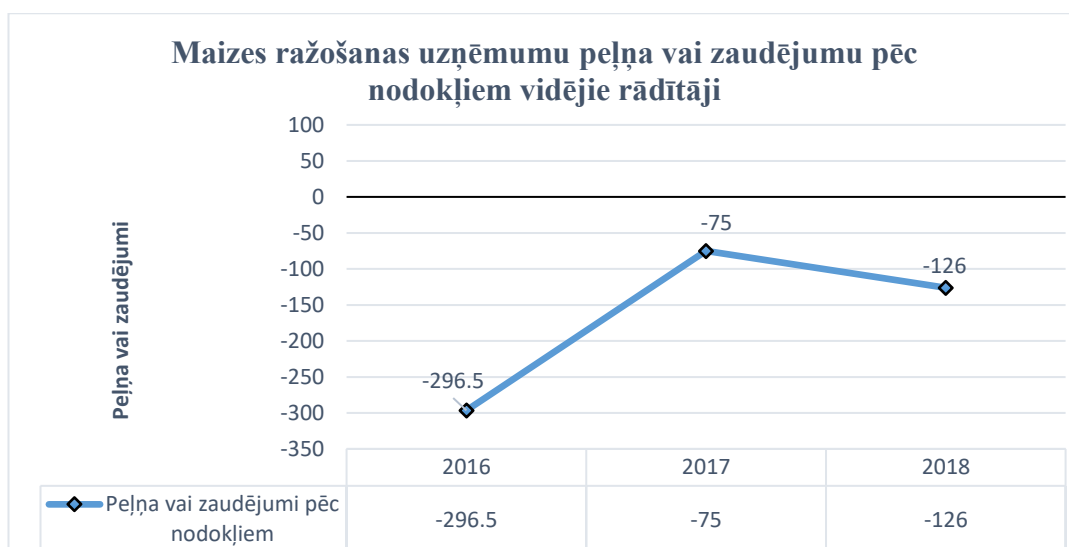
Maizes ražošanas uzņēmumiem kopējā likviditāte ir svārstīga. 2016. gadā likviditātes rādītājs bija 0.61 toties 2017. gadā tas palielinājās par 0,05 punktiem. 2018. gadā ievērojams kritums šim rādītājam par 0,19 koeficienta vienībām. Tā kā kopējās likviditātes koeficients ir zems, pēc autora viedokļa tas norāda, ka uzņēmumi izmanto savus apgrozāmos līdzekļus efektīvi. Praksē šis koeficients parasti ir starp 1,5 – 2. Tā kā visos trijos gados koeficients nesasniedz šīs robežas, tas nozīmē, ka vidēji uzņēmumiem ir lielākas īstermiņā saistības, nekā apgrozāmie aktīvi.

*Attēls 2.8. Maizes ražošanas uzņēmumu vidējā apgrozījuma īpatsvars*¹⁰¹

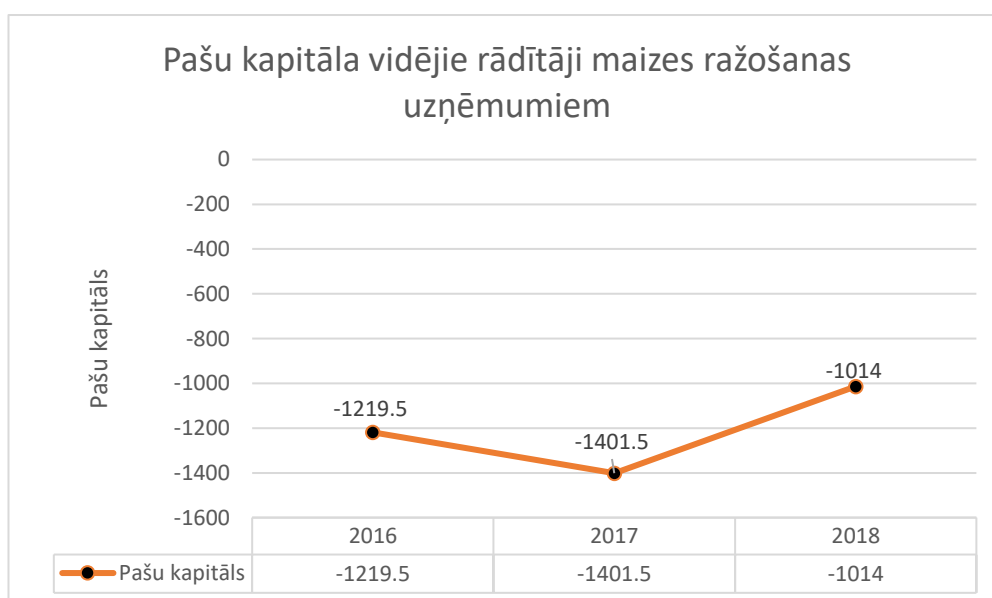
Pēc apgrozījumu vidējiem rādītājiem, ievērojams ir kritums 2018. gadā salīdzinot ar 2017. gadu. 2017. gadā vidējā apgrozījumu mediāna bija 6,94%, toties 2018. gadā šis rādītājs samazinājās līdz 6,02%. Šādas apgrozījuma izmaiņas no 2017. gada līdz 2018. gadam ir lielas, jo apgrozījums samazinājās lielā apmērā un tā rezultātā uzņēmumiem samazināsies ieņēmumi.

¹⁰¹ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

Attēls 2.9. Maizes ražošanas uzņēmumu peļņas vai zaudējumu vidējie rādītāji¹⁰²

Pēc Lursoft datiem, par maizes ražošanas uzņēmumu peļņas vai zaudējumu statistikas datiem, autors secina, ka vidēji ražošanas uzņēmumi strādā ar zaudējumiem. 2016. gadā šie zaudējumi bija vislielākie: -296.5 Eur, 2017. gadā situācija uzlabojās, toties vidēji uzņēmumi strādāja ar -75 Eur zaudējumiem. 2018. gadā zaudējumu īpatsvars pasliktinājās un sasniedza -126 Eur. Pēc autora viedokļa šādi rezultāti ir ļoti slikti un iespējams, ka daļa uzņēmumu var beigt savu darbību, ja pēc vidējās peļņas vai zaudējumu statistikas, vidēji uzņēmumi zaudē naudu.

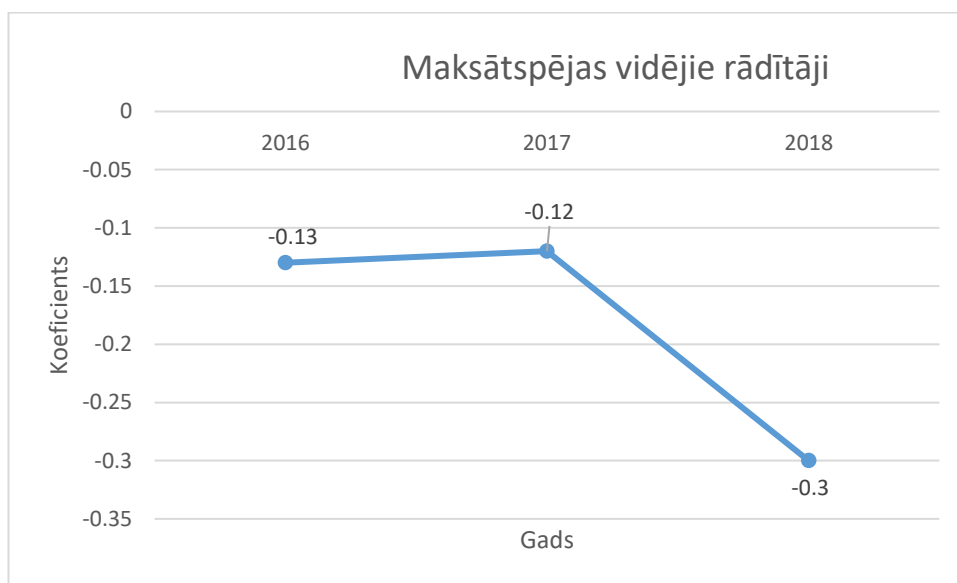

Attēls 2.10. Maizes ražošanas uzņēmumu vidējā pašu kapitāla rādītāji¹⁰³

¹⁰² Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

¹⁰³ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

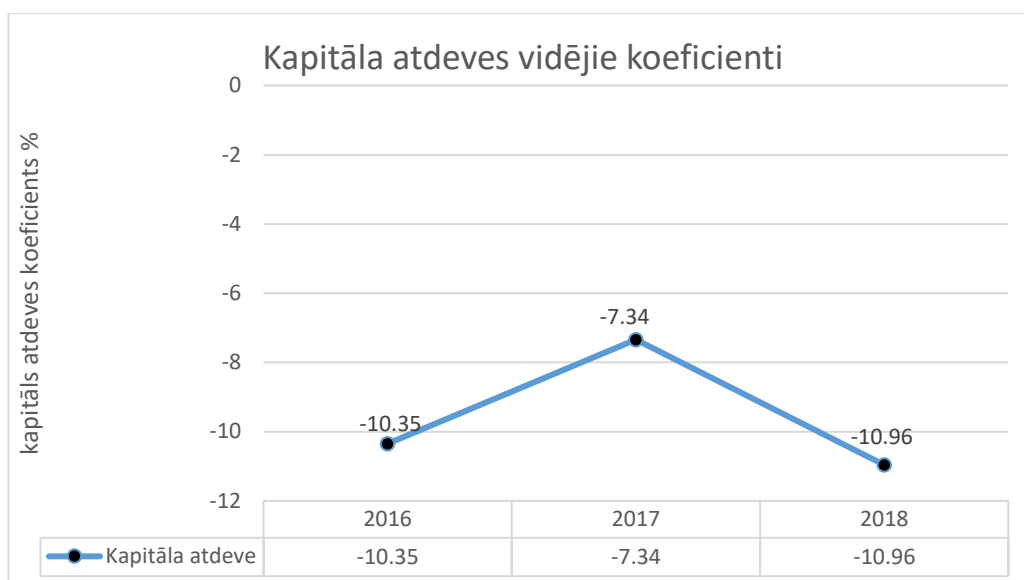
Pēc maizes ražošanas uzņēmumu pašu kapitāla vidējās rādītāju statistikas, darba autors secina, ka vidējais pašu kapitāls ir negatīvs un tas nozīmē, kad lielāks īpatsvars ir saistībām salīdzinājumā ar uzņēmuma aktīviem. Tā kā rezultāti visos trijos gados ir negatīvi, tas liecina, ka uzņēmuma īpašniekiem veidojas zaudējumi, jo saistības ir lielākas, nekā līdzekļi. 2016. gadā pašu kapitāla rādītājs bija – 1219,50. 2017. gadā situācija pasliktinājās sasniedzot viszemāko punktu pārskata periodā – (-1401.5), toties 2018. gadā ievērojams pozitīvs kāpums, tomēr pašu kapitāls joprojām ir negatīvs. Pēc darba autora viedokļa, maizes ražošanas uzņēmumiem ir jācenšas samazināt savas saistības vai arī jāpalielina sava ražošana, lai būtu iespējams nosegt saistības.

*Attēls 2.11. Maizes ražošanas uzņēmumu maksātspējas vidējie rādītāji*¹⁰⁴

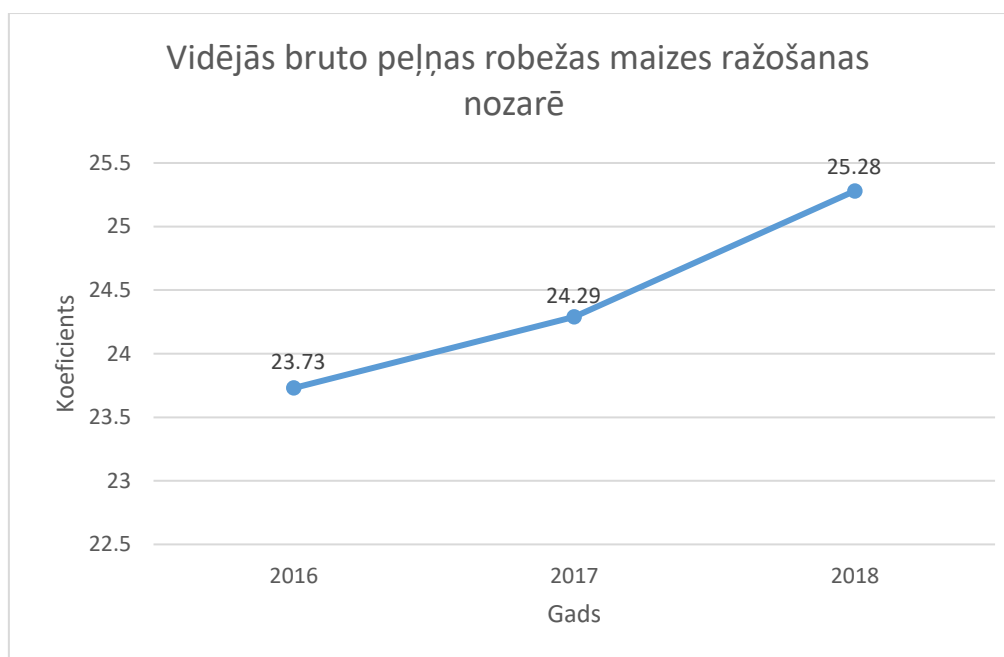
Izvērtējot maizes ražošanas; svaigi ceptas mīklas izstrādājumu un kūku ražošanas uzņēmumu rādītājus, darba autors secina, ka vidējie rādītāji ir ļoti negatīvi. Šādas situācijas parādā, ka vidēji lielai daļai uzņēmumu ir problēmas nosegt savas saistības. Autors arī vēlētos piebilst, ka šādu rādītāju rezultāti var negatīvi iespaidot uzņēmuma iespējas saņemt papildus finansējumu no kreditoriem. Pēc rādītājiem varam ievērot lejupslīdi 2018. gadā, kas sasniedzis viszemāko punktu: -0,3. Kā arī izvērtējot šādus iznākumus, autors nonācis pie secinājuma, ka liela daļa maizes ražošanas uzņēmumi, lai iegūtu savus aktīvus uzņēmumi izmanto parādus, kas palielina uzņēmumu finanšu risku un palielinās bankrota iespējamības.

¹⁰⁴ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

*Attēls 2.12. Maizes ražošanas uzņēmumu kapitāla atdeves vidējie rādītāji*¹⁰⁵

Pēc maizes ražošanas uzņēmumu kapitāla atdeves, jeb pašu kapitāla rentabilitātes rādītāja, darba autors secina, ka vidējais rādītājs maizes ražošanas uzņēmumiem ir ļoti zems. 2016. gadā tas ir bijis -10.35%, 2017. gadā -7,34% bet 2018. gadā -10,96%. Tā kā šis rādītājs ir svarīgākais no īpašnieka viedokļa, jo tas parāda peļņu uz katru īpašnieka ieguldīto naudas vienību, tad vidējā situācija ir nelabvēlīga uzņēmumu īpašniekiem. Pēc iegūtajiem rezultātiem, darba autors secina, ka ir iespējama liela skaita uzņēmuma darbības izbeigšana pēc šādiem negatīviem rādītājiem, jo īpašniekiem ir pārāk lieli zaudējumi.

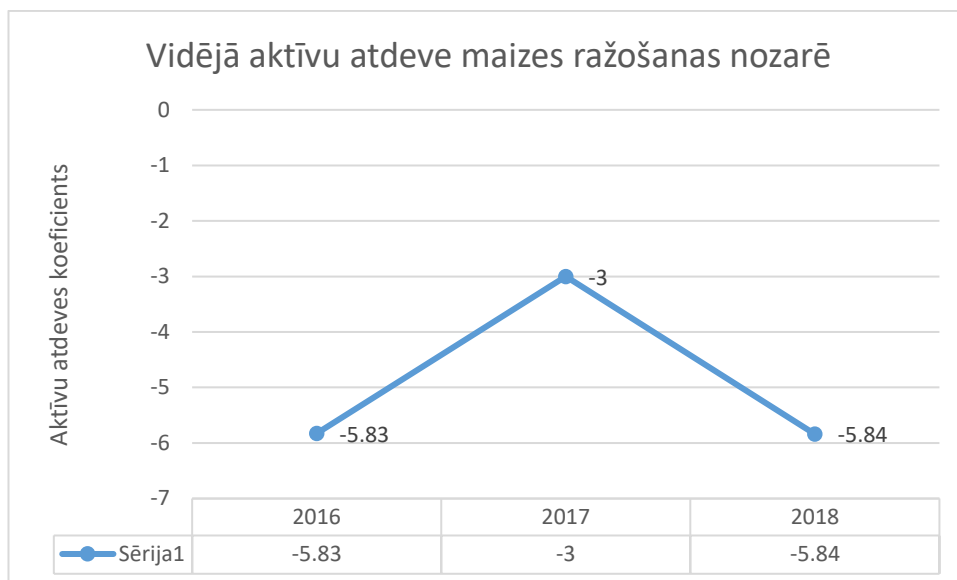

*Attēls 2.13. Maizes ražošanas nozares vidējās bruto peļņas robežas rādītāji*¹⁰⁶

¹⁰⁵ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

¹⁰⁶ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

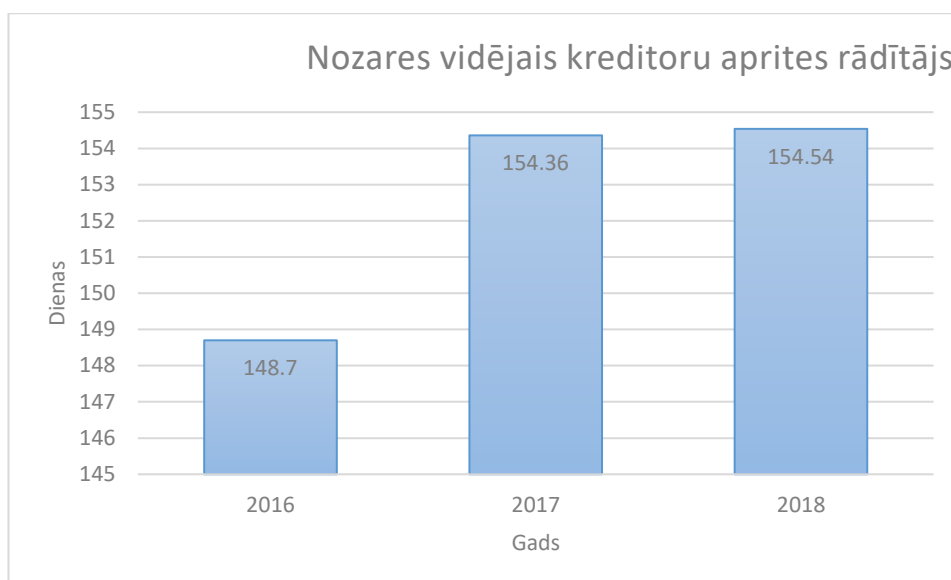
Pēc maizes ražošanas nozares vidējiem bruto peļņas robežas rādītājiem, darba autors secina, ka šis rādītājs nozarē katru gadu ir pieaudzis. 2016. gadā tas bija 23.73%, 2017. gadā palielinājās līdz 24,29%, bet 2018. gadā sasniedzis visaugstāko rādītāju 25,28%. Autors secina, ka neto apgrozījuma pārmaiņas atstāj lielu ietekmi uz bruto peļņas rādītājiem. Tā kā, katru gadu palielinās bruto peļņas robežas, tas nozīmē, ka ražošanas nozarē ikgadēji palielinās neto apgrozījums.

Attēls 2.14. Maizes ražošanas nozares vidējie aktīvu atdeves rādītāji¹⁰⁷

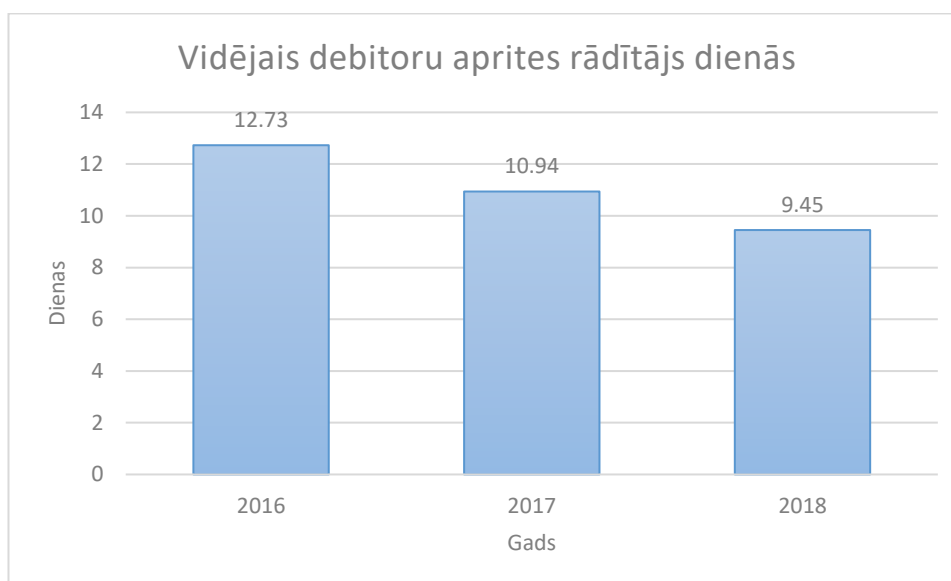
Pēc maizes ražošanas nozares aktīvu atdeves vidējo rādītāju izvērtēšanas, darba autors secina, ka vidējie aktīvu atdeves rādītāji maizes ražošanas nozarē ir negatīvi visos trijos pētījuma gados. Šāds iznākums parāda, cik efektīvi nozarē aktīvi tiek izmantoti lai radītu peļņu. Tā kā katru gadu šie koeficienti ir negatīvi, autors secina, ka aktīvi netiek izmantoti pietiekami efektīvi, lai radītu peļņu. 2016. gadā aktīvu atdeve bija zemā līmenī, -5,83%, toties 2017. gadā situācija uzlabojās nedaudz: -3% vidējā aktīvu atdeve maizes ražošanas nozarē. Toties 2018. gadā šis rādītājs pasliktinājās un ir līdzīgs 2016. gadam.

¹⁰⁷ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

Attēls 2.15. Maizes ražošanas nozares vidējais kreditoru aprites rādītājs¹⁰⁸

Izpētot maizes ražošanas nozares vidējo kreditoru aprites rādītājus, darba autors secina, ka uzņēmumiem vidējais kreditoru aprites ilgums ir palielinājies salīdzinot ar 2016. gadu.

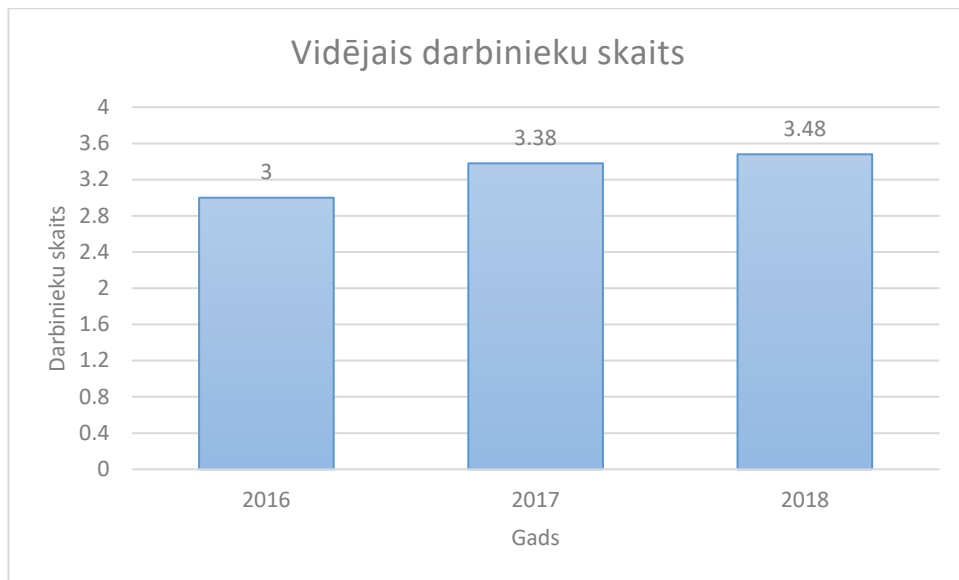

Attēls 2.16. Maizes ražošanas nozares vidējie kreditoru aprites rādītāji¹⁰⁹

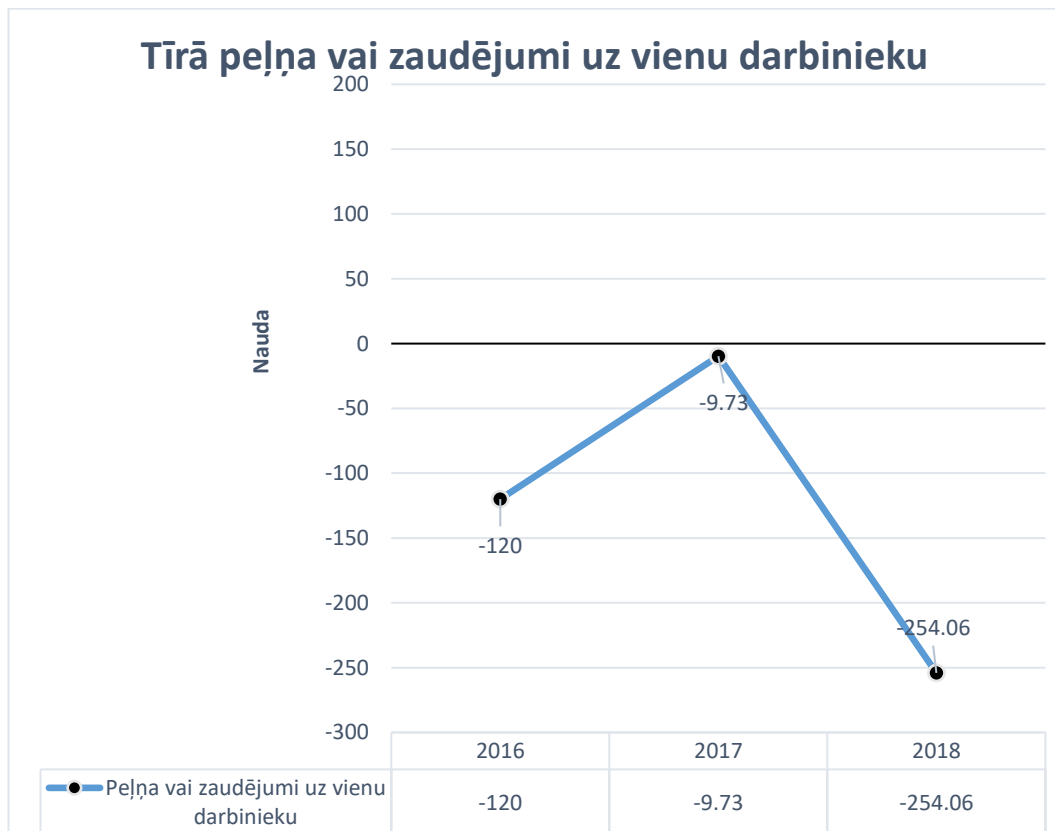
Izvērtējot debitoru aprites rādītājus, darba autors secina, ka vidējais debitoru aprites ilgums ir samazinājies, kas ir labi uzņēmumiem. Šādas izmaiņas dod iespējas uzņēmumiem laicīgi saņemt savus naudas līdzekļus par debitoru parādiem.

¹⁰⁸ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

¹⁰⁹ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

Attēls 2.17. Maizes ražošanas nozares vidējie darbinieku skaita rādītāji¹¹⁰

Attēls 2.18. Maizes ražošanas nozares vidējie darbinieku skaita rādītāji¹¹¹

Pēc attēla 2.17. un 2.18. darba autors secina, ka maizes ražošanas nozarē, darbinieku skaits no 2016. gada līdz 2018. gadam ir palielinājies. 2016. gadā vidējais darbinieku skaits bija 3, 2017. gadā tas pieauga par 0,38 punktiem, toties 2018. gadā tas sasniedzis augstāko punktu:

¹¹⁰ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

¹¹¹ Autora veidots attēls, izmantojot Lursoft finanšu analīzes pārskatus par maizes ražošanas uzņēmumiem

3,48. Skatoties uz attēlu 2.3.9 redzama situācija, kurā visus trīs pārskatu gadus maizes ražošanas nozarē katru gadu ievērojami zaudējumi uz vienu darbinieku. Tā kā vidējais darbinieku skaits nozarē nebija tik augsts, tomēr uzņēmums zaudē naudu uz katru darbinieku. 2016. gadā nozarē uzņēmumi vidēji zaudēja -120 Eur uz vienu darbinieku. 2017. gadā situācija uzlabojās un zaudējumi bija ļoti minimāli: -9,73 Eur. Tomēr 2018. gads ir iespaidīgi pasliktinājies šajā aspektā, palielinoties zaudējumiem uz vienu darbinieku par 244.33 Eur.

3. SIA “LĀČI” FINANŠU ANALĪZE

3.1 SIA “Lāči” Horizontālā analīze

Pēc autora izvirzītā finanšu analīzes plāna, pirmā metode, kas tiks pielietota SIA “Lāči” finanšu stāvokļa analīzei, ir finanšu pārskatu horizontālā metode par periodu no 2016. gada līdz 2018. Analīze veikta izmantojot SIA “Lāči” finanšu pārskatus (skatīt 1.-9. pielikumus.)

3.1. tabula

SIA “Lāči” bilances aktīva izmaiņas no 2016. gada līdz 2018.gadam (horizontālā analīze)¹¹²

AKTĪVS	2016.g	2017.g	2018.g	2018.g pret 2016.g.
Ilgtermiņa ieguldījumi				
I. Nemateriālie ieguldījumi kopā	22246	13116	11175	-
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	-31%	-41%	-15%	-50%
Pamatlīdzekļi				
II. Pamatlīdzekļi kopā	2859584	2892483	2906913	-
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	-5.0%	1%	0.5%	1.7%
Apdrošināmie līdzekļi				
I. Krājumi	102635	389122	400495	-
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	3%	279%	3%	290%
II. Debitori	670518	653119	733289	-
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	12%	-3%	12%	9%
IV. Naudas līdzekļi	44921	86322	49742	-
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	61%	92%	-42%	11%
Bilance	3989085	4034212	4101614	-

¹¹² Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	-2%	1%	2%	3%
---	-----	----	----	----

Izvērtējot 3.1 tabulas rādītājus uzņēmumam SIA “Lāči” pēc horizontālās analīzes metodes, laika periodā no 2016. līdz 2018. gadam, autors secina:

- Uzņēmuma nemateriālie ieguldījumi ir samazinājušies par 50%. Šis samazinājums nozīmē, ka uzņēmums tērē mazāk naudas patentiem, licencēm un tamlīdzīgās tiesībās.

- Pamatlīdzekļi pieauguši salīdzinot 2018. gadu pret 2016. gadu. Tas ir pozitīvs, jo šādi pieaugumi nozīmē, kad uzņēmums attīsta savu ražošanu un tehnoloģijas un tiek plānota tālākā attīstība.

- Pamatlīdzekļu pieaugums ir neliels, bet lielu daļu no uzņēmuma aktīviem sastāda tieši pamatlīdzekļi. Tas ir pozitīvs rādītājs uzņēmuma darbības efektivitātes paaugstināšanai.

- Krājumu izmaiņas uzņēmumam ir iespaidīgi mainīgas. Salīdzinot 2018. gadu pret 2016. gadu ievērojams 290% liela starpība krājumu starpībā. Šādas izmaiņas toties var veidoties vairāku iemeslu dēļ. Vai nu patērētāji mazāk iegādājās precis, vai arī ražošanas procesā tika saražots pārāk daudz preces. Par laika periodu no 2016. gada līdz 2017. gadam krājumu izmaiņas ir pieaugušas 2017. gadā par 279% salīdzinot ar 2016. gadu. Šis krasais lēcienis ir negatīvs faktors, jo šādi augsti pieaugumi nav pozitīvi vērtējami. Kā arī 2018. gadā krājumi pieauga par 3% salīdzinot 2017. gadu, kas liek izvērtēt iespēju, kad uzņēmumam ražojumus iegādājās mazāk cilvēki. Darba autors secina, kad krājumu pieaugumam ir vairāki iespējamie faktori – konkurenti, patērētāju interešu izmaiņu dēļ, vai arī pārlika produkcijas ražošana.

- Pārskata periodā debitoru parādu apjomam ir ievērojama nelielas svārstības. Salīdzinot ar 2016. gadu 2018. gadā debitoru apjoms palielinājies par 9%. Pēc dziļākas izpētes darba autors secina, kad šādas izmaiņas ir saistītas ar pircēju un pasūtītāju parāda pieaugumu.

- Naudas līdzekļu rādītājos ievērojamas svārstības. Salīdzinot 2018.g pret 2016. gadu var ievērot 11% pieaugumu, kas ir pozitīvs rādītājs, jo uzņēmumam ir vairāk naudas līdzekļi pieejami. Tomēr jāpievērš uzmanība 2017. gadam un 2018. gadam, jo šajā laika periodā 2018. gadā salīdzinot ar 2017. gadu ievērojams 42% samazinājums. Tā kā uzņēmumam ir naudas līdzekļi uzkrāti, tos var izmantot nepieciešamās situācijās un šāds kritums, liecina, kad uzņēmums ir izmantojis naudas līdzekļus savai saimnieciskajai darbībai.

- Kopumā aktīvu līdzekļu izmaiņas SIA “Lāči” uzņēmumam no 2016. gada līdz 2018. gadam ir pozitīvas. Katru gadu ievērojams aktīvu pieaugums un nav ievērojamas krasas izmaiņas, kas liecina, kad uzņēmums turpina attīstīties stabilā tempā.

Pēc autora viedokļa uzņēmumam vajadzētu pievērst uzmanību saviem krājumiem, jo tie turpina pieaugt un ir jāatrod iespējas, kā tos samazināt, lai nebūtu krājumu pieaugums katru gadu.

Tā kā horizontālā analīze balstījās uz bilances trīs zelta likumiem, darba autors pārbaudīs uzņēmumu SIA “Lāči” pēc šiem likumiem.

1. Horizontālās analīzes pirmais zelta likums paredzēja, kad ar pašu kapitālu jāfinansē ilgtermiņā ieguldījumi.

Pirmais horizontālās analīzes zelta likums aprēķināts pēc formulas (1.1)

3.2. tabula

Horizontālās analīzes pirmā zelta likumu pārbaude¹¹³

	2016.g	2017.g	2018.g
Pašu kapitāls	989455	1105390	1269644
Ilgtermiņa ieguldījumi	2881830	2905649	2918088
Novirze	-1892375	-1800259	-1648444

Uzņēmumam ir negatīva novirze visos pārskata gados, kas liecina par to, ka apgrozāmie līdzekļi tiek finansēti ar ilgtermiņa ieguldījumiem nevis ar pašu kapitālu. Tā kā ir šāda situācija, tad stāvoklis uzņēmumam ir pozitīvs.

2. Otrais zelta likums paredzēja, kad ilgtermiņa ieguldījumi jāsedz ar pašu kapitālu un ilgtermiņa saistībām.

Otrais horizontālās analīzes zelta likums aprēķināts pēc formulas (1.2)

3.3. tabula

Horizontālās analīzes otrā zelta likumu pārbaude¹¹⁴

	2016.g	2017.g	2018.g
Pašu kapitāls	989455	1105390	1269644
Ilgtermiņa ieguldījumi	2881830	2905649	2918088
Ilgtermiņa saistības	1463148	1315123	1102265
Novirze	-429227	-485136	-546179

¹¹³ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

¹¹⁴ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Uzņēmumam laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam novirze ir negatīva, un šāds rādītājs ir ļoti pozitīvs. Šāds rezultāts nozīmē, ka SIA “Lāči” apgrozāmie līdzekļi tiek finansēti no pašu kapitāla.

3. Trešais horizontālās analīzes zelta likums paredzēja to, ka apgrozāmie līdzekļi jāsedz ar īstermiņa saistībām.

Trešais horizontālās analīzes zelta likums aprēķināts pēc formulas [1.3]

3.4 tabula

Horizontālās analīzes trešā zelta likumu pārbaude¹¹⁵

	2016.g	2017.g	2018.g
Īstermiņa saistības	1536482	1613699	1729705
Apgrozāmie līdzekļi	1107255	1128563	1183526
Novirze	429227	485136	546179

Periodā no 2016. gada līdz 2018. gadam novirze visos gados ir ar plus zīmi, kas ir vērtējams pozitīvi. Šajā gadījumā īstermiņa saistību summa ir lielāka nekā apgrozāmo līdzekļu summa un tas nozīmē, ka apgrozāmie līdzekļi tiek finansēti ar īstermiņa saistībām. Šajā situācijā uzņēmumam nevajag piesaistīt papildus aizdevumus, kā arī nav vajadzības samazināt apgrozāmos līdzekļus.

3.5. tabula

SIA “Lāči” bilances pasīva izmaiņas no 2016. gada līdz 2018.gadam (horizontālā analīze)¹¹⁶

Pasīvs	2016.g	2017.g	2018.g	2018.g pret 2016.g.
Pašu kapitāls				
Pašu kapitāls kopā	989455	1105390	1269644	-
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	20%	12%	15%	28%
Ilgtermiņa kreditori				
Ilgtermiņa kreditori kopā	1463148	1315123	1102265	-
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	-14.7%	-10%	-16.2%	-24.7%

¹¹⁵ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

¹¹⁶ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Īstermiņa kreditori				
Īstermiņa kreditori kopā	1536482	1613699	1729705	-
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	13%	5%	7%	13%
Bilance	3989085	4034212	4101614	-
Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	-2%	1%	2%	3%

Izvērtējot 3.5 tabulu, darba autors veic šādus secinājumus par uzņēmuma SIA “Lāči” pasīva daļu:

- Pašu kapitāls salīdzinājumā ar 2016. gadu ir palielinājies par 28%. Šis rādītājs SIA “Lāči” uzņēmumam katru gadu palielinās. 2018. gadā salīdzinot ar 2017. gadu šāds pieaugums izanalizējot bilanci ir iespējams lielākoties no iepriekšējo periodu nesadalītās peļņas vai nesegtie zaudējumi, kā arī pārskata gada peļņas pieauguma. Šādu pieaugumu darba autors vērtē pozitīvi. Kā arī 2017. gadā ievērojams pieaugums par 12%, salīdzinot ar 2016. gadu. Šāds kāpums pašu kapitālam ir pateicoties izmaiņām, kuras saistītas ar nesadalīto peļņu vai nesegtajiem zaudējumiem.
- Ilgtermiņa kreditoru skaits ievērojami samazinās katru gadu. 2018. gadu salīdzinot ar 2016. gadu var ievērot, kad tas ir samazinājies par iespaidīgiem 24,7%. Šādas izmaiņas ir augsti vērtējamas un tas nozīmē, kad uzņēmumam ar vien mazāk nepieciešami lieli aizņēmumi no kreditoriem.
- Īstermiņu kreditoriem ir tomēr pretēja situācija salīdzinājumā ar ilgtermiņa kreditoriem. Šeit ir ievērojams pieaugumi katru gadu un 2018. gadā tas ir pieaudzis par 13% skatoties pret 2016. gadu. Tā kā ņemot vērā horizontālās analīzes zelta likumus, uzņēmumam ir iespējams segt savas saistības ļoti efektīvi, bet vienmēr ir jāuzmanās, lai šīs saistības var nosegt. Autora vērtējums ir negatīvs, jo rādītājs turpina pieaugt, bet uzņēmumam nevajadzētu būt problēmām norēķināties par savām saistībām.

3.6. tabula

SIA “Lāči” neto apgrozījuma izmaiņas no 2016. gada līdz 2018.gadam (horizontālā analīze)¹¹⁷

¹¹⁷ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

	2016.g	2017.g	2018.g	2018. gads pret 2016. gadu
Neto apgrozījums	7432941	8140372	8314265	-
Pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	2%	10%	2%	12%

SIA "Lāči" neto apgrozījums katru gadu palielinās, kas vērtējams pozitīvi un tas liek domāt par to, kad uzņēmums turpina attīstīties un attīsta arī savu ražošanu. Ja skatās uz 2018. gadu pret 2016. gadu tad var redzēt 12% pieaugumu uzņēmuma neto apgrozījumā. Šī tendence ir pozitīvā jebkuram ražošanas uzņēmumam, jo tā liecina par uzņēmuma darbības attīstību.

3.7. tabula

SIA "Lāči" pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas izmaiņas no 2016. gada līdz 2018.gadam (horizontālā analīze)¹¹⁸

	2016.g	2017.g	2018.g	2018. gads pret 2016. gadu
Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksa	4861860	5337790	5341342	-
Pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	-0.06%	9.79%	0.07%	10%

Tā kā neto apgrozījums uzņēmumam ir stabili pieaudzis, tad pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas palielināšanās gandrīz katru gadu, kopš 2017. gada nav pārsteidzošs. 2018. gadu salīdzinot pret 2016. gadu redz 10% pieaugumu, kas ir pozitīvi vērtējams, jo uzņēmums turpina attīstīties un neto apgrozījums pieaug. Kā arī jāņem vērā, kad neto apgrozījuma apjomu pieaugumi ir augstāki nekā pārdoto produkciju ražošanas izmaksas, kas ir ļoti pozitīvs rādītājs pēc autora viedokļa.

3.8. tabula

SIA "Lāči" pārdošanas izmaksas izmaiņas no 2016. gada līdz 2018.gadam (horizontālā analīze)¹¹⁹

	2016.g	2017.g	2018.g	2018. gads pret 2016. gadu
Pārdošanas izmaksas	1934227	2235772	2424913	

¹¹⁸ Autora veidota tabula, izmantojot SIA "Lāči" finanšu gada pārskatus

¹¹⁹ Autora veidota tabula, izmantojot SIA "Lāči" finanšu gada pārskatus

Pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	0.55%	15.59%	8.46%	25%
--	-------	--------	-------	-----

Katru gadu ievērojams pieaugums pārdošanas izmaksām. 2018. gads ir pieaudzis par 25%. Tas ir tikai racionāli, kad būs ievērojams pārdošanas izmaksu pieaugums pēc autora viedokļa, jo uzņēmums attīsta savu darbību, palielinot savu ražošanu un pateicoties šim faktoram, izmaksas arī palielināsies.

3.9. tabula

SIA “Lāči” administrāciju izmaksu izmaiņas no 2016. gada līdz 2018.gadam (horizontālā analīze)¹²⁰

	2016.g	2017.g	2018.g	2018. gads pret 2016. gadu
Administrācijas izmaksas	469292	456366	439088	
Pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	6.24%	-2.75%	-3.79%	-6%

Administrācijas izmaksas 2018. gadā, salīdzinot ar 2016. gadu samazinājušās par 6%. No 2016. līdz 2017. gadam uzņēmums samazinājis administrācijas izmaksas par 2,75% un 2018. gadā vēl par 3,79%. Izvērtējot SIA “Lāči” pārskatus, ir ievērojams darbinieku skaita samazinājums 2018 gadā, un tas varētu būt viens no iemesliem, kāpēc administrācijas izmaksas samazinājušās 2018. gadā. Toties 2017. gadā darbinieku skaits palicis nemainīgs salīdzinājumā ar 2016. gadu, toties par 2017. gadu autors domā, kad administrāciju izmaksu samazinājums veidojies no darba algu samazinājuma rēķina.

3.10. Tabula

SIA “Lāči” pārskata gada peļņas vai zaudējumu izmaiņas no 2016. gada līdz 2018.gadam (horizontālā analīze)¹²¹

	2016.g	2017.g	2018.g	2018. gads pret 2016. gadu
Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	167198	132601	164254	-

¹²⁰ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

¹²¹ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo periodu (%)	190%	-21%	24%	-2%
--	------	------	-----	-----

Izvērtējot SIA “Lāči” pārskata gada peļņu vai zaudējumus pēc nodokļu nomaksas, varam redzēt, kad uzņēmuma ieņēmumi ir svārstīgi. 2018. gads salīdzinājumā pret 2016. gadu ir bijis neveiksmīgāks, jo peļņa kritusies par 2%, tomēr uzņēmums katru gadu darbojās veiksmīgi ar peļņu. Vislielākā peļņa uzņēmumam ir bijusi 2016. gadā – 167198 Eur, toties viszemākā 2017. gadā – 132601 Eur.

3.2 SIA “Lāči” Vertikālā analīze

Darba autora otra pētījuma metode uzņēmuma SIA “Lāči” finanšu analīzei ir vertikālā metode. Šajā daļā analizēšanai tiek izmantota uzņēmuma bilance un peļņas vai zaudējumu pārskati (skatīt 1.-9. pielikumus). Analīze tika veikta par laika periodu no 2016. gada līdz 2018. gadam. Šajā analīzē posteņi tiek izteikti procentos.

SIA “Lāči” bilances aktīva izmaiņas no 2016. gada līdz 2018.gadam (vertikālā analīze)¹²²

3.11. tabula

Aktīvs	2016.g	2017.g	2018.g
1. ILGTERMIŅA IEGULDĪJUMI			
I Nemateriālie ieguldījumi			
2. Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības.	0,56%	0,33%	0,27%
II Pamatlīdzekļi			
1. a) zemesgabali, ēkas un inženierbūves	57,91%	54,20%	54,70%
3. Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos			0,14%
5. Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces	5,37%	4,89%	5,78%
6. Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs	8,10%	9,05%	9,40%
7. Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	0,23%	1,65%	0,84%
8. Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem	0,07%	1,91%	
1. IEDAĻAS KOPSUMMA	72,24%	72,03%	71,14%
2. APGROZĀMIE LĪDZEKĻI			
I. Krājumi			
1. Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli	7,18%	6,86%	6,41%
3. Gatavie ražojumi un preces pārdošanai.	2,57%	2,67%	3,25%
4. Avansa maksājumi par krājumiem	0,07%	0,12%	0,11%
I. kopā	9,82%	9,65%	9,76%

¹²² Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

II. Debitori			
1. Pircēju un pasūtītāju parādi	14,30%	14,43%	16,01%
4. Citi debitori	1,04%	1,29%	1,26%
7. Nākamo periodu izmaksas	0,41%	0,35%	0,57%
Uzkrātie ieņēmumi	1,05%	0,13%	0,03%
II kopā	16,81%	16,19%	17,88%
IV. Nauda	1,13%	2,14%	1,21%
2. IEDAĻAS KOPSUMMA	27,76%	27,97%	28,86%

Pēc SIA “Lāči” aktīvu vertikālās finanšu analīzes darba autors secina, ka:

- Ilgtermiņa ieguldījumi katru gadu samazinās. 2016. gadā tas bija visaugstākais ar 72,24% , 2017. gadā 72,03%, toties 2018. gadā 71,14%. Ilgtermiņa ieguldījumi sastāda vairāk nekā 71% no kopējiem uzņēmuma aktīviem, kas var liecināt par to, kad SIA “Lāči” iegulda lielu daļu savus finanšu līdzekļus tālākai attīstībai. Lielu daļu no ilgtermiņa ieguldījuma īpatsvara veido pamatlīdzekļi, jeb zemesgabali, ēkas un inženierbūves.
- Krājumu īpatsvars SIA “Lāči” uzņēmumā ir ar mazām svārstībām. Vislielākais krājumu īpatsvars ir bijis 2016. gadā ar 9,82% , toties viszemākais 2017. gadā 9,65%. Lielāko ietekmi uz krājumu īpatsvaru veido izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli. Tā kā krājumu īpatsvars ir salīdzinoši stabils, autors uzskata, ka uzņēmumam problēmas pārdot savu ražoto nav problemātiski, bet būtu labāk ja krājumu īpatsvars būtu zemāks.
- Debitoru īpatsvars 2016. gadā sasniedza 16,81%, 2017. gadā tas samazinājās līdz 16,19 procentiem, bet 2018. gadā tas ir pieaudzis līdz 17,88 procentiem. Darba autors secina, kad lielāko ietekmi debitoru īpatsvarā izraisa pircēju un pasūtītāju parādi, kas sastāda gandrīz visu debitoru īpatsvaru kopsommu. Lai būtu iespējas samazināt debitoru parādus, uzņēmums varētu izskatīt iespēju mainīt pircēju un pasūtītāju atmaksas politiku, ar kuras rezultātu varētu samazināties debitoru īpatsvars topošajos gados.
- Naudas līdzekļu izmaiņas ir bijušas salīdzinoši nelielas. 2016. gadā naudas līdzekļi uzņēmumam veidoja 1,13% no kopējiem aktīviem, 2017. gadā ievērojams pieaugums līdz 2,14 procentpunktiem, toties 2018. gadā naudas līdzekļi īpatsvars samazinājies līdz 1,21%. Mazs naudas līdzekļu apjoms var radīt uzņēmumam problēmas ar likviditāti, bet par to ir grūti spriest, jo tas nenozīmē, kad uzņēmumam ir grūtības finansiāli.

- Kopsummā uzņēmumam SIA “Lāči” ilgtermiņa ieguldījumi un apgrozāmie līdzekļi ir ar mazām izmaiņām trīs gadu griezumā. Tas norāda to, kad uzņēmums ir stabils un darbojās efektīvi.

3.12. tabula

SIA “Lāči” bilances aktīva izmaiņas no 2016. gada līdz 2018.gadam (vertikālā analīze)¹²³

Pasīvs	2016.g	2017.g	2018.g
1. PAŠU KAPITĀLS			
1.Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls)	24.11%	23.84%	23.45%
6.Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa	-3.50%	0.27%	3.50%
7. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	4.19%	3.29%	4.00%
1. IEDAĻAS KOPSUMMA	24.80%	27.40%	30.95%
2. UZKRĀJUMI			
3. KREDITORI			
I. Ilgtērmiņa kreditori			
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm	35.09%	31.29%	23.71%
4. Citi aizņēmumi	0.29%	0.08%	
13. Nākamo periodu ieņēmumi	1.30%	1.24%	3.17%
I. Kopā	36.68%	32.60%	27.32%
II. Īstermiņa kreditori			
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm	6.02%	6.35%	6.33%
4. Citi aizņēmumi	1.12%	0.92%	0.78%
5. No pircējiem saņemtie avansi	0.01%	0.05%	0.01%
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	15.84%	16.25%	15.04%
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	9.19%	6.38%	10.00%
11. Pārējie kreditori	3.06%	3.48%	3.49%
12. Nākamo periodu ieņēmumi	0.32%	0.35%	0.66%
14. Uzkrātās saistības	5.47%	6.22%	5.86%
II. Kopā	38.52%	40.00%	42.17%
3. IEDAĻAS KOPSUMMA	75.20%	72.60%	69.49%

Pēc SIA “Lāči” bilances pasīva vertikālās analīzes, darba autors secina:

- Uzņēmumam katru gadu palielinās pašu kapitāla īpatsvars. 2016. gadā 24,80% viszemākais no visiem gadiem, 2017. gadā 27,40 procentpunkti, toties 2018. gadā 30,95%, visaugstākais īpatsvars. Lielāko pašu kapitāla īpatsvara ietekmi veido uzņēmuma pamatkapitāls.

¹²³ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

- Ilgtermiņu kreditoru īpatsvars samazinājies kopš 2016. gada. 2016. gadā tas veidoja 36,68% no kopējiem uzņēmuma pasīviem, toties 2017. un 2018. gadā ievērojams kritums. 2018. gadā šis rādītājs sasniedzis viszemāko procentpunktu 27,32%. Šādas izmaiņas ietekmējušās no tā, ka uzņēmumam ir samazinājušies ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm. Šādas izmaiņas darba autors uzskata par pozitīvām, jo uzņēmuma ir mazākas finanšu parādu saistības un tas neietekmē uzņēmuma attīstību negatīvi, jo kā jau bija pētīts pirms tam uzņēmumam ar katru gadu pieaug pamatlīdzekļi un tehnoloģijas.

- Īstermiņa kreditoru īpatsvars uzņēmumam ir lielākais pasīva daļā. 2016. gadā tas bija 75,20 procenti, 2017. gadā tas samazinājās par 2,60% toties 2018. gadā īstermiņa kreditoru īpatsvars sasniedzis savu viszemāko punktu – 69,49%. Īstermiņa kreditoru samazinājums galvenokārt ir ietekmējies no aizņēmumu no kredītiestādēm samazināšanās.

3.13 tabula

SIA “Lāči” peļņas un zaudējumu pārskata posteņu īpatsvars neto apgrozījumā no 2016. gada līdz 2018.gadam)¹²⁴

Rādītājs	2016.g	2017.g	2018.g
2. Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas	65.41%	65.57%	64.24%
3.Bruto peļņa vai zaudējumi	34.59%	34.43%	35.76%
4. Pārdošanas izmaksas	26.02%	27.47%	29.17%
5. Administrācijas izmaksas	6.31%	5.61%	5.28%
6. Pārējie uzņēmuma saimnieciskās darbības ieņēmumi	1.17%	1.38%	1.41%
7. Pārējie uzņēmuma saimnieciskās darbības izdevumi	0.37%	0.42%	0.21%
12. Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas			
b) citām personām	0.81%	0.63%	0.54%

¹²⁴ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

13. Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	2.25%	1.69%	1.98%
14. Uzņēmuma ienākuma nodoklis par pārskata gadu	-	0.06%	0.003%
18. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	2.25%	1.63%	1.98%

Darba autors secina:

- Analīzes rezultāti liecina par to, ka pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas sastāda lielāko daļu no neto apgrozījuma. Šīs izmaiņas ir mainīgas, 2016. gadā tas sastādīja 65,41% no kopējā neto apgrozījuma īpatsvara, 2017. gadā tas palielinājās nedaudz līdz 65,57%, bet 2018. gadā pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas samazinājās līdz 64,24 procentiem. Šādas izmaiņas liecina par to, kad ir samazinājušās ražošanas izmaksas uzņēmumam. Tas ir pozitīvi un tas var būt pateicoties tam, kad uzņēmums turpina attīstīties, attīstot savas tehnoloģiskās iekārtas, kuru rezultātā tiek efektīvāk veikta saimnieciskā darbība.
- Bruto peļņa ir ar nelielām svārstībām, 2017. gadā tā ir samazinājusies salīdzinot ar 2016. gadu, toties pieaugusi 2018. gadā salīdzinājumā ar 2017. gadu. Šādas izmaiņas ir pateicoties pārdotās produkcijas ražošanu izmaksu samazinājumam.
- Pārdošanas izmaksas toties ir palielinājušās par 3,15% salīdzinot ar 2016. gadu.
- Peļņa pirms nodokļiem SIA "Lāči" ir bijusi visaugstākā 2016. gadā, toties viszemākā 2017. gadā. 2018. gadā uzņēmumam bruto peļņas īpatsvars neto apgrozījuma sastāvā sastādījis 1.98%. Šāds kritums salīdzinot ar 2016. gadu saistīts vairāk ar pārdošanas izmaksu pieaugumu. Pēc autora viedokļa uzņēmumam SIA "Lāči" vajadzētu pievērst uzmanību administrāciju izmaksām, lai būtu iespējams palielināt peļņu pirms nodokļiem.
- Pārskata gada peļņas situācija ir līdzīga peļņai pirms nodokļiem. Lielu izmaiņu ievērot nevaram, bet tomēr uzņēmums darbojās ar peļņu.

3.3 SIA "Lāči" Likviditātes analīze

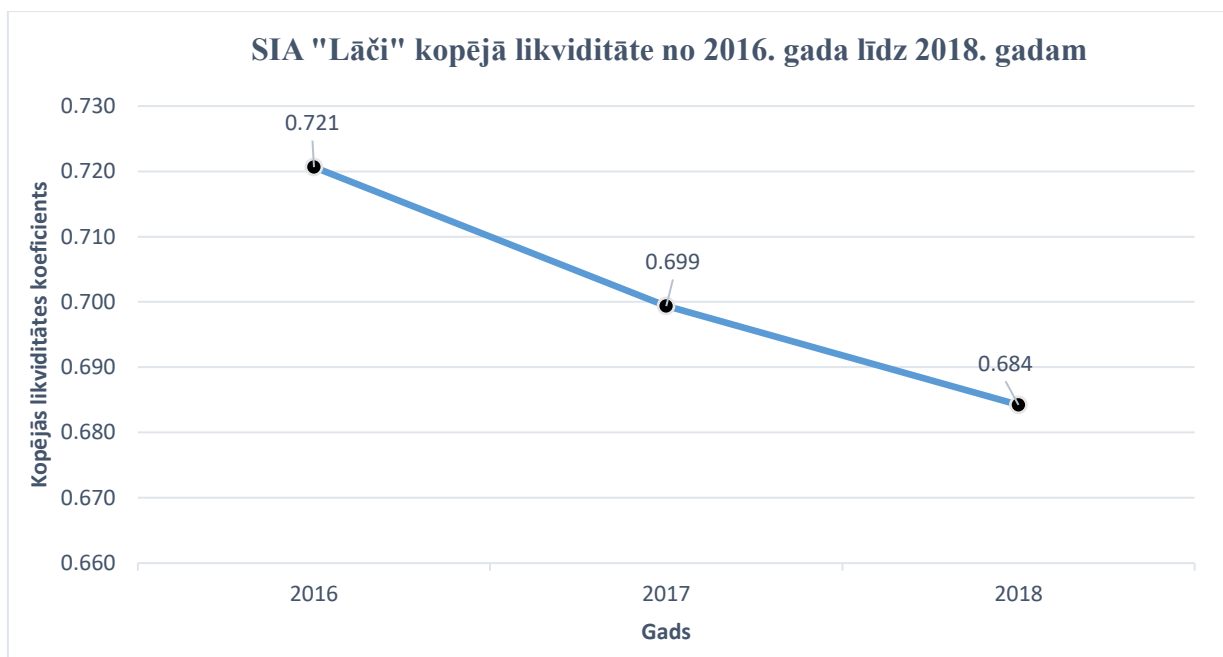
Pirmā finanšu koeficientu rādītāju grupa, kuru autors pielietos SIA "Lāči" finanšu analīzei ir likviditātes rādītāju analīze. Šajā daļā autors apskatīs uzņēmuma kopējo, starpseguma un absolūtās likviditātes rādītājus.

Pēc formulas (1.4) autors aprēķinās uzņēmuma s likviditātes rādītājus.

Tabula 3.14.

Uzņēmuma SIA “Lāči” finanšu pārskatu dati likviditātes aprēķināšanai no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹²⁵

Uzņēmuma SIA "Lāči" finanšu pārskata dati likviditātes aprēķināšanai no 2016 gada līdz 2018. gadam. (Eur)			
Gads	2016.g	2017.g	2018.g
Apgrozāmie aktīvi	1107255	1128563	1183526
Īstermiņa saistības	1536482	1613699	1729705
Kopējā likviditāte	0.721	0.699	0.684

Attēls 31. SIA “Lāči” kopējā likviditāte no 2016. gada līdz 2018. gadam¹²⁶

Kopējā likviditāte SIA “Lāči” uzņēmumam katru gadu samazinās un 2018. gadā likviditātes koeficients ir viszemākais no visiem pārskatu gadiem – 0,684. Šādi rādītāji nozīmē, ka uzņēmuma ir kritisks finansiālais stāvoklis un darbojas paaugstināta riska apstākļos. Autors piebilst, ka uzņēmumam šis rādītājs ir zems, jo uzņēmumam ir augsts īstermiņu saistību rādītājs. Katru gadu ievērojams īstermiņu saistību pieaugums un šī pieauguma rezultātā kopējās likviditātes koeficients samazinās, jo apgrozāmo aktīvu izmaiņas ir nelielas. Uzņēmumam vajadzētu būt piesardzīgam ar savām īstermiņa saistībām un censties tās samazināt. Salīdzinot ar nozares vidējiem rādītājiem uzņēmumam kopējā likviditāte ir labāka un visus trīs gadus bijusi virs vidējiem rādītājiem.

¹²⁵ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

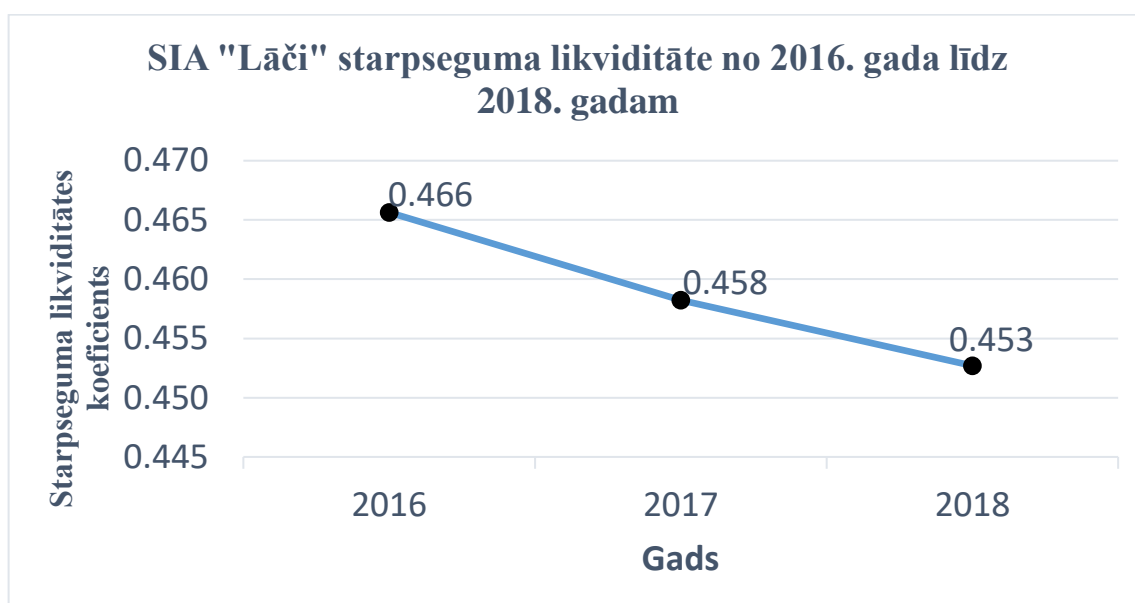
¹²⁶ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Pēc starpseguma likviditātes formulas (1.5), darba autors aprēķinājis starposmu likviditātes rādītājus SIA “Lāči” laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam.

Tabula 3.15.

SIA “Lāči” finanšu pārskatu dati likviditātes aprēķināšanai no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹²⁷

SIA "Lāči" finanšu pārskata dati likviditātes aprēķināšanai 2016.-2018.gg. (Eur)			
Gads	2016.g	2017.g	2018.g
Naudas līdzekļi	1107255	86322	44921
Īstermiņa vērtspapīri	-	-	-
Debitoru parādi	670518	653119	733289
Īstermiņa saistības	1536482	1613699	1729705
Starpseguma likviditāte	0.466	0.458	0.453

Attēls 3.2. SIA “Lāči” starpseguma likviditāte no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹²⁸

Pēc attēla 3.2. var redzēt, ka starpseguma likviditāte uzņēmumā samazinās katru gadu. 2016. gadā starpseguma likviditātes koeficients bija 0,466. 2017. gadā tas samazinājās līdz 0,458 un 2018. gadā sasniedza viszemāko rādītāju 0,453. Tā kā teorētiskās robežas ir no 0,8 – 1 , tad šādus uzņēmuma starpseguma rādītājus pozitīvi vērtēt nevar. Kā jau līdzīgi ar kopējo likviditāti, uzņēmumam ir lielas īstermiņa saistības, kuras ar uzņēmuma naudas līdzekļiem un debitoru parādiem nebūtu iespējams nosegt. Pēc autora viedokļa, SIA “Lāči” vajadzētu meklēt iespējas samazināt savas īstermiņa saistības, jo tās ir pārāk lielas.

¹²⁷ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

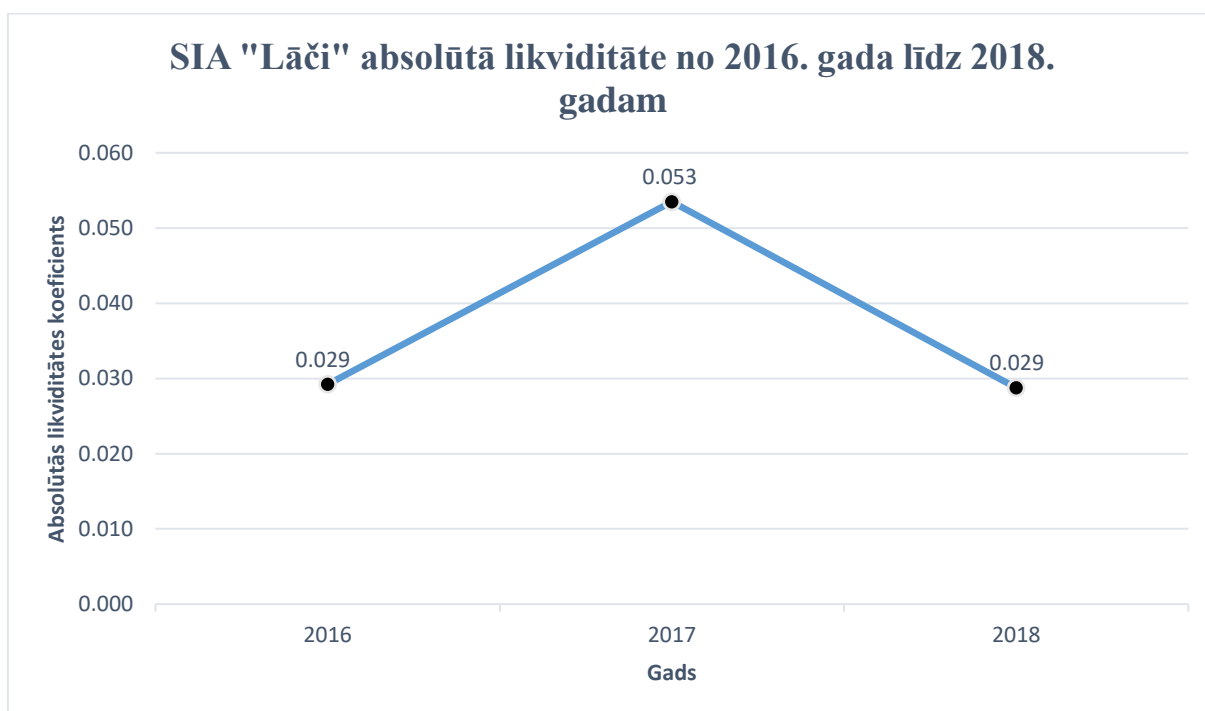
¹²⁸ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Pēc absolūtās likviditātes koeficienta formulas (1.6), darba autors aprēķinājis absolūtās likviditātes rādītājus SIA “Lāči” laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam.

Tabula 3.16.

SIA “Lāči” finanšu pārskatu dati likviditātes aprēķināšanai no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹²⁹

SIA "Lāči" finanšu pārskata dati likviditātes aprēķināšanai 2016.-2018.gg. (Eur)			
Gads	2016.g	2017.g	2018.g
Naudas līdzekļi	44921	86322	49742
Īstērmiņa saistības	1536482	1613699	1729705
Absolūtā likviditāte	0.029	0.053	0.029

Attēls 3.3. SIA “Lāči” absolūtā likviditāte no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹³⁰

SIA “Lāči” absolūtās likviditātes rādītājs ir ļoti zems, kas ir pozitīvi, jo uzņēmumam nestāv lieli naudas līdzekļu apjomi kuri netiek izmantoti. Normālas teorētiskās robežas šim koeficientam ir robežās no 0,1 – 0,7, bet SIA “Lāči” visus trīs gadus, tas ir zem teorētiskajām robežām. Tā kā šī likviditāte ir zema, tas var liecināt par to, kad uzņēmums izmanto savus naudas līdzekļus vai nu norēķināties ar kreditoriem, vai arī ražošanas attīstības nolūkos. Kā grafikā redzams absolūtās likviditātes koeficients bijis visaugstākais 2017. gadā – 0,053. Toties

¹²⁹ Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

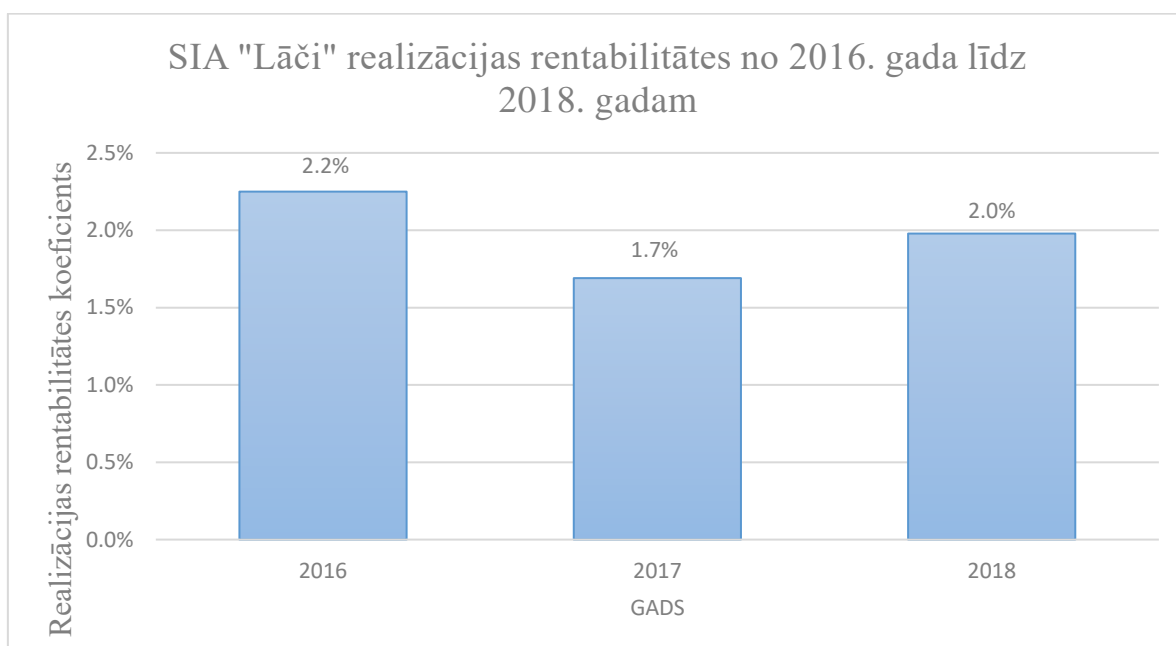
¹³⁰ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

2018. gadā tas ir nokritis līdz 0,029. Kopsummā šis koeficients ir arī zem teorētiskajām robežām, tāpat kā kopējā likviditāte un starpseguma likviditāte. Šādi rezultāti ir ietekmējušies lielākoties saistībā ar īstermiņa kreditoru lielo apjomu un pēc autora viedokļa uzņēmumam ir jāmēģina samazināt savs īstermiņu saistību apjoms.

3.4 SIA “Lāči” Rentabilitātes analīze

Otrā rādītāju grupā, kas tiks pielietota finanšu koeficientu aprēķināšanai ir rentabilitātes rādītāju analīze. Darba autors šajā posmā apskatīs uzņēmuma realizācijas, ekonomisko un pašu kapitāla rentabilitātes rādītājus.

Pēc formulas (1.7), autors aprēķinājis realizācijas rentabilitātes rādītājus par laika posmu no 2016. gada līdz 2018. gadam.

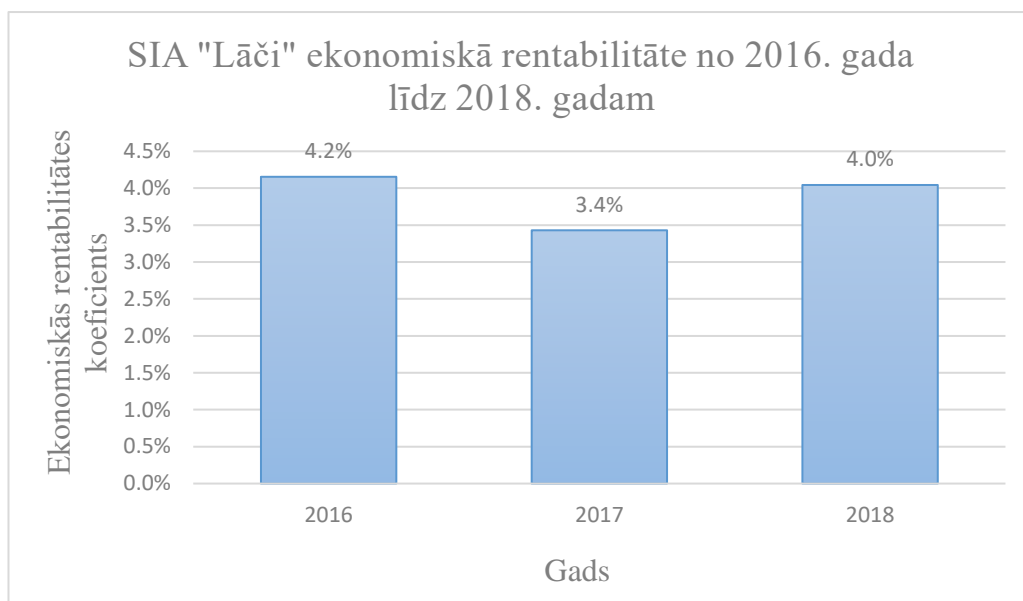

Attēls 3.4. SIA “Lāči” realizācijas rentabilitāte no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹³¹

Uzņēmumam SIA “Lāči” realizācijas rentabilitāte, jeb ROS - (Return on Sales) rādītāji ir ar nelielām izmaiņām. No 2016. gada līdz 2017. gadam rentabilitāte uzņēmumam ir nokritusies par 0,5%, toties no 2017. gada līdz 2018. gadam ir ievērojams pieaugums par 0,3%. Tā kā realizācijas rentabilitāte rāda, cik peļņas dod katra neto apgrozījuma vērtība, tad var secināt, kad uzņēmums 2018. gadā saņem 2%, jeb 0,02 Eur par vienu neto apgrozījuma vienību.

¹³¹ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Pēc ekonomiskās rentabilitātes formulas (1.9) darba autors aprēķinājis SIA “Lāči” ekonomiskās rentabilitātes rādītājus par laika posmu no 2016. gada līdz 2018. gadam.

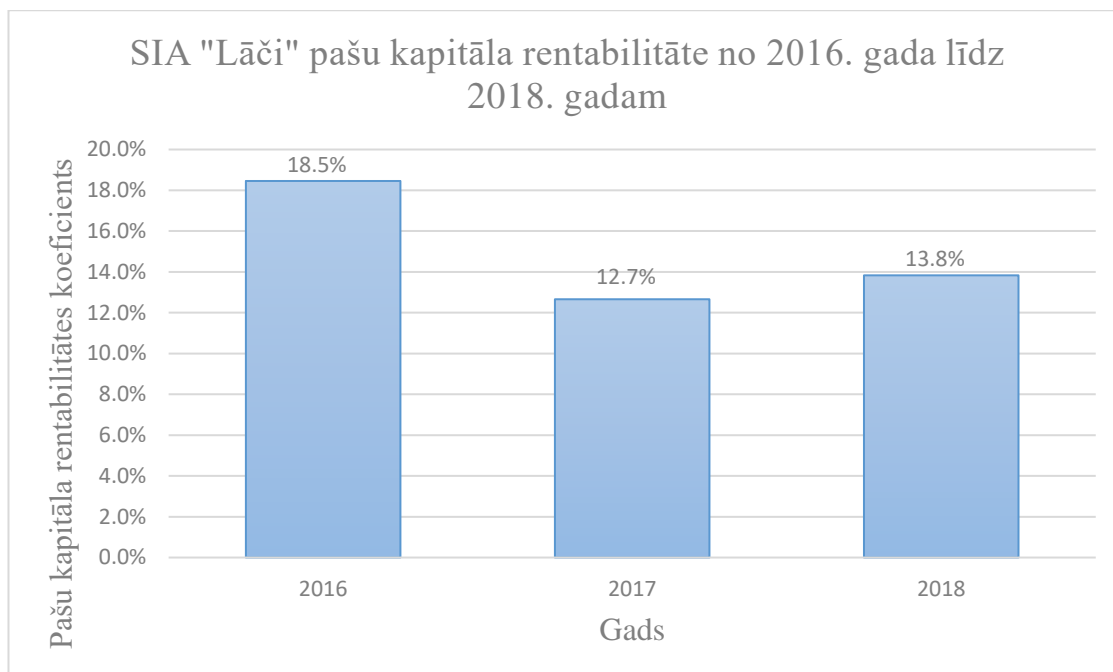
*Attēls 3.5. SIA “Lāči” ekonomiskā rentabilitāte no 2016. gada līdz 2018. gadam.*¹³²

Ekonomiskā rentabilitāte, jeb ROA (Return on Assets) parāda cik efektīvi peļņas radīšanā tiek izmantoti aktīvi. Uzņēmumam šie rādītāji ir svārstījušies, no 2016. gada līdz 2017. gadam ir ievērojams ekonomiskās rentabilitātes kritums par 0,8%, toties 2018. gadā pieaugums salīdzinot ar 2017. gadu par 0,6% un sasniedza 4%. Tas nozīmē, ka katrs aktīvais ieguldītais eiro ir ienesis 4 centus lielu peļņu. Pēc NACE vidējās mediānas datiem, uzņēmums darbojās efektīvi, jo 2016. gadā nozares vidējā aktīvu atdeve bija -5,84% , 2017. gadā -3,00%, kā arī 2018. gadā -5,83%.

Ja salīdzina uzņēmuma rādītājus ar nozares vidējiem rādītājiem, autors secina, ka uzņēmums efektīvi izmanto savus aktīvus lai radītu peļņu. Pēc vidējiem rādītājiem maizes ražošanas nozarē, ievērojama negatīva ekonomiskā rentabilitāte, bet uzņēmumam SIA “Lāči” ekonomiskā rentabilitāte visus gadus ir pozitīva un augstāka par nozares vidējiem rādītājiem.

Pēc pašu kapitāla rentabilitāte, jeb ROE (Return on Equity) formulas (1.10), autors aprēķinājis pašu kapitāla rentabilitātes rādītājus uzņēmumam SIA “Lāči” par laika posmu no 2016. gada līdz 2018. gadam.

¹³² Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Attēls 3.6.. SIA “Lāči” pašu kapitāla rentabilitāte no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹³³

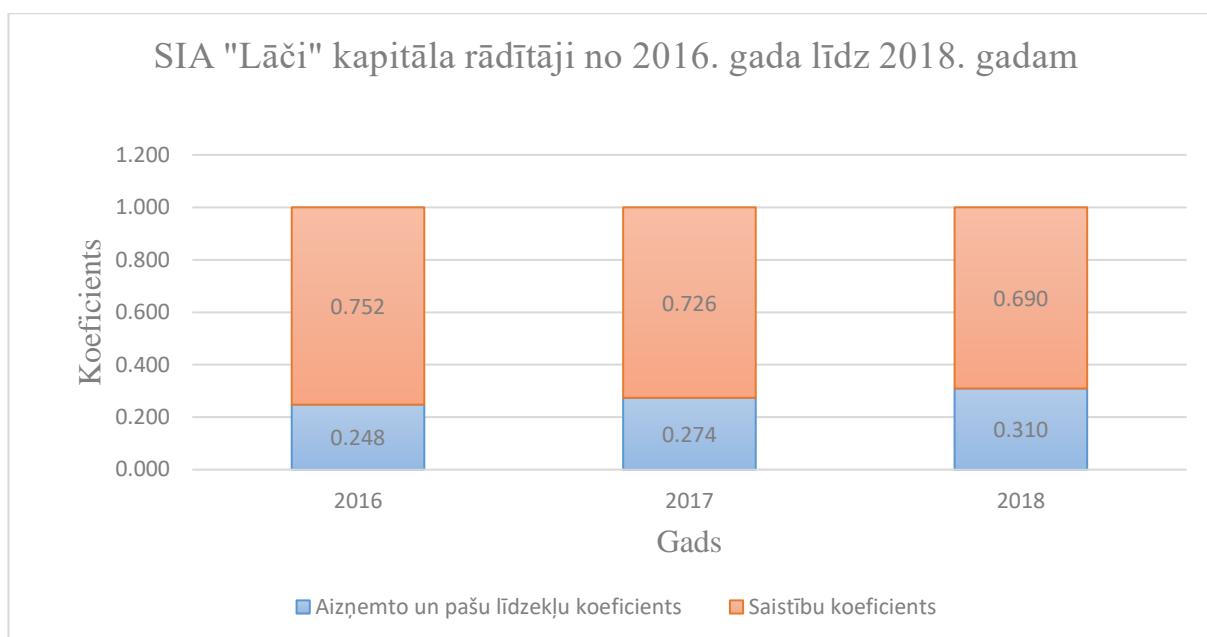
Pašu kapitāla rentabilitāte parāda, cik lielu peļņu saņem uzņēmuma īpašnieki uz vienu pašu kapitāla vienību. Kopš 2016. gada pašu kapitāls ir krietni samazinājies 2017. gadā. No 2017. gada līdz 2018. gadam rentabilitātes rādītājs ir uzlabojies par 1,1%. Kritums 2017. gadā varētu būt saistīts ar izmaksu pieaugumu uzņēmumam, kā arī pašu kapitāla palielināšanos.

Visi trīs rentabilitātes rādītāji bija vissliktākie 2017. gadā. Autors vēlēš piebilst, ka šāds neveiksmīgais rezultāts 2017. gadā ir noticis uz izmaksu palielināšanās rēķina, kuru rezultātā uzņēmumam 2017. gada laikā bijusi zemāka pārskata gada peļņa salīdzinot ar 2016. gadu un 2018. gadu.

3.5 SIA “Lāči” Kapitāla struktūras analīze

Trešā rādītāju grupa, kura tiks izmantota SIA “Lāči” finanšu koeficientu analīzei ir kapitāla struktūras rādītāji. Autors veiks aizņemtā un pašu līdzekļu kapitāla īpatsvara analīzi, kā arī finanšu sviras analīzi. Analīzes laika periods no 2016. gada līdz 2018. gadam.

¹³³ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

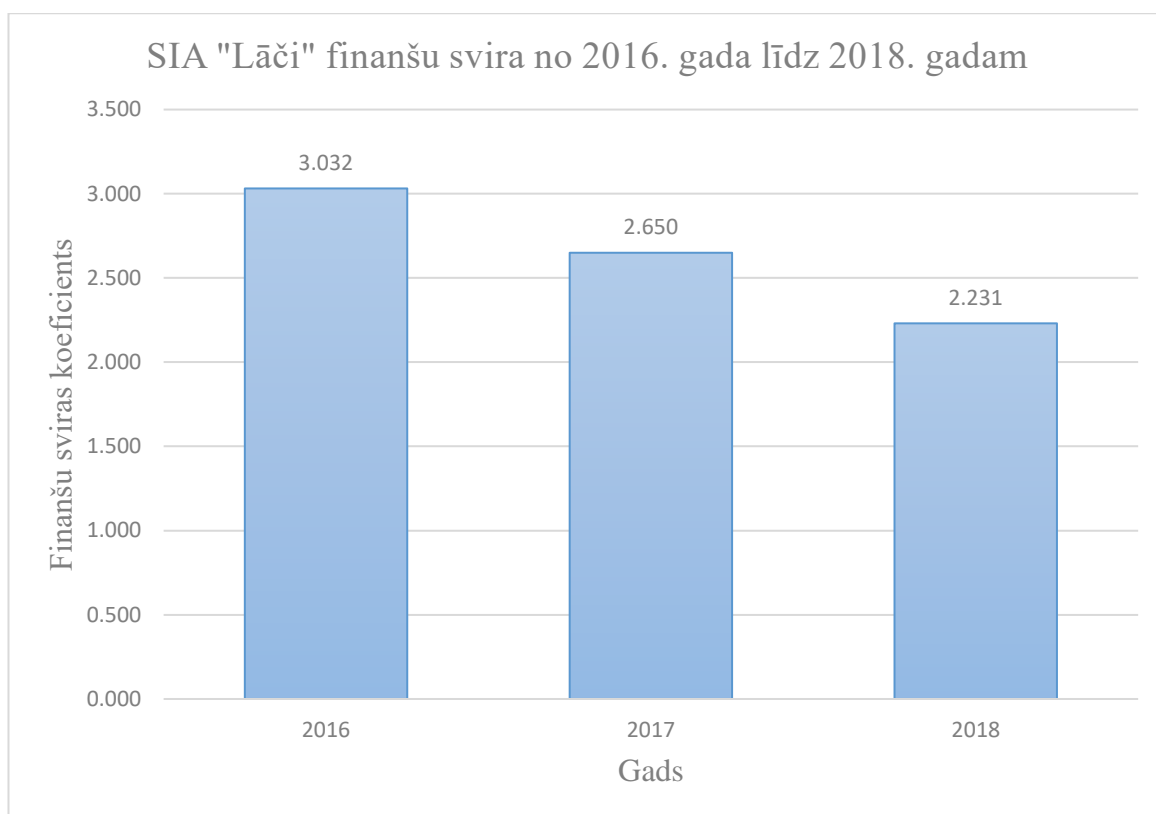

Attēls 3.7. SIA “Lāči” kapitāla rādītāji no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹³⁴

Veicot kapitāla rādītāju analīzi, par uzņēmuma SIA “Lāči” aizņemto un pašu līdzekļu koeficientu un saistību īpatsvara koeficientu, autors secina to, ka SIA “Lāči” liela daļa no kopējā kapitāla ir balstīta uz aizņemtiem līdzekļiem. Tā kā teorētiskās robežas normālā līmenī šādam rādītājam ir no 0,4 – 0,8 tad var teikt ka uzņēmumam tas ir normas robežās. Pozitīvi ir tas, ka 2018. gadā saistību koeficients ir samazinājies salīdzinājumā ar pārējiem gadiem. Problēmas uzņēmumam ir ar pašu kapitālu, jo šis rādītājs ir zem teorētiskajām robežām kuras ir no 0,5 – 1. SIA “Lāči” šis koeficients ir zems, kas raksturo situāciju, ka uzņēmumam nav stabila finanšu līdzekļu struktūra un jaunu kredītu piešķiršana uzņēmumam varētu nebūt viegli pieejama. Uzlabojot pašu kapitāla īpatsvaru, uzņēmumam uzlabosies iespējas aizņemties papildus finansējumus no kreditoriem un samazināsies atkarība no aizņemtiem līdzekļiem, tādā veidā uzņēmums darbotos labākos apstākļos un nebūtu problēmas ar saistību atmaksāšanu.

Pēc finanšu sviras formulas (1.13), autors aprēķinājis finanšu sviras rādītājus SIA “Lāči” laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam.

¹³⁴ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

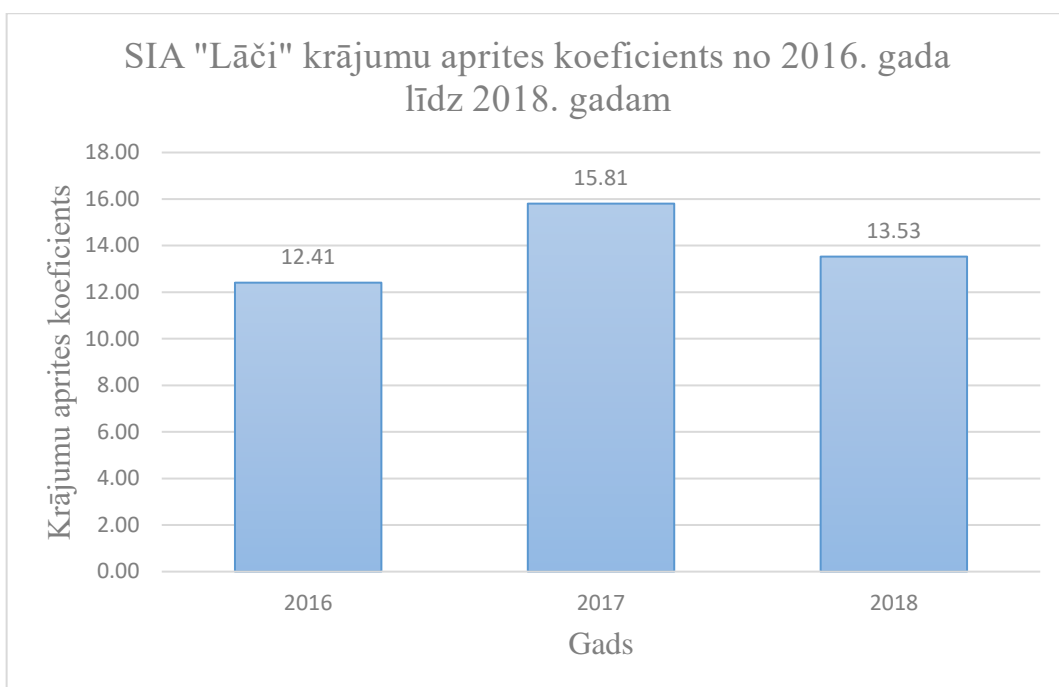
Attēls 3.8. SIA "Lāči" finanšu sviras rādītājs no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹³⁵

Uzņēmumam finanšu sviras koeficients kopš 2016. gada ir samazinājies kas ir labs rādītājs. 2016. gadā tas bija visaugstākajā līmenī ar 3,032 punktiem, 2017 gadā šis rādītājs samazinās līdz 2,650 un 2018. gadā tas ir viszemākais no visiem trīs gadiem – 2,231. No teorētiskā aspekta pašu kapitālam vajadzētu būt robežās no 0,5 – 1. Autors secina, ka uzņēmums ir ārpus šīm robežām, kas nav pozitīvi, jo tas liecina, kad uzņēmums izmanto lielu daļu svešo kapitālu.

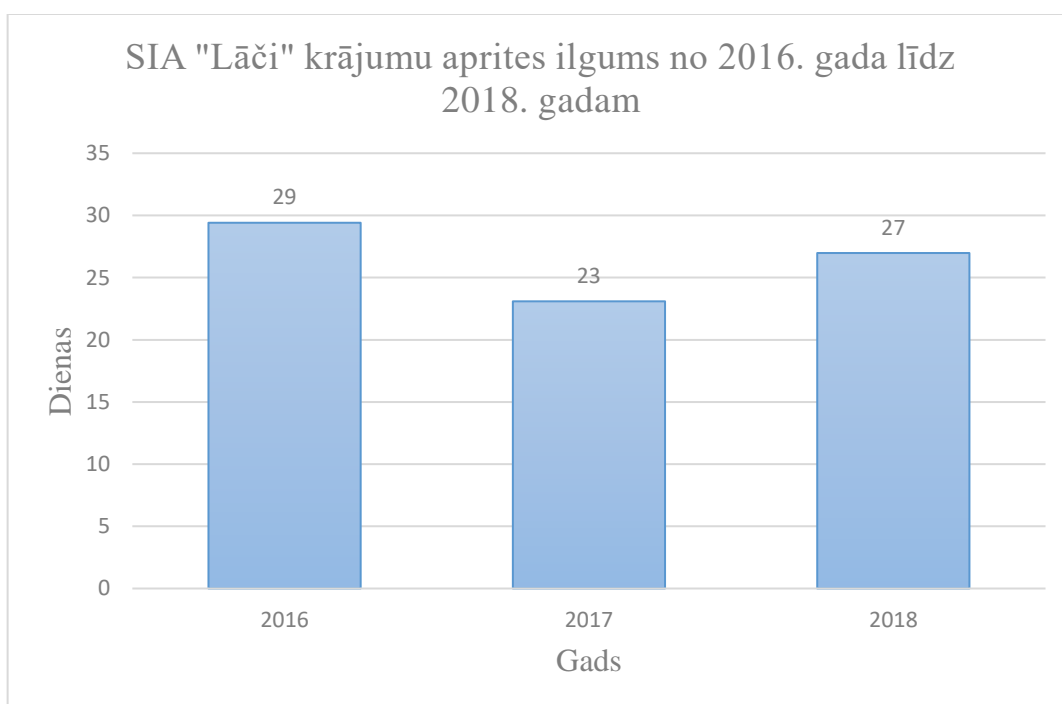
3.6 SIA "Lāči" Līdzekļu aprites rādītāju analīze

Pēc krājumu aprites formulas (1.16) darba autors aprēķinājis krājumu aprites koeficientu un pēc formulas (1.17) aprēķināts krājumu aprites ilgums dienās SIA "Lāči" laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam. (Skatīt attēlus 3.6.1 un 3.6.2)

¹³⁵ Autora veidots attēls, izmantojot SIA "Lāči" finanšu gada pārskatus

Attēls 3.9. SIA "Lāči" krājumu aprites koeficients no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹³⁶

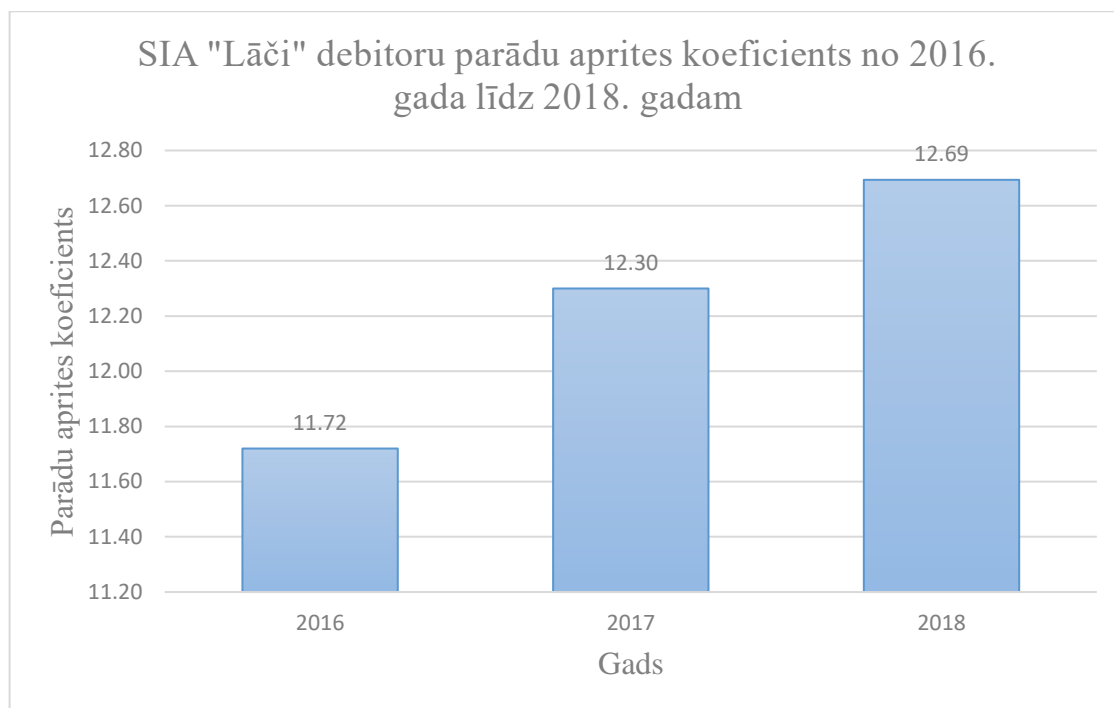
Attēls 3.10. SIA "Lāči" krājumu aprites ilgums no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹³⁷

Pēc SIA "Lāči" krājumu aprites analīzes, darba autors secina, ka trīs gadu laikā uzņēmumam krājumu aprites ilgums ir ar nelielām izmaiņām. Vislabākais rādītājs uzņēmumam bija 2017. gadā, 23 dienas, bet vissliktākais rādītājs 2016. gadā. Autors secina, ka uzņēmumam 2018. gadā, lai pārdotu savus saražotos krājumus vai atjaunotu tos bija nepieciešamas 27 dienas.

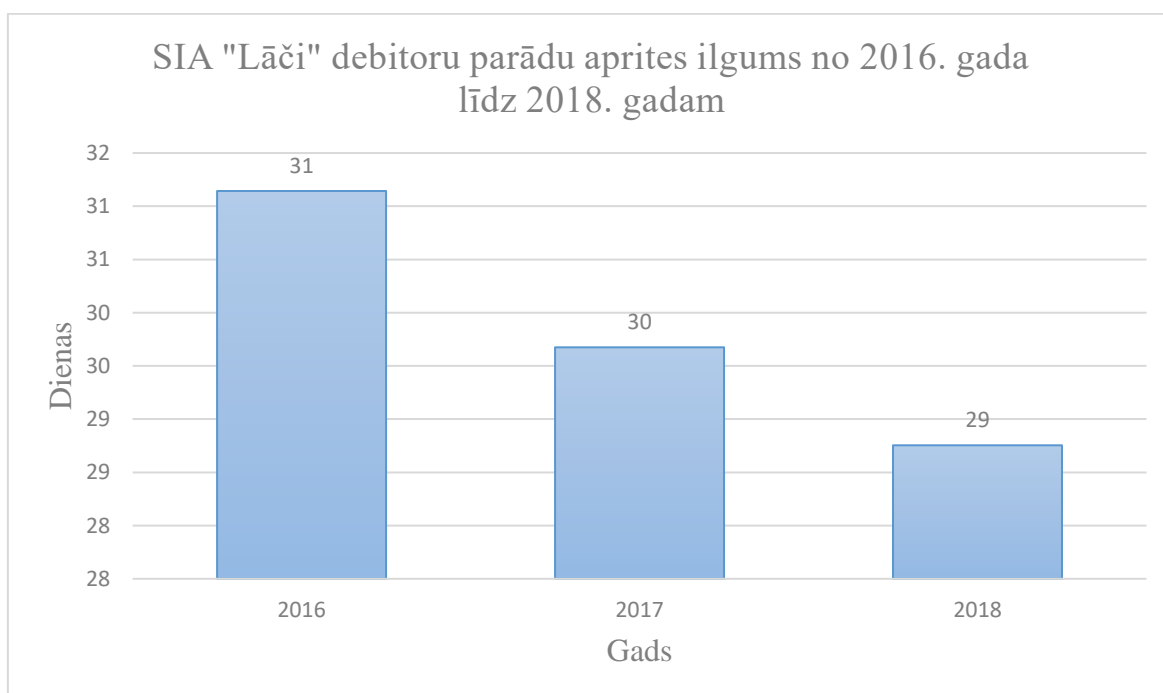
¹³⁶ Autora veidots attēls, izmantojot SIA "Lāči" finanšu gada pārskatus

¹³⁷ Autora veidots attēls, izmantojot SIA "Lāči" finanšu gada pārskatus

Pēc debitoru aprites formulām (1.18 un 1.19) darba autors aprēķinājis debitoru parādu aprites koeficientu un debitoru parādu aprites ilgumu par laika periodu no 2016. gada līdz 2018. gadam.

Attēls 3.11. SIA “Lāči” debitoru parādu aprites koeficients no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹³⁸

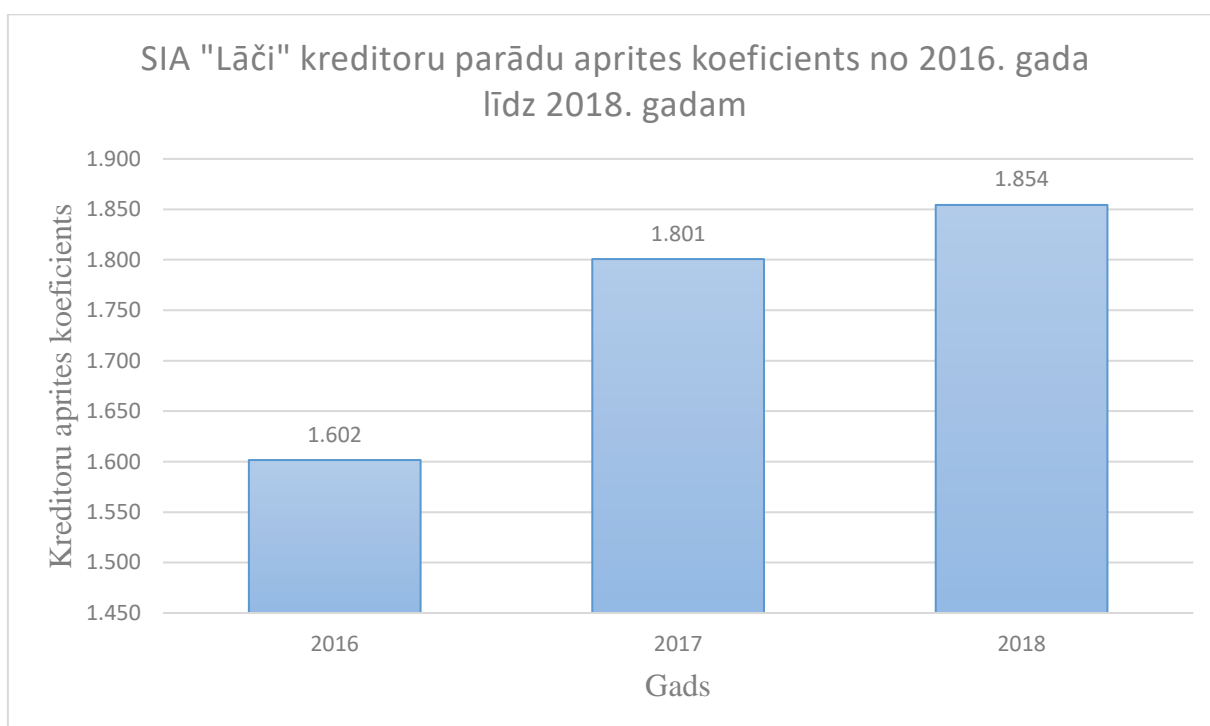

¹³⁸ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Attēls 3.12. SIA “Lāči” debitoru parādu aprites ilgums no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹³⁹

Pēc SIA “Lāči” debitoru aprites aprēķiniem, darba autors secina, ka uzņēmumam no 2016. gada ikgadēji samazinās debitoru parādu aprites ilgums. No 2016. gada līdz 2017. gadam tas samazinājās par 1 dienu, kā arī 2018. gadā tas samazinājās arī par 1 dienu salīdzinot ar 2017. gadu. 2018. gadā bija nepieciešamas 29 dienas, lai saņemtu naudu no debitoru parādiem, kas ir vislabākā situācija no visiem trīs gadiem. Salīdzinot SIA “Lāči” debitoru parādu aprites ilgumu ar nozares vidējiem rādītājiem, darba autors secina, ka uzņēmumam ir sliktāka situācija šajā kategorijā nekā vidēji nozarē un uzlabot debitoru aprites ilgumu būtu nepieciešams.

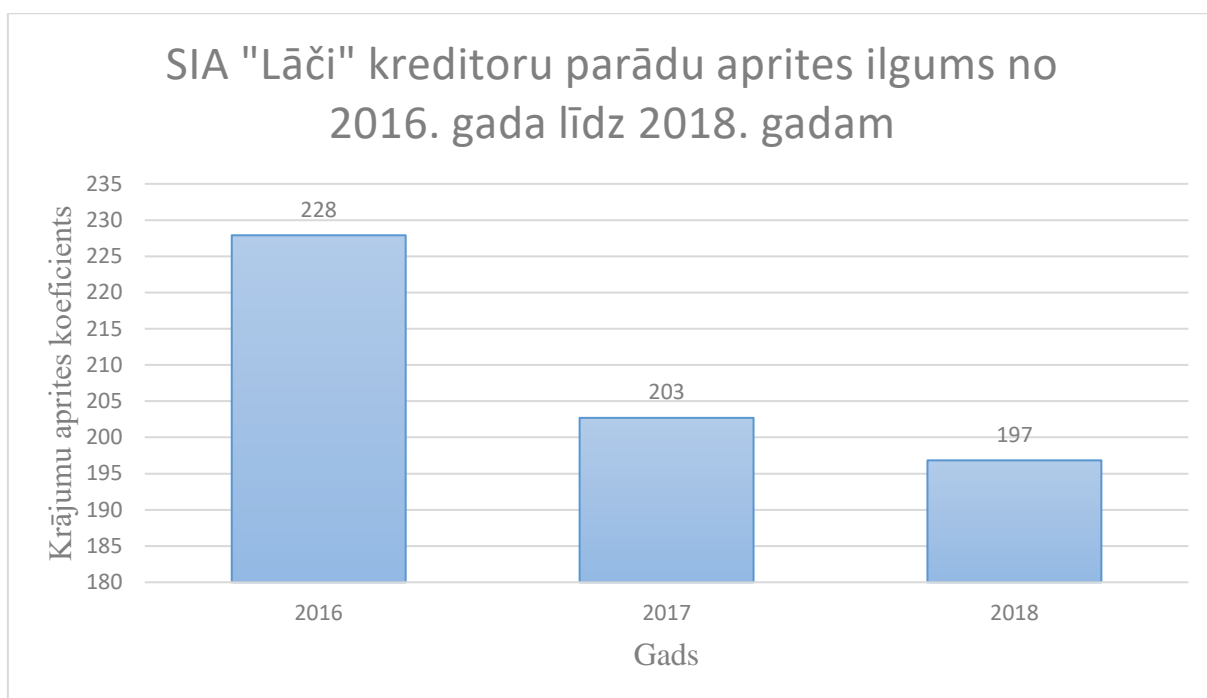
Pēc kreditoru aprites formulām (1.20 un 1.21) darba autors aprēķinājis SIA “Lāči” kreditoru parādu aprites koeficientu un kreditoru parādu aprites ilgumu par laika periodu no 2016. gada līdz 2018. gadam. (Skatīt attēlus 3.6.5 un 3.6.6)

Attēls 3.13. SIA “Lāči” kreditoru parādu aprites koeficients no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹⁴⁰

¹³⁹ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

¹⁴⁰ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Attēls 3.14. SIA “Lāči” kreditoru parādu aprites ilgums no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹⁴¹

Pēc SIA “Lāči” kreditoru parādu aprites rādītāju aprēķināšanas, darba autors secina, ka uzņēmumam ir ilgs maksājumu veikšanas periods. 2016. gadā tas bijis visaugstākais – 228 dienas, 2017. gadā tas samazinājās par 25 dienām, toties 2018. gadā tas samazinājās par 6 dienām. Pēc autora viedokļa, šādi kreditoru parādu aprites ilgumi ir labi uzņēmumam, jo tas dod uzņēmumam vairāk laika norēķināties ar saviem kreditoriem. Salīdzinot SIA “Lāči” kreditoru aprites ilgumu ar nozares vidējiem rādītājiem, autors secina, ka SIA “Lāči” kreditoru aprites ilgums ir labāks par nozares vidējiem rādītājiem. Visus trīs pārskata gadus šis rādītājs ir bijis labāks par nozares vidējiem rādītājiem.

Pēc finanšu cikla formulas (1.22) darba autors aprēķinājis SIA “Lāči” finanšu ciklu par laika periodu no 2016. gada līdz 2018. gadam. Skatīt tabulu (3.6.1)

SIA “Lāči” finanšu finanšu cikls no 2016. gada līdz 2018. gadam.¹⁴²

Tabula 3.17.

SIA "Lāči" finanšu cikls			
Gads	2016	2017	2018
krājumu aprites ilgums	29	23	27
debitoru parādu aprites ilgums	31	30	29
kreditoru parādu aprites ilgums	228	203	197
finanšu cikls	-167	-150	-141

¹⁴¹ Autora veidots attēls, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

¹⁴² Autora veidota tabula, izmantojot SIA “Lāči” finanšu gada pārskatus

Pēc SIA "Lāči" finanšu cikla aprēķināšanas, darba autors secina, ka uzņēmumam ir labs finanšu cikla rādītājs. Tā kā finanšu cikls ir negatīvs, tas nozīmē, ka uzņēmumam ir iespējas saņemt naudu par saviem ražojumiem un no debitoriem savlaicīgi, lai būtu iespējams norēķināties ar kreditoriem neaizkavējoties. 2016. gadā finanšu cikls bija -167 dienas, 2017. gadā tas uzlabojās pasliktinājās par 17 dienām un 2018. gadā tas sasniedza viszemāko rādītāju -141 dienas. Tā kā uzņēmumam ir labs finanšu cikls, likviditātes problēmām uzņēmumam nevajadzētu rasties, jo laiks, lai atmaksātu savas saistības uzņēmumam ir daudz.

SECINĀJUMI

1. Finanšu analīze ir svarīgs pakalpojums, lai uzņēmuma vadībai būtu iespējams sniegt informāciju par uzņēmuma finansiālo stāvokli, pēc kuriem vadītājiem būtu iespēja precīzi un efektīvi veikt izmaiņas tālākajai uzņēmuma darbībā .
2. Finanšu analīzei ir divi veidi – iekšējā finanšu analīze, kura ir pieejama tikai uzņēmuma vadībai un ārējā finanšu analīze, kura ir pieejama publiski jebkuram.
3. Finanšu analīzei ir vairākas metodes, kuras var pielietot – attīstības tendenču analīze, pārskatu lasīšana, horizontālā analīze, vertikālā analīze, finanšu koeficientu analīze un faktoru analīze.
4. Rādītāji, kuri ir galvenie veicot finanšu analīzei ir – kapitāla struktūras rādītāji, likviditātes rādītāji, rentabilitātes rādītāji un līdzekļu aprites rādītāji.
5. Finanšu koeficientu analīze ir rīks, kas uzlabo iespējas novērtēt uzņēmuma darbību. Tam ir savi plusi, kā piemēram, ātrāka uzņēmuma darbības efektivitātes analīze, toties arī savi mīnusi, piemēram, netiek iekļauti svarīgi faktori, kā piemēram, inflācijas izmaiņas vai arī sezonālās ietekmes.
6. SIA “Lāči” nodarbojās ar maizes ražošanu
7. Maizes nozarē ir liela konkurence. Lielākie uzņēmumi ir : AS“Dobeles dzirnavnieks”, AS “LATVIJAS MAIZNIEKS”, SIA “Fazer Latvija” un AS “RĪGAS DZIRNAVNIKS”, AS “Hanzas maiznīca”, SIA “BEĀTUS” un SIA “LĀČI”.
8. 2017. gadā no pieciem lielākajiem maizes ražošanas uzņēmumiem, četriem no tiem bijusi peļņa, toties AS “Hanzas maiznīca” zaudējumi.
9. 2017. gadā SIA “Lāči” veidoja 3% no kopējā neto apgrozījuma maizes ražošanas nozarē. Lielāko īpatsvaru toties veidoja AS“Dobeles dzirnavnieks” ar 43 procentiem.
10. AS“Dobeles dzirnavnieks” ieguvis vislielāko peļņu 2017. gadā, salīdzinot ar citiem lielajiem maizes ražošanas uzņēmumiem.
11. Uzņēmumam SIA “Lāči” katru gadu pieaug pamatlīdzekļi, kas nozīmē, ka uzņēmums turpina attīstīt savu ražošanu un produktivitāti.
12. Ilgtermiņa kreditoru apjoms laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam ir samazinājies par 24,7%. Toties īstermiņa kreditoru apjoms ir palielinājies par 13%.
13. Laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam uzņēmumam SIA “Lāči” pieaudzis neto apgrozījums par 12%. Toties pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas palielinājušās par 10%. Šādas izmaiņas autors vērtē kā pozitīvas.
14. Uzņēmums visus trīs pārskata perioda gadus strādājis ar peļņu. 2018. gadā peļņa bija 164254 Eur. Periodā no 2016. gada līdz 2018. gadam uzņēmuma peļņa samazinājusies par 2 procentiem.

15. Liela daļa no uzņēmuma bilances aktīviem ir ilgtermiņa ieguldījumi, kas sastāda vairāk nekā 70% no uzņēmuma aktīviem.
16. Bilances pasīva daļā uzņēmumam lielākais īpatsvars ir ilgtermiņa un īstermiņa kreditoriem..
17. SIA "Lāči" laika posmā no 2016. gada līdz 2018. gadam likviditātes rādītājiem ir tendence samazināties, ka arī šie rādītāji ir zem teorētiskajām robežām. Šāds rezultāts ir izveidojies, jo uzņēmumam ir liels īstermiņa saistību apjoms. No teorētiskā aspekta, uzņēmums darbojas liela riska apstākļos.
18. Rentabilitātes rādītāji uzņēmumam ir pozitīvi un augsti. Tā kā šie rādītāji ir augsti, tad var teikt, ka uzņēmums darbojas efektīvi. 2017. gads bijis vissliktākais no pārskatu perioda, jo šajā laikā visi rentabilitātes rādītāji samazinājās. Toties 2018. gadā ievērojams pieaugums salīdzinājumā ar 2017. gadu.
19. Kapitāla radītāju analīze rezultāti norāda uz to, ka uzņēmuma darbībai tiek izmantots liela apjoma aizņemtais kapitāls.
20. Kreditoru aprites cikls ir pasliktinājies uzņēmumam, kopš 2016. gada. Šāds rezultāts liecina par to, ka uzņēmumam paliek sarežģītāk norēķināties ar saviem kreditoriem.
21. Laika periodā no 2016. gada līdz 2018. gadam uzņēmumam finanšu cikls ir pasliktinājies, tomēr finanšu cikls ir joprojām negatīvs un uzņēmumam ir iespēja laicīgi norēķināties par savām saistībām.

PRIEKŠLIKUMI

1. Lai finanšu analīzes koeficientu analīze būtu precīzāka ir jāņem vērā sezonālitate specifiskās nozarēs, kā piemēram (lauksaimniecības uzņēmumiem), jo tas netiek pētīts veicot finanšu koeficientu analīzi, tad iegūtie rezultāti var būt maldinoši.
2. Katru gadu uzņēmuma kopējā likviditāte pasliktinās, jo īstermiņa saistības pieaug lielākā apjomā nekā apgrozāmie aktīvi. Lai samazinātu īstermiņa saistības ir jāpalielina ražošanas apjomi, kas radīs lielākus ieņēmumus ar kuriem ir jāmazina savi saistību apjomi.
3. Nepieciešams samazināt savus parādus piegādātājiem un darbuzņēmējiem, jo šīs saistības viedo lielāko īpatsvaru no īstermiņa kreditoriem. Jāvienojas ar piegādātājiem un darbuzņēmējiem par atmaksas iespējām un saistību dzēšanu.
4. Lai uzņēmums varētu palielināt savu ražošanas apjomus ir jāturpina attīstīt savas tehnoloģiskās iekārtas. Plašāk izmantojot savas tehnoloģiskas iekārtas uzņēmumam palielināsies ieņēmumi, jo pieaugtu ražotās produkcijas apjomi, kā arī būtu iespējams samazināt savu darbinieku skaitu, samazinot savas izmaksas.

Izmantotā literatūra

LR likumi

1. Latvijas Republikas Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums, pieņemts 22.10.2015.

Grāmatas

2. Saksonova S., *Uzņēmuma finanšu vadības praktiskās metodes*, Rīga: Merkurijs Lat, 2006. 225 lpp.
3. L. Bednarskis., V. Paupa., J. Vaikulis. *Finansu pārskatu analīze*, Rīga: Latvijas Universitāte, 2005. 104 lpp.
4. Rurāne M. *Uzņēmuma finanšu vadība*, Rīga: Turības mācību centrs, 1997. 254 lpp
5. Rurāne M. *Finanšu menedžments*, Rīga: Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola, 2006. 383 lpp.
6. Steven M. Bragg. *Financial Analysis, A business Decision Guide, Second Edition, Accounting Tools*, 2014. 342 lpp.
7. V. Paupa., R. Šneidere. *Uzdevumu krājums finanšu analīzē (trešais izdevums)*, Rīga: Baltimoras konsultāciju centrs, 2008. 46 lpp.
8. I. Kālis. *Finansu menedžments*, Rīga: Latvijas Universitāte, 2004. 190 lpp.
9. Dūdele A., Korsaka T. *Finansu vadības pamati*, Rīga: Apgāds "Rasa ABC", 2001, 99 lpp.
10. David E. Vance. *Financial Analysis And Decision Making : Tools and Techniques to Solve Financial Problems and Make Effective Business Decisions*, McGraw-Hill Companies, 2003. 411 lpp.
11. Mohammed Hanif, Amitabha Mukherjee, *Financial Accounting – I, Revised Fourth Edition*, McGraw-Hill, 2018. 766 lpp. Pieejams :
https://books.google.lv/books?hl=lv&lr=&id=gEWIDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR1&dq=accounting+analysis+of+financial+statements+m+hanif&ots=3_XTdzcYVy&sig=E159sEb4q0_E1KJSshVDWQOD3rc&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
12. Alamry, Saoud & Mashkour, Saoud, *ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS*, Al-Alalamia press Samawah, 2020. 207 lpp. Pieejams :
https://www.researchgate.net/publication/338385318_ANALYSIS_OF_FINANCIAL_STATEMENTS

Raksti zinātniskos izdevumos

13. Petrit Hasanaj., Beke Kuqi, 2019, *Analysis of Financial Statements : The importance of Financial Indicators in Enterprise*, Ideas Spread, 22 lpp. Pieejams :

<https://www.researchgate.net/publication/333880039> Analysis of Financial Statements

Elektroniskie informācijas avoti

14. Lursoft mājaslapa: <https://www.lursoft.lv/lv/finansu-analizes-piemers> (skatīts 25.03.2020)
15. Digitālā Biznesa Rokasgrāmata: <http://rokasgramata.lv/vadiba/finansu-parskati/> (skatīts 26.03.2020)
16. Laci.lv mājaslapa: <https://www.laci.lv/lv/par-mums/>
17. Fonds Latvijas Lauksaimniecības attīstībai (7.10.2014) <http://www.flla.lv/maize-kas-stiprina-garu-valsti-un-latvijas-telu/> (skatīts 03.04.2020)
18. “Rīga Food 2017” (17.06.2017), pieejams: <https://jauns.lv/raksts/maja-un-darzs/253061-konkursa-noskaidrots-kuras-latvijas-maizes-ir-vislabakas> (skatīts 07.04.2020)
19. Latvijas Biznesu gada pārskats, pieejams: <https://www.firmas.lv/lbgpp/2018/raksti/maizes-un-miltu-izstradajumu-razosana-partika> (skatīts 15.05.2020)
20. Maizes vēsture pasaulē un Latvijā, pieejams: <https://www.laci.lv/lv/par-maizi/maizes-vesture-latvija-un-pasaule/> (skatīts 10.05.2020)
21. Investopedia mājaslapa : <https://www.investopedia.com/terms/r/ratioanalysis.asp> (skatīts 22.05.2020)
22. Finanšu analīzes tehnikas, pieejams : <https://www.cfainstitute.org/-/media/documents/support/programs/cfa/2019-L1V3R26-footnotes.pdf> (skatīts 22.05.2020)
23. Xplains mājaslapa : <https://xplains.com/425487/advantages-limitations> (skatīts 22.05.2020)
24. Wallstreetmojo mājaslapa: <https://www.wallstreetmojo.com/ratio-analysis-limitations/> (skatīts 23.05.2020)
25. Inc mājaslapa : <https://www.inc.com/encyclopedia/financial-ratios.html> (skatīts 23.05.2020)
26. Yourdictionary mājaslapa: <https://www.yourdictionary.com/financial-analysis> (skatīts 23.05.2020)
27. Towardsdatascience mājaslapa: <https://towardsdatascience.com/guide-to-financial-statement-analysis-for-beginners-835d551b8e29> (skatīts 23.05.2020)
28. SIA “Lāči” 2016. gada pārskats. Pieejams : <https://company.lursoft.lv/laci/40101006613>
29. SIA “Lāči” 2017. gada pārskats. Pieejams : <https://company.lursoft.lv/laci/40101006613>
30. SIA “Lāči” 2018. gada pārskats. Pieejams : <https://company.lursoft.lv/laci/40101006613>

Pielikumi

1. pielikums SIA "Lāči" 2016. gada bilances aktīvu daļa

Bilances aktīvi		Uzņēmuma gada pārskats	
Reģistrācijas numurs 40101006613		Periods no 01.01.2016 līdz 31.12.2016	
Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
1. Ilgtermiņa ieguldījumi	10		
I. Nemateriālie ieguldījumi:	20		
1. Attīstības izmaksas.	30	0	0
2. Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības.	40	22246	32381
3. Citi nemateriālie ieguldījumi.	50	0	0
4. Nemateriālā vērtība.	60	0	0
5. Avansa maksājumi par nemateriāliem ieguldījumiem.	70	0	0
I. Nemateriālie ieguldījumi kopā	80	22246	32381
II. Pamatlīdzekļi (pamatlīdzekļi, ieguldījuma īpašumi un bioloģiskie aktīvi):	90		
1. Nekustamie īpašumi:	100	2310104	2380382
a) zemesgabali, ēkas un inženierbūves	110	2310104	2380382
b) ieguldījuma īpašumi	120	0	0
2. Dzīvnieki un augi:	130	0	0
a) darba vai produktīvie dzīvnieki un ilggadīgie stādījumi	140	0	0
b) bioloģiskie aktīvi	150	0	0
3. Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos.	160	0	2801
4. Ilgtermiņa ieguldījumi publiskā partnera pamatlīdzekļos	170	0	0
5. Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces.	180	214270	251202
6. Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs.	190	323162	349969
7. Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas.	200	9364	11656
8. Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem.	210	2684	13860
II. Pamatlīdzekļi kopā	220	2859584	3009870
III. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:	230		
1. Līdzdalība radniecīgo sabiedrību kapitālā.	240	0	0
2. Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām.	250	0	0
3. Līdzdalība asociēto sabiedrību kapitālā.	260	0	0
4. Aizdevumi asociētajām sabiedrībām.	270	0	0
5. Pārējie vērtspapīri un ieguldījumi.	280	0	0
6. Pārējie aizdevumi un citi ilgtermiņa debitori.	290	0	0
7. Pašu akcijas un daļas.	300	0	0
8. Aizdevumi akcionāriem vai dalībniekiem un vadībai.	310	0	0
9. Atliktā nodokļa aktīvi	320	0	0
III. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi kopā	330	0	0
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	340	2881830	3042251
Apzīmējamie līdzekļi	350		
I. Krājumi:	360		
1. Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli.	370	286333	291868
2. Nepabeigtie ražojumi un pasūtījumi.	380	0	0
3. Gatavie ražojumi un preces pārdošanai.	390	102635	99726
4. Avansa maksājumi par krājumiem.	400	2848	120
5. Dzīvnieki un augi.	410	0	0
a) dzīvnieki un viengadīgie stādījumi	420	0	0
b) bioloģiskie aktīvi	430	0	0
6. Pārdošanai turēti ilgtermiņa ieguldījumi	440	0	0
I. Krājumi kopā	450	391816	391714
II. Debitori:	460		
1. Pircēju un pasūtītāju parādi.	470	570480	539410
2. Radniecīgo sabiedrību parādi.	480	0	0
3. Asociēto sabiedrību parādi.	490	0	0
4. Citi debitori.	500	41531	32676

1. Pielikuma turpinājums

Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
5. Neiemaksātās daļas sabiedrības kapitālā.	510	0	0
6. Īstermiņa aizdevumi akcionāriem vai dalībniekiem un vadībai.	520	0	0
7. Nākamo periodu izmaksas.	530	16426	16409
8. Uzkrātie ieņēmumi.	540	42081	9403
II. Debitori kopā	550	670518	597898
III. Īstermiņa finanšu ieguldījumi:	560		
1. Līdzdalība radniecīgo sabiedrību kapitālā.	570	0	0
2. Pašu akcijas un daļas.	580	0	0
3. Pārējie vērtspapīri un līdzdalība kapitālos.	590	0	0
4. Atvasinātie finanšu instrumenti.	600	0	0
III. Īstermiņa finanšu ieguldījumi kopā	610	0	0
IV. Nauda.	620	44921	27866
Apgrozāmie līdzekļi kopā	630	1107255	1017478
BILANCE	640	3989085	4059729

2. pielikums SIA "Lāči" 2016. gada bilances pasīva daļa

Bilances pasīvi

Uzņēmuma gada pārskats

Reģistrācijas numurs 40101006613

Periods no 01.01.2016 līdz 31.12.2016

Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
Pašu kapitāls:	650		
1. Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls).	660	961860	961861
2. Akciju (daļu) emisijas uzcelojums.	670	0	0
3. Ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve.	680	0	0
4. Finanšu instrumentu patiesās vērtības rezerve.	690	0	0
5. Rezerves:	700		
a) likumā noteiktās rezerves;	710	0	0
b) rezerves pašu akcijām vai daļām;	720	0	0
c) sabiedrības statūtos noteiktās rezerves;	730	0	0
d) rezerves, kas novirzītas attīstībai;	740	0	0
e) ārvalstu valūtu pārrēķināšanas rezerve;	750	0	0
f) pārējās rezerves.	760	0	0
Rezerves kopā	770	0	0
6. Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	780	-139603	-197216
7. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	790	167198	57613
Pašu kapitāls kopā	800	989455	822258
Uzkrājumi:	810		
1. Uzkrājumi pensijām un tamlīdzīgām saistībām.	820	0	0
2. Uzkrājumi paredzamajiem nodokļiem.	830	0	0
3. Citi uzkrājumi.	840	0	165777
Uzkrājumi kopā	850	0	165777
Ilgtermiņa kreditori:	860		
1. Aizņēmumi pret obligācijām.	870	0	0
2. Akcijās pārvēršamie aizņēmumi.	880	0	0
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm.	890	1399643	1639643
4. Citi aizņēmumi.	900	11672	27423
5. No pircējiem saņemtie avansi.	910	0	0
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem.	920	0	0
7. Maksājami vekseli.	930	0	0
8. Parādi radniecīgajām sabiedrībām.	940	0	0
9. Parādi asociētajām sabiedrībām.	950	0	0
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.	960	0	0

2. Pielikuma turpinājums

Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
11. Atliktā nodokļa saistības	970	0	0
12. Pārējie kreditori.	980	0	0
13. Nākamo periodu ieņēmumi.	990	51833	48001
14. Neizmaksātās dividendes.	1000	0	0
Ilgtermiņa kreditori kopā	1010	1463148	1715067
Īstermiņa kreditori:	1020		
1. Aizņēmumi pret obligācijām.	1030	0	0
2. Akcijās pārvēršamie aizņēmumi.	1040	0	0
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm.	1050	240000	255000
4. Citi aizņēmumi.	1060	44480	45227
5. No pircējiem saņemtie avansi.	1070	385	300
6. Parādi piegādātājiem un darbuizpildītājiem.	1080	631883	653564
7. Maksājami vekseli.	1090	0	0
8. Parādi radniecīgajām sabiedrībām.	1100	0	0
9. Parādi asociētajām sabiedrībām.	1110	0	0
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.	1120	266765	245647
11. Pārējie kreditori.	1130	122075	115295
12. Nākamo periodu ieņēmumi.	1140	12739	10763
13. Neizmaksātās dividendes.	1150	0	0
14. Uzkrātās saistības.	1160	218155	30831
15. Atvasinātie finanšu instrumenti.	1170	0	0
Īstermiņa kreditori kopā	1180	1536482	1356627
BILANCE	1190	3989085	4059729

3. Pielikums SIA "Lāči" 2016. gada PZA aprēķins

Peļņas vai zaudējumu aprēķins (PZA)

Reģistrācijas numurs 40101006613

Uzņēmuma gada pārskats

Periods no 01.01.2016 līdz 31.12.2016

Klasificēts pēc izdevumu funkcijām (PZA2)

Reģistrācijas numurs 40101006613

Uzņēmuma gada pārskats

Periods no 01.01.2016 līdz 31.12.2016

Klasificēts pēc izdevumu funkcijām (PZA2)			
Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
1. Neto apgrozījums.	10	7432941	7275753
a) no lauksaimnieciskās darbības	20	0	0
b) no citiem pamatdarbības veidiem	30	7432941	7275753
2. Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	40	4861860	4864998
3. Bruto peļņa vai zaudējumi.	50	2571081	2410755
4. Pārdošanas izmaksas.	60	1934227	1923568
5. Administrācijas izmaksas.	70	469292	441748
6. Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi.	80	87289	104460
7. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas.	90	27628	17559
8. Ieņēmumi no līdzdalības:	100	0	0
a) radniecīgo sabiedrību kapitālā	110	0	0
b) asociēto sabiedrību kapitālā	120	0	0
c) citu sabiedrību kapitālā	130	0	0
9. Ieņēmumi no pārējiem vērtspapīriem un aizdevumiem, kas veidojuši ilgtermiņa finanšu ieguldījumus:	140	0	0
a) no radniecīgajām sabiedrībām	150	0	0
b) no asociētajām sabiedrībām un citām sabiedrībām, kā arī no vērtspapīriem un citiem ilgtermiņa debitoriem	160	0	0
10. Pārējie procentu ieņēmumi un tamlīdzīgi ieņēmumi:	170	0	0
a) no radniecīgajām sabiedrībām	180	0	0
b) no citām personām	190	0	0
11. Ilgtermiņa un īstermiņa finanšu ieguldījumu vērtības samazinājuma korekcijas.	200	0	0
12. Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas.	210	60025	74727
a) radniecīgajām sabiedrībām	220	0	0
b) citām personām	230	60025	74727
13. Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	240	167198	57613
14. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu.	250	0	0
15. Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas	260	167198	57613
16. Ieņēmumi vai izmaksas no atliktā nodokļa aktīvu vai saistību atlikumu izmaiņām	270	0	0
17. Ārkārtas dividendes	280	0	0
18. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi.	290	167198	57613

4. pielikums SIA "Lāči" 2017. gada bilances aktīvu daļa

Bilances aktīvi		Uzņēmuma gada pārskats	
Reģistrācijas numurs 40101006613		Periods no 01.01.2017 līdz 31.12.2017	
Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
Ilgtermiņa ieguldījumi	10		
I. Nemateriālie ieguldījumi:	20		
2. Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības.	40	13166	22246
I. Nemateriālie ieguldījumi kopā	80	13166	22246
II. Pamatlīdzekļi:	90		
I. Nekustamie īpašumi:	100	2186605	2310104
a) zemesgabali, ēkas un inženierbūves	110	2186605	2310104
5. Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces.	180	197091	214270
6. Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs.	190	365027	323162
7. Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas.	200	66592	9364
8. Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem.	210	77168	2684
II. Pamatlīdzekļi kopā	220	2892483	2859584
III. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:	230		
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	340	2905649	2881830
Apgrozāmie līdzekļi	350		
I. Krājumi:	360		
1. Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli.	370	276561	286333
3. Gatavie ražojumi un preces pārdošanai.	390	107869	102635
4. Avansa maksājumi par krājumiem.	400	4692	2848
I. Krājumi kopā	450	389122	391816
II. Debitori:	460		
1. Pircēju un pasūtītāju parādi.	470	581937	570480
4. Citi debitori.	500	51991	41531
7. Nākamo periodu izmaksas.	530	14027	16426
8. Uzkrātie ieņēmumi.	540	5164	42081
II. Debitori kopā	550	653119	670518
III. Īstermiņa finanšu ieguldījumi:	560		
IV. Nauda.	620	86322	44921
Apgrozāmie līdzekļi kopā	630	1128563	1107255
BILANCE	640	4034212	3989085

5. pielikums SIA "Lāči" 2017. gada bilances pasīva daļa

Bilances pasīvi		Uzņēmuma gada pārskats	
Reģistrācijas numurs 40101006613		Periods no 01.01.2017 līdz 31.12.2017	
Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
Pašu kapitāls:	650		
1. Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls).	660	961860	961860
5. Rezerves:	700		
6. Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	780	10929	-139603
7. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	790	132601	167198
Pašu kapitāls kopā	800	1105390	989455
Uzkrājumi:	810		
Ilgtermiņa kreditori:	860		
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm.	890	1262125	1399643
4. Citi aizņēmumi.	900	3129	11672
13. Nākamo periodu ieņēmumi.	990	49869	51833
Ilgtermiņa kreditori kopā	1010	1315123	1463148
Īstermiņa kreditori:	1020		

5. pielikuma turpinājums

Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm.	1050	256307	240000
4. Citi aizņēmumi.	1060	37272	44480
5. No pircējiem saņemtie avansi.	1070	1900	385
6. Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem.	1080	655733	631883
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.	1120	257334	266765
11. Pārējie kreditori.	1130	140318	122075
12. Nākamo periodu ieņēmumi.	1140	14086	12739
14. Uzkrātās saistības.	1160	250749	218155
Īstermiņa kreditori kopā	1180	1613699	1536482
BILANCE	1190	4034212	3989085

6. pielikums SIA "Lāči" 2017. gada peļņas vai zaudējumu pārskats

Peļņas vai zaudējumu aprēķins (PZA)

Uzņēmuma gada pārskats

Reģistrācijas numurs 40101006613

Periods no 01.01.2017 līdz 31.12.2017

Klasificēts pēc izdevumu funkcijām (PZA2)

Uzņēmuma gada pārskats

Reģistrācijas numurs 40101006613

Periods no 01.01.2017 līdz 31.12.2017

Klasificēts pēc izdevumu funkcijām (PZA2)			
Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
1. Neto apgrozījums.	10	8140372	7432941
b) no citiem pamatdarbības veidiem	30	8140372	7432941
2. Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	40	5337790	4861860
3. Bruto peļņa vai zaudējumi.	50	2802582	2571081
4. Pārdošanas izmaksas.	60	2235772	1934227
5. Administrācijas izmaksas.	70	456366	469292
6. Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi.	80	112593	87289
7. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas.	90	34409	27628
12. Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas.	210	51029	60025
b) citām personām	230	51029	60025
13. Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	240	137599	167198
14. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu.	250	4998	0
15. Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas	260	132601	167198
18. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi.	290	132601	167198

7. pielikums SIA "Lāči" 2018. gada bilances aktīva daļa

Bilances aktīvi

Uzņēmuma gada pārskats

Reģistrācijas numurs 40101006613

Periods no 01.01.2018 līdz 31.12.2018

Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
Ilgtermiņa ieguldījumi	10		
I. Nemateriālie ieguldījumi:	20		
2. Koncesijas, patenti, licences, preču zīmes un tamlīdzīgas tiesības.	40	11 175	13 166
I. Nemateriālie ieguldījumi kopā	80	11 175	13 166
II. Pamatlīdzekļi:	90		
1. Nekustamie īpašumi:	100	2 243 565	2 186 605
a) zemesgabali, ēkas un inženierbūves	110	2 243 565	2 186 605
3. Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos.	160	5 942	0
5. Tehnoloģiskās iekārtas un ierīces.	180	237 195	197 091
6. Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs.	190	385 620	365 027
7. Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas.	200	34 591	66 592
8. Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem.	210	0	77 168
II. Pamatlīdzekļi kopā	220	2 906 913	2 892 483
III. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi:	230		
Ilgtermiņa ieguldījumi kopā	340	2 918 088	2 905 649
Apgrozāmie līdzekļi	350		
I. Krājumi:	360		
1. Izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli.	370	262 739	276 561
3. Gatavie ražojumi un preces pārdošanai.	390	133 099	107 869
4. Avansa maksājumi par krājumiem.	400	4 657	4 692
I. Krājumi kopā	450	400 495	389 122
II. Debitori:	460		
1. Pircēju un pasūtītāju parādi.	470	656 857	581 937
4. Citi debitori.	500	51 805	51 991
7. Nākamo periodu izmaksas.	530	23 253	14 027
8. Uzkrātie ieņēmumi.	540	1 374	5 164
II. Debitori kopā	550	733 289	653 119
III. Īstermiņa finanšu ieguldījumi:	560		
IV. Nauda.	620	49 742	86 322
Apgrozāmie līdzekļi kopā	630	1 183 526	1 128 563
BILANCE	640	4 101 614	4 034 212

8. pielikums SIA "Lāči" 2018. gada bilances pasīva daļa

Bilances pasīvi

Uzņēmuma gada pārskats

Reģistrācijas numurs 40101006613

Periods no 01.01.2018 līdz 31.12.2018

Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
Pašu kapitāls:	650		
1. Akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls).	660	961 860	961 860
5. Rezerves:	700		
6. Iepriekšējo gadu nesadalītā peļņa vai nesegtie zaudējumi	780	143 530	10 929
7. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi	790	164 254	132 601
Pašu kapitāls kopā	800	1 269 644	1 105 390
Uzkrājumi:	810		
Ilgtermiņa kreditori:	860		
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm.	890	972 420	1 262 125
4. Citi aizņēmumi.	900	0	3 129
13. Nākamo periodu ieņēmumi.	990	129 845	49 869
Ilgtermiņa kreditori kopā	1010	1 102 265	1 315 123

8. pielikuma turpinājums

Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
Īstermiņa kreditori:	1 020		
3. Aizņēmumi no kredītiestādēm.	1050	259 568	256 307
4. Citi aizņēmumi.	1060	31 858	37 272
5. No pircējiem saņemtie avansi.	1070	605	1 900
6. Parādi piegādātājiem un darbuizpildītājiem.	1080	616 999	655 733
10. Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.	1120	409 986	257 334
11. Pārējie kreditori.	1130	143 326	140 318
12. Nākamo periodu ieņēmumi.	1140	26 986	14 086
14. Uzkrātās saistības.	1160	240 377	250 749
Īstermiņa kreditori kopā	1180	1 729 705	1 613 699
BILANCE	1190	4 101 614	4 034 212

9. pielikums SIA "Lāči" 2018. gada peļņas vai zaudējumu pārskats

Peļņas vai zaudējumu aprēķins (PZA)

Uzņēmuma gada pārskats

Reģistrācijas numurs 40101006613

Periods no 01.01.2018 līdz 31.12.2018

Klasificēts pēc izdevumu funkcijām (PZA2)

Uzņēmuma gada pārskats

Reģistrācijas numurs 40101006613

Periods no 01.01.2018 līdz 31.12.2018

Klasificēts pēc izdevumu funkcijām (PZA2)			
Posteņa nosaukums	Rindas kods	Pārskata gada beigās	Iepriekšējā pārskata gada beigās
1. Neto apgrozījums.	10	8 314 265	8 140 372
b) no citiem pamatdarbības veidiem	30	8 314 265	8 140 372
2. Pārdotās produkcijas ražošanas pašizmaksa, pārdoto preču vai sniegto pakalpojumu iegādes izmaksas	40	5 341 342	5 337 790
3. Bruto peļņa vai zaudējumi.	50	2 972 923	2 802 582
4. Pārdošanas izmaksas.	60	2 424 913	2 235 772
5. Administrācijas izmaksas.	70	439 088	456 366
6. Pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi.	80	117 262	112 593
7. Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas.	90	17 163	34 409
12. Procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas.	210	44 528	51 029
b) citām personām	230	44 528	51 029
13. Peļņa vai zaudējumi pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa	240	164 493	137 599
14. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu.	250	239	4 998
15. Peļņa vai zaudējumi pēc uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķināšanas	260	164 254	132 601
18. Pārskata gada peļņa vai zaudējumi.	290	164 254	132 601

10. pielikums Maizes ražošanas nozares vidējie rādītāji

Rādītājs	Statistiskie raksturotāji	Gadi		
		2018	2017	2016
Apgrozījums				
	Vidēji (mediāna)	35776.50	39452.50	38725.50
	Augšējā kvartile	257042.50	240684.00	220689.50
	Apakšējā kvartile	1349.50	3800.00	1136.00
	Uzņēmumu skaits	208.00	210.00	216.00
Apgrozījuma pieaugums % (trīs gadu vidējais)				
	Vidēji (mediāna)	6.02	9.96	6.94
	Augšējā kvartile	27.23	53.71	41.41
	Apakšējā kvartile	-5.66	-3.80	-6.87
	Uzņēmumu skaits	169.00	169.00	167.00
Peļņa vai zaudējumi pirms nodokļiem				
	Vidēji (mediāna)	-93.50	-50.67	-263.50
	Augšējā kvartile	4140.50	3487.00	1551.50
	Apakšējā kvartile	-4184.50	-2914.00	-4291.50
	Uzņēmumu skaits	208.00	210.00	216.00
Peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem				
	Vidēji (mediāna)	-126.00	-75.00	-296.50
	Augšējā kvartile	3737.00	3083.00	1638.00
	Apakšējā kvartile	-4184.50	-3248.00	-3973.50
	Uzņēmumu skaits	208.00	210.00	216.00
EBIT (Peļņa pirms nodokļiem un procentu maksājumiem)				
	Vidēji (mediāna)	-63.00	-50.00	-208.00
	Augšējā kvartile	4140.50	3021.00	2029.50
	Apakšējā kvartile	-4440.50	-2914.00	-3379.50
	Uzņēmumu skaits	208.00	210.00	216.00
Pašu kapitāls				
	Vidēji (mediāna)	-1014.00	-1401.50	-1219.50
	Augšējā kvartile	5494.00	5421.00	4946.00
	Apakšējā kvartile	-19142.00	-19169.00	-16420.00
	Uzņēmumu skaits	208.00	210.00	216.00
Aktīvi				
	Vidēji (mediāna)	12983.50	10168.00	10185.00
	Augšējā kvartile	60205.50	49410.00	51434.50
	Apakšējā kvartile	1498.00	2445.00	2650.50
	Uzņēmumu skaits	208.00	210.00	216.00

10. pielikuma turpinājums

Vispārējais Apgrozāmo līdzekļu koeficients (Current ratio) = $\frac{\text{Apgrozāmie līdzekļi}}{\text{Īstermiņa parādi}}$				
	Vidēji (mediāna)	0.47	0.66	0.61
	Augšējā kvartile	1.55	1.54	1.34
	Apakšējā kvartile	0.08	0.15	0.14
	Uzņēmumu skaits	194.00	197.00	192.00
Maksātspēja (Equity ratio)				
	Vidēji (mediāna)	-0.30	-0.12	-0.13
	Augšējā kvartile	0.40	0.36	0.42
	Apakšējā kvartile	-4.07	-2.98	-2.26
	Uzņēmumu skaits	199.00	201.00	208.00
Kapitāla atdeve = $\frac{\text{Pārskata perioda peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem (tīrie ieņēmumi)}}{\text{Pašu kapitāls}} * 100 \%$				
	Vidēji (mediāna)	-10.96	-7.34	-10.35
	Augšējā kvartile	6.80	3.74	0.00
	Apakšējā kvartile	-51.17	-51.01	-56.62
	Uzņēmumu skaits	208.00	210.00	216.00
Bruto peļņas robeža = $\frac{\text{Bruto peļņa vai zaudējumi}}{\text{Neto apgrozījums}} * 100 \%$				
	Vidēji (mediāna)	25.28	24.29	23.73
	Augšējā kvartile	52.46	48.17	44.22
	Apakšējā kvartile	4.55	6.62	6.36
	Uzņēmumu skaits	166.00	169.00	171.00
Aktīvu atdeve = $\frac{\text{Pārskata perioda peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem (tīrie ieņēmumi)}}{\text{Aktīvu bilance}} * 100 \%$				
	Vidēji (mediāna)	-5.84	-3.00	-5.83
	Augšējā kvartile	9.75	9.45	6.27
	Apakšējā kvartile	-80.39	-44.12	-53.81
	Uzņēmumu skaits	199.00	201.00	208.00
Īlgtērmiņa ieguldījumu atdeve = $\frac{\text{Pārskata perioda peļņa vai zaudējumi pēc nodokļiem (tīrie ieņēmumi)}}{\text{Īlgtērmiņa ieguldījumi}} * 100 \%$				
	Vidēji (mediāna)	-7.20	-2.61	-12.82
	Augšējā kvartile	30.44	43.95	21.76
	Apakšējā kvartile	-128.48	-95.76	-79.67
	Uzņēmumu skaits	153.00	153.00	160.00
Kreditoru aprite dienās				
	Vidēji (mediāna)	154.54	154.36	148.70
	Augšējā kvartile	501.76	445.22	513.79
	Apakšējā kvartile	73.62	73.65	82.03
	Uzņēmumu skaits	155.00	153.00	157.00
Vidējais iekasēšanas periods (dienas) = $365 / \text{Pircēju un pasūtītāju debeta apgrozījums}$				
	Vidēji (mediāna)	9.45	10.94	12.73
	Augšējā kvartile	31.97	31.97	41.89
	Apakšējā kvartile	2.39	2.17	2.37
	Uzņēmumu skaits	166.00	169.00	171.00

10. pielikuma turpinājums

Precīzais (stingrais) apgrozāmo līdzekļu koeficients = (Apgrozāmie līdzekļi – Krājumi) / Īstermiņa parādi				
	Vidēji (mediāna)	0.29	0.44	0.43
	Augšējā kvartile	1.05	1.38	1.14
	Apakšējā kvartile	0.05	0.07	0.09
	Uzņēmumu skaits	194.00	197.00	192.00
Krājumu apgrozījums = Pārdotās produkcijas ražošanas izmaksas / Krājumi				
	Vidēji (mediāna)	24.89	26.19	24.37
	Augšējā kvartile	44.34	56.74	49.63
	Apakšējā kvartile	7.93	10.18	8.68
	Uzņēmumu skaits	132.00	128.00	131.00
Parāds pret pašu kapitālu = Kreditori / Pašu kapitāls				
	Vidēji (mediāna)	-1.01	-1.00	-1.01
	Augšējā kvartile	0.68	1.26	0.82
	Apakšējā kvartile	-1.42	-1.41	-1.58
	Uzņēmumu skaits	208.00	210.00	216.00
Darbinieku skaits				
	Vidēji (mediāna)	3.48	3.38	3.00
	Augšējā kvartile	13.00	13.00	13.00
	Apakšējā kvartile	1.00	1.00	1.00
	Uzņēmumu skaits	208.00	210.00	216.00
Apgrozījums uz vienu darbinieku				
	Vidēji (mediāna)	14250.65	14154.01	12142.88
	Augšējā kvartile	21001.33	21085.32	20618.25
	Apakšējā kvartile	7805.13	7417.25	7173.50
	Uzņēmumu skaits	168.00	172.00	175.00
Tīrā peļņa vai zaudējumi uz vienu darbinieku				
	Vidēji (mediāna)	-254.06	-9.73	-120.00
	Augšējā kvartile	681.65	476.48	447.24
	Apakšējā kvartile	-1777.00	-1050.03	-1010.29
	Uzņēmumu skaits	168.00	172.00	175.00

Bakalaura darbs „Uzņēmuma SIA “Lāči” finanšu analīze” izstrādāts LU Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Autors: _____
(paraksts)

Edgars Lukjanovičs
(paraksta atšifrējums)

25.05.2020
(datums)

Rekomendēju / nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītāja: Dr.oec., profesore Ramona Rupeika-Apoga _____
(paraksts) (datums)

Recenzente: M.Ekon, lektore Larisa Bule

Darbs iesniegts LU Biznesa, vadības un ekonomikas fakultātes Studiju centrā

Dekāna pilnvarotā persona:

metodiķe _____
(paraksts)

Zanda Nilendere
(paraksta atšifrējums)

(datums)

Darbs aizstāvēts bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē .

Komisijas sekretāre: _____ .